

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 1. SEPTEMBRA 1977

ŠTEVILKA: 34. LETO: XXVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju št. 421/1-72

SLABI POSLOVNI REZULTATI TUDI V JULIJU

Kot smo predvidevali, ko smo dobili v roke prva poročila o iztrženi prodaji, je bil mesec julij precej slab. Plan eksterne realizacije je znašal 35.140 ton v vrednosti 349.293.869 din in s povprečno ceno 9940 din za tono. Dejansko pa smo v mesecu juliju dosegli 29.130 ton prodaje proizvodov osnovne dejavnosti v skupni vrednosti 276.117.740 dinarjev in s povprečno ceno 9479 din na ton.

Proizvodni rezultati so v juliju za 6010 ton ali 17,2 % pod planom, vrednostna realizacija pa je zaostajala za 73.176.129 din ali za 20,9 %; manj kot v tem mesecu smo prodali le v januarju letošnjega leta in aprilu

ter juliju preteklega leta, kar pa je glede na lanskoletno recesijo v tem obdobju precej slab primerjava.

V kumulativni je plan eksterne realizacije za obdobje sedmih mesecev znašal 238.390 ton, v vrednosti pa

2.376.295.721 din, s povprečno ceno 9968 din za tono, dejansko pa smo v sedmih mesecih letošnjega leta prodali 224.538 ton – proizvodov osnovne dejavnosti s skupno vrednostjo 2.128.257.983 din in povprečno prodajno ceno 9478 din za tono. V kumulativni smo torej prodali 13.852 ton ali 5,8 % manj, kot smo planirali, in pri tem iztržili za 248.037.738 din nižjo vrednost.

Nizka proizvodnja in prodaja pa sta imeli poleg manjšega prihodka za posledico tudi zvišanje stroškov, ki je znašalo 14,3 milijona din. To zvišanje je rezultat slabših izplenov v nekaterih temeljnih organizacijah, dalje nizke proizvodnje, ki ni bila sposobna pokriti vseh fiksnih stroškov in presejanja normativnih porab ostalih materialov. Pri odstopanju v planiranih stroških ima največji delež temeljna organizacija združenega dela Valjarna blumingštek, ki je dosegla na valjarni bluming slabši izplen za 1,5 %, na valjarni štek pa celo za 4 %. Tako je samo izplen poslabšal rezultat za 4,2 milijona din, nedoseganje planirane proizvodnje pa še za nadaljnjih 1,8 milijona din stroškov predelave.

Tudi v valjarni žice še ni stekla normalna proizvodnja. Zato imajo

USPELO SREČANJE ŽELEZARJEV – BORCEV NOB POD TRIGLAVOM

Pri Kovinarski koči v Krmi se je v soboto, 27. avgusta, na petem srečanju aktivnih delavcev železarjev-borcev NOB zbralo okrog 2000 nekdanjih borcev in aktivistov ter njihovih svojcev. Ugodne vremenske razmere so omogočile, da je srečanje izredno lepo uspelo in bo mnogim udeležencem ostalo še dolgo v prijetnem spominu. V Krmi so se zbrali borci-železarji iz vseh delovnih organizacij SOZD Slovenske železarne, predstavniki vodstev in družbenopolitičnih organizacij SOZD Slovenske železarne, delovnih organizacij SŽ, kakor tudi predstavniki občin, nosilci spomenice 1941, španski borci, predstavniki JLA in drugi gostje.

Udeležence petega srečanja je najprej pozdravil v imenu koordinacijskega odbora aktivov ZB NOV v delovnih organizacijah, ki deluje v okviru SOZD Slovenske železarne, Jože Ulčar. Za njim je spregovoril delavec, nekdanji borec NOB Anton Dežman iz TOZD Jeklovlek (njegov govor v celoti objavljamo). Sledil je kulturni program, ki so ga odlično izvedli člani pihalnega orkestra Jeseniških železarjev pod vodstvom dirigenta Ivana Knifca, recitatorji

Vera Smukavec, Slavko Polanc in Franci Pogačnik, ob koncu slavnostnega programa pa so prebrali še pozdravno pismo tovarišu Titu in re-

(Nadaljevanje na 8. strani)

ZAČETEK JAVNE RAZPRAVE O ŠTIRIH OSNUTKIH ZAKONOV

Od današnjega dne pa do 15. septembra bo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih Železarne potekala javna razprava o osnutkih štirih pomembnih zakonov, ki pomenijo nadaljnjo konkretizacijo in utrjevanje pravic delavcev, ki izhajajo iz ustave in zakona o združenem delu. Zakoni bodo še to jesen sprejeti v republiški skupščini. Gre za osnutke zakonov:

- o delovnih razmerjih,
- o organu samoupravnih delavske kontrole,
- o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizacijah združenega dela,
- o referendumu in o drugih oblikah osebnega izvajanja.

Osnutki zakonov so bili objavljeni v 4. in 5. številki, 2. in 9. julija, Sindikalnega poročevalca – priloga Delavske enotnosti, povzetke zadnjih treh pa smo objavili tudi na 13. strani v 31. številki (11. avgusta) našega glasila.

Javna razprava, ki jo v Železarni organizira in vodi sindikat, bo organizirana za več samoupravnih delovnih skupin skupaj ali za celoten obrat, oziroma manjšo temeljno organizacijo združenega dela. Razlago bodo podajali delavci strokovnih služb.

Aktivna udeležba v javni razpravi naj pomeni našo odgovornost pri sooblikovanju tako pomembnih zakonov za naš nadaljnji razvoj.

PREMALO OPAŽENA PRIZADEVANJA

Hladna valjarna Jesenice je tista temeljna organizacija združenega dela, ki nas vsak mesec znova preseneti s svojimi uspehi, zlasti s presežanjem plana. Tako so ob polletju presežli družbeni plan skupno za 7,98 % in dosegli rekordne rezultate, ki jih je vredno omeniti. V marcu so bili izredno uspešni s skupno proizvodnjo 3.173,4 tone, v aprilu so izdelali 283,4 tone jekel trde kvalitete, v maju 680,6 tone dinam HVT (rekord je bil dosežen v lanskem decembru in znaša 708 ton), v maju so izdelali najmanj širokih trakov, kar je tudi uspeh, in v juniju so dosegli skupaj z žičarno rekordno odpremo: 508 ton dnevno,

V juliju so družbeni plan 2.200 ton presežli za 350 ton, od tega so izdelali 132 ton jekel in 578 ton dinam trakov. Tudi napovedi za avgust so ugodne in kaže, da bodo plan presežli.

Kljub temu do zdaj njihovi uspehi niso bili deležni večje pozornosti, razen s strani vodstva TOZD in družbenopolitičnih organizacij v temeljni organizaciji. To je v

pogovoru omenil tudi Franc Podlipnik, čeprav je bilo naše osnovno vprašanje, kje so vzroki, da hladna valjarna Jesenice ves čas dosega tako izredne uspehe.

»Imamo dosti naročil, kar preko prodaje in naše priprave dela vpliva na proizvodnjo. Veliko so prizadevamo za kontinuiteto dela, za izpol-

(Nadaljevanje na 2. strani)

PETIM AVTORJEM TREH TEHNIČNIH IZBOLJŠAV V HVB, 20.248 DIN

Takoj ko je začela obratovati nova hladna valjarna Bela, so morali naši iznajditelji, novatorji in racionalizatorji skupaj z avtorji obratnih izboljšav začeti izboljševati posamezne dele nabavljenih proizvodnih naprav. Prijave tehničnih in tehnoloških inovacij so prihajale na tekočem traku. Z nujno potrebnimi izboljšavami so se pojavili avtorji tehničnih in tehnoloških izboljšav št.: 2231, 2292, 2293, 2301 in 2305, ki so prikazovali večmilijonske prihranke in koristi.

Služba za zaščito industrijske lastnine je skupaj s strokovnjaki, ob pomoči računovodskih in ekonomskih služb, proučila vse v oceno predložene tehnične in tehnološke inovacije in jih predložila v dokončno oceno z vso potrebno dokumentacijo odboru za gospodarstvo pri delavskem svetu TOZD Hladna valjarna Bela.

Odbor za gospodarstvo TOZD HVB je pod vodstvom predsednika Antona Ravnika na treh letošnjih sejah, 23. junija, 28. julija in 25. avgusta, razpravljal o predloženih inovacijah. Na teh sejah so obravnavali in pozitivno ocenili tri tehnične izboljšave, in sicer št. 2231, 2292 in 2301 petih prizadevanj in uspešnih avtorjev. Za overovljene in potrjene prihranke in koristi v višini 416.688 din so odobrili in izplačali 20.248,00 din spodbudnih odškodnin in rent.

Trije avtorji tehnične izboljšave št. 2231, ki predstavlja doma izdelane kvalitetne sponke za embalaranje odpreme, Vlado Repe, Franc Ravnikar in Edo Cenček iz orodjar-

ne so prejeli za letni prihranek, ustvarjen v hladni valjarni Bela, v višini 4.069,00 din 212,00 din odškodnine.

Avtorju originalne tehnične izboljšave št. 2292 Emilu Ažmanu, vodju izgradnje nove HVB, so člani odbora za gospodarstvo za prihranek v višini 325.338,00 din (zamenjava in uporaba 21.664 m plastičnih cevi namesto jeklenih) priznali odškodnino v višini 14.009,00 din.

Tretja stimulativna odškodnina in triletna renta je bila priznana in odobrena avtorju tehnične izboljšave št. 2301 Stanislavu Eniku za letni ustvarjalni prihranek 87.281,00 din pri zmanjšanju teže kg/kp/kv. m konstrukcije hale nove HVB za 440.279 kg, v višini 6.027,00 din.

Sodelavec v strojnici kisikarne Sava

KAKO SMO DELALI V AVGUSTU

Proizvodni rezultati, predvideni za mesec avgust, kažejo, da bodo mesečne operativne programe skupne proizvodnje verjetno dosegle ali presegle naslednje temeljne organizacije združenega dela:

Livarna, Valjarna debele pločevine, Hladna valjarna Jesenice, Žičarna, Profilaria, Vratni podboji, Jeklovlek, Elektrode in Žebljarna.

Mesečnega operativnega programa skupne proizvodnje verjetno ne bodo dosegle naslednje temeljne organizacije združenega dela:

TOZD PLAVŽ

Zaradi slabše kvalitete vsipa, v katerem prevladujeta železova ruda Tomašica in iz nasipa Železarne.

TOZD JEKLARNA

Martinarna ne bo dosegla programirane skupne proizvodnje zaradi dvakratnega krpanja oboka na SM peči 07 in okvare na livni ponvici SM peči 02. To je imelo za posledico, da zaradi težav v prehodni jami ta peč ni obratovala 29 ur. V elektro jeklarni je bil zaradi predhodno nepredvidenih večjih del podaljšan glavni remont za dva dni in 18 ur.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Ima v avgustu preveč okvar in zastojev, predvsem na šteklu ograjdu. Zato je valjarna štekla pod planom.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

V valjarni žice je bilo preveč zastojev in to ne samo na novem, temveč tudi na starem delu valjarniške proge. Valjarna profilov pa bo operativni program skupne proizvodnje dosegla.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

je imela težave zaradi pomanjkanja vložka, delno zaradi slabega dela valjarne štekla, delno pa zaradi kasnitve dobave tujih toplo valjanih trakov.

USKLAJEVANJE SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV Z ZD IN O MINULEM DELU

V 33. in 34. številki Gospodarskega vestnika, ki sta izšli 18. in 25. avgusta, sta bila s področja dela komisije za spremljanje in uresničevanje zakona o združenem delu skupščine SFRJ objavljena naslovna sestavka, ki ju zaradi aktualnosti v celoti ponatiskujemo.

USKLAJEVANJE SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV Z ZAKONOM O ZD RUŽENEM DELU

NEPOSREDNA UPORABA DOLOČB ZAKONA

V zvezi z izvajanjem zakona o združenem delu je bilo postavljeno vprašanje neposredne uporabe posameznih zakonskih določb. V zvezi s tem vprašanjem je bilo v komisiji poudarjeno, da je z določbo 671. člena predvideno, da zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SFRJ, kar pomeni, da se njegove določbe uporabljajo do dneva uveljavitve. Vendar pa je v 662. členu dana možnost, da se izvajanje določbe tega zakona glede ugotavljanja skupnega prihodka, razporejanja dohodka in čistega dohodka ter glede delitve sredstev, za

osebne dohodke in za skupno porabo delavcev lahko odloži najpozneje do 1. januarja 1978, ko naj bi delavci svoja razmerja v zvezi z navedenimi vprašanji uskladili z določbami zakona. Z določbo 660. člena je dan splošen rok – dve leti po njegovi uveljavitvi – obstoječim temeljnim in drugim OZD, poslovnim skupnostim in organizacijam poslovnega združenja, v katerem morajo svojo organizacijo prilagoditi in samoupravne splošne akte uskladiti z določbami zakona.

Glede na navedene določbe zakona je bilo v komisiji sprejeto

(Nadaljevanje na 7. strani)

O dohodkovnih odnosih in še posebno o delitvi dohodka po delu in rezultatih dela je bilo v zadnjem letu v našem glasilu veliko povedanega. O tem so razpravljale tudi družbenopolitične organizacije in samoupravni organi ter druge strukture, pa vendar se človek ne more znebiti občutka, da pri reševanju vseh teh vprašanj občutno zaostajamo v temeljnih organizacijah združenega dela Železarn, oziroma da to celotno problematiko prepuščamo izključno nekaterim strokovnim službam. Ta čas sicer še vedno v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih teče razprava o predlogu za ocenjevanje delovne uspešnosti, čeprav je rok za razpravo že potekel, vendar pa menimo, da s tem še ne rešujemo tistega, kar od nas zahtevata ustava in zakon o združenem delu. To potrjujejo tudi zelo različna mnenja, stališča in pripombe, ki jih delavci dajejo v javni razpravi v samoupravnih delovnih skupinah. Pa vendarle stvar ni tako preprosta, ker nas zakon o združenem delu obvezuje, da moramo ta vprašanja rešiti do konca tega leta.

V 127. členu zakona o združenem delu je navedeno: »Delavci v temeljni organizaciji so dolžni določiti osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke.

Če delavci v temeljni organizaciji ne določijo osnov in meril iz prvega odstavka tega člena, prejmejo le z zakonom zajamčeni osebni dohodek.

V primeru iz drugega odstavka tega člena lahko določi pristojni organ družbenopolitične skupnosti ukrepe za družbeno varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine pod pogoji in načini, ki jih določa zakon.

Seveda pa se dohodkovni odnosi, kot odraz družbeno-ekonomskih odnosov delavcev v združenem delu, nanašajo na celoten sklop, od ugotavljanja celotnega prihodka, razporejanja dohodka in čistega dohodka do delitve sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev. V zvezi s tem je v 662. členu zakona o združenem delu določeno:

»Določbe tega zakona o ugotavljanju celotnega prihodka, razporejanju dohodka in čistega dohodka ter o delitvi sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev se uporabljajo najpozneje od 1. januarja 1978.«

Torej samo še štiri mesece nas loči od tega in nas lahko upravičeno skrbi, da bomo znova prišli v časovno stisko. Dvomimo, da bo prišlo do kakršnega koli podaljševanja roka, saj nas zakon zavezuje že od lanskega novembra, ustava, ki je ta načela postavila, pa že od leta 1974! To pomeni, da bomo v teh preostalih štirih mesecih morali intenzivno delati v vseh temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih in ne samo v posameznih strokovnih službah. Dejstvo je namreč, da z nekimi univerzalnimi ali vsesplošno veljavnimi osnovami in merili za vso Železarno ne bomo rešili tega vprašanja niti ne z razporejanjem dohodka samo na nivoju delovne organizacije.

SAMO ŠE ŠTIRJE MESECI

Vse to pomeni, da se bosta celotna aktivnost pri opredeljevanju osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke ter urejevanje celotnih dohodkovnih odnosov morala preseliti v temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti. Dejstvo je namreč, da bodo osnove in merila, na primer, v TOZD Hladna valjarna Jesenice, kjer se da večina dela zelo natančno meriti, drugačna kot, na primer, v TOZD Energetika ali TOZD Družbena prehrana. Da bodo verjetno celo osnove in merila posameznih služb v delovnih skupnostih zelo različna. Vse to le potrjuje, da te celotne problematike ne bo moč reševati v določenih strokovnih službah, ki bodo vsekar morale intenzivno sodelovati, temveč neposredno v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih.

Ko je govor o dohodkovnih odnosih, je prav, da opozorimo še na en člen iz temeljnega zakona o združenem delu, in sicer na člen 332, ki pravi:

»Ko je sklep o organiziranju temeljne organizacije sprejet, sestavijo delavci dela delovne organizacije, ki se organizira kot temeljna organizacija, z delavci drugih temeljnih organizacij na delegatski osnovi komisijo, da napravi predlog za razporeditev sredstev, pravic in obveznosti na nove temeljne organizacije.

Če delavci ne sestavijo komisije iz prvega odstavka tega člena v osmih dneh od dneva, ko je bil sprejet sklep o organiziranju temeljne organizacije, ali če se komisija ne zedini glede predloga za razporeditev sredstev, pravic in obveznosti, napravijo predlog delavci v delu, ki se organizira kot temeljna organizacija, in ga pošljejo temeljnim organizacijam.

In dalje v prvem odstavku 335. člena beremo:

»Če se v 60 dneh od dneva, ko je postal sklep o organiziranju temeljnih organizacij veljaven, ne sklene samoupravni sporazum o razporeditvi sredstev, pravic in obveznosti, lahko sproži vsaka temeljna organizacija v 60 dneh spor pred sodiščem združenega dela.«

V ilustracijo naj navedemo, da se sredstva, pravice in obveznosti med temeljnimi organizacijami nanašajo na: osnovna sredstva, obratna sredstva, pravice in obveznosti do drugih, obveznosti, ki izhajajo iz prometa blaga in storitev, sredstva skupne porabe, pravice in obveznosti iz minulega dela in podobno.

Na vseh teh področjih smo na velikem zaostanku, kar ima prav gotovo tudi že določene negativne politične pa tudi ekonomsko-poslovne posledice. Običajno krivdo za vse to naprtimo ali določeni službi ali določenemu posamezniku ali grupi posameznikov. Pa vendarle, če izhajamo samo iz ustavnih določil in pustimo vendar kongresne in druge dokumente, potem so tu v prvi vrsti zavestne socialistične sile v Železarni, oziroma v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, ki morajo biti v prvih vrstah boja za uresničevanje družbenoekonomskih odnosov, oziroma ustavnih določil in zakona o združenem delu ter drugih sistemskih zakonov. Ta krivda, oziroma odgovornost pa pade tudi na poslovodne organe in delegate v samoupravnih organih. Posplošeno bi zato lahko rekli, da smo za to odgovorni vsi, pa vendarle nosijo največjo odgovornost komunisti, oziroma organizacije zveze komunistov kot najzavednejši del organiziranih socialističnih sil in avantgarda delavskega razreda.

V zadnjem času se v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih Železarn soočamo z različnimi slabostmi, predvsem s slabim delom in slabimi poslovnimi rezultati, pa le redko to povežemo tudi z obravnavanimi vprašanji. Pa vendarle je neizpodbitna resnica, da so slabi poslovni rezultati, oziroma slabo gospodarjenje, ne dovolj živahna delegatska dejavnost, upadanje zainteresiranosti delavcev in podobno pomembno ali celo odločilno povezani z vsemi temi vprašanji. Torej glavo iz peska in pogledimo vsem tem resnicam v oči.

SLABI POSLOVNI REZULTATI TUDI V JULIJU

(Nadaljevanje s 1. strani)

zvišanje stroškov pri izplenu in predelavi v višini 2,4 milijona din. Za celotno TOZD Valjarne žice in profilov pa je rezultat ugodnejši, zaradi znižanja stroškov v valjarni profilov.

Med ostalimi TOZD so imeli zvišanje stroškov še TOZD Jeklarna,

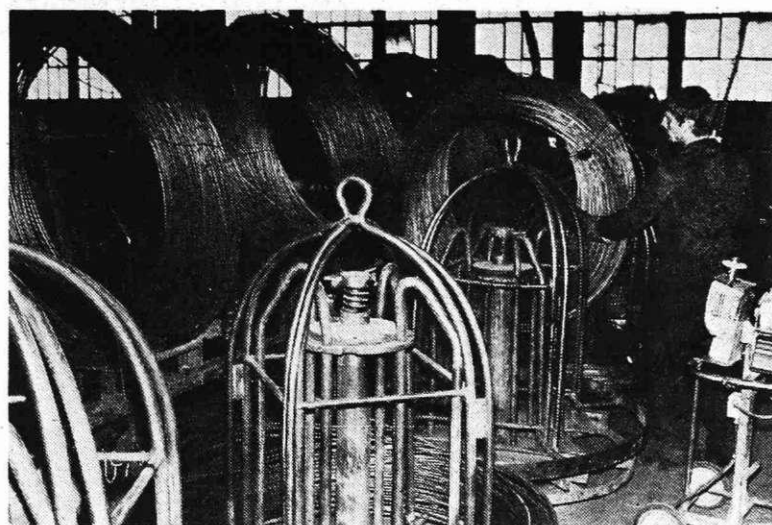
TOZD Elektrode, TOZD Vratni podboji in TOZD Remontne delavnice.

Nižji prihodek in višji stroški so seveda povzročili, da smo mesec julij zaključili z izgubo v višini 16,2 milijona din, računano na fakturirano realizacijo, izguba po plačani realizaciji pa je še večja, ker znotraj

obračunske dobe ne veljajo nekatere zakonske olajšave glede 15-dnevnih plačil. Zato nadaljujemo z analizo rezultata po fakturirani realizaciji, ki je za delo vsakega meseca bolj primerljiv. Ker so plačila rezultat tudi preteklih obdobij, potem moramo povedati, da se je ostanek dohodka, ki je znašal v šestih mesecih 22,7 milijona din, znižal na 6,5 milijona din, kar pa je seveda premalo za pokritje izgube po plačani realizaciji, kaj šele za ustvarjenje določenih skladov.

Delavski svet Železarn in odbor za gospodarstvo sta že ob obravnavi polletnega poročila zadolžila temeljne organizacije združenega dela in službe, da pripravijo ukrepe za izboljšanje poslovanja v drugem polletju.

Jelka Vidali

V žičarni

PREMALO OPAŽENA PRIZADEVANJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

njevanje dnevnega plana, kar je tudi pogoj za realizacijo mesečnega in letnega plana. Ko so gradili na Beli novo hladno valjarno, smo se bali, da bodo od nas odšli najboljši delavci. Danes pa lahko rečemo, da so mladi, ki so prišli na njihova delovna mesta, uspešno nadaljevali proizvodnjo. Ves čas obravnavamo plan in doseženo proizvodnjo na sestankih SDS in pregledamo trenutno stanje. Kljub temu da dosegamo take uspehe, pa je dostikrat slišati pripombe, da se osebni dohodki po tem ne ravna.

Da smo tako uspešni, je vzrok tudi v tem, ker dobivamo češke trakove, ki so cenejši kot naši z Bele.

Velika je tudi pripravljenost delavcev, bodisi da gre za redno proizvodnjo ali za nadurno delo. Tesno smo povezani s prodajo. Po novem zakonu o plačilih, ki je začel veljati lani, imamo nekaj težav, ker kupci naročajo večkrat, toda manjše količine. Zaradi tega moramo spreminjati program, menjava škarij in valjev pa povzroča zastoj.

Poudaril bi zasluge samega vodstva, izkušnost vodja TOZD Aleksandra Kavčiča. On je sam ubral tisto pot, ki bi jo morali danes zahtevati od vsakega strokovnjaka v proizvodnji – da gre skozi vse proizvodne enote. Tako pozna predhodno delo in težave in kvaliteto, koliko lahko zahtevamo, koliko od nas zahteva trg in kakšno je zaradi vsega tega naše delo. Na sestankih samoupravnih organov vedno govorimo o planu. Ne glede na to, da nismo najboljše stimulirani, nam je prišlo že nekako v navado, da plan presegamo. In če bodo vložek in naročila, ne bo problemov kljub raznim izpadom. Tudi preko sestankov SDS so delavci ves čas obveščeni, kaj smo dosegli in kje smo v proizvodnji. Primerjamo se avtomatično z žičarno, ker smo – lahko bi rekli – v istih prostorih. Vemo, zakaj tudi oni dosegajo plan, vemo, zakaj ga ne. S tem ne bi želel reči, da tekmujemo s komerkoli.

O situaciji v Železarni razpravljamo na zborih. Tako se čutimo dolžne, da dajemo od sebe vse, kar zmoremo. Mislím, da se vedno bolj zavedamo, da nismo več samo hladna valjarna, ampak predvsem delavci Železarn. Vemo, da bomo mogoče kdaj tudi sami računali na solidarnost drugih. Delali bomo, kolikor bomo mogli, dokler bodo izračuni pozitivni, dokler bomo videli, da še ustvarjamo na teh starih strojih zase in za Železarno. To pa je seveda odvisno tudi od nadaljnjih investicij. Karkoli bi investirali, bi bilo pametno, da bi nabavili take stroje, ki bodo nekoč prišli v poštev tudi v novi hladni valjarni, z istimi delavci.

Zavedamo se, da je samoupravna delovna skupina osnovna celica samoupravljanja in tako le-te vedno bolj pridobivajo na pomenu. Redno predelamo gradivo, ki ga dobimo s centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje. Razpravljamo o nepravilnostih, vse do malice. Tako delavec vidi, da je nekaj narejenega, da dobi od vodja TOZD pisen odgovor, ki ga na sestankih SDS tudi preberejo, in se sklepi tudi izvajajo. Tako delavec čuti, da je upoštevan, in se tudi prizadeva. Redno se sestajajo SDS vsak mesec in resno delajo. Sicer pa ste o tem zadnjič pisali v Železarnju. Udeležba na sestankih SDS je zadovoljiva. Vsakdo je dolžen, da pride, da je čim

bolje obveščen. O pomembnejših odločitvah pa razpravljamo na zborih. Tudi družbenopolitične organizacije prispevajo velik del k uspešnosti proizvodnje. Le osnovna organizacija ZSMS je nekoliko v zaostanku. Sindikat dela dobro. Imeli smo že en piknik, pripravljamo pa še enega.

Že v začetku leta smo predvidevali, da bo poleti odsotnost višja, zato smo si v skladu s tem zastavili tudi planske naloge. O bolezenski odsotnosti tudi razpravljamo in če je potrebno, ukrepamo. Težave imamo, ker so nekateri odsotni že dalj časa. Sicer pa te probleme rešujemo skupno s kadrovsko službo in z oddelkom za socialno zavarovanje. Imamo nekaj epileptikov, ki so potrebni nadzorstva, in nekaj športnikov, ki so tudi dalj časa odsotni. Sicer pa veliko delamo ob prostih sobotah.

V temeljni organizaciji je živa tudi inovacijska dejavnost. Prizadevamo se, da bi zmanjšali potrošnjo zaščitnih sredstev (rokavic), čistilne volne, porabo žveplove kisline in valjev. Tako da se vsak posameznik čuti odgovornega za zmanjšanje stroškov.

Ob letu smo si zastavili delovne cilje, ki smo jih realizirali:

– zvišanje produktivnosti na konti peči; plan 10 %, doseženih 16,12 %,

– znižanje porabe električne energije in povečanje produktivnosti na zvonastih pečeh, kar je tudi uspelo,

– in zvišanje storilnosti; plan 3 %, doseženih 13,5 %.

Imamo občasno težave s pravočasno preskrbo vložka, sami si prizadevamo, da bi ga dobili. Tudi z vzdrževanjem vedno ne gre lahko, ker delamo ob prostih sobotah in tudi vzdrževalci nimajo veliko časa, da bi stroje popravili. Če ne drugače, najdemo čas med malico.

Prav bi bilo, da bi bili naši delavci deležni pohval tudi z drugih strani, ne samo v temeljni organizaciji. Prav bi bilo, da bi tudi v Železarnju prebrali, da so uspešni in da vsi cenijo njihova prizadevanja.

M. V.

Železarski globus

VELIKA BRITANIJA

V železarni Brymbo v severnem Walesu bodo instalirali novo valjarno paličastega jekla. Zanj bodo porabili 47 milij. britanskih funtov. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 600.000 ton paličastega jekla. Z redno proizvodnjo bodo v tej valjarni pričeli v sredini leta 1979.

INDIJA

V indijski zvezni državi Orissa bodo zgradili napravo za proizvodnjo železove gobe. Njena letna proizvodnja bo 165.000 ton, obratovati pa bo pričela leta 1979. Potrebna finančna sredstva bodo preskrbela nekatera državna podjetja.

INDONEZIJA

Pred kratim je na indonezijskem otoku Sulawesi pričela obratovati nova naprava za proizvodnjo niklja. Njena letna proizvodna zmogljivost v prvi fazi je 16.000 ton. Leta 1978, ko bo dokončana tudi druga faza, bo povečana letna proizvodnja na 45.000 ton.

VIŠEK HUMANOSTI – KRI ZA ČLOVEKA

Kri je najdragocenejše, nenadomestljivo in včasih edino zdravilo. Ko ne pomaga nobena druga stvar, lahko samo s krvjo vrnemo zdravje ali rešimo življenje, kljub izrednim zdravstvenim dosežkom v medicini. Desettisoče naših ljudi se v polni meri zaveda velikega pomena in plemenite pomoči, ki jo nudijo bolnikom, ko prostovoljno in brezplačno od časa do časa dajejo svojo kri – brez najmanjše škodljive posledice. V sodobni medicini je namreč kri zdravilo, ki ga moramo imeti vedno in dosti na zalogi.

Kri zbirajo zavodi za transfuzijo, posebne potujoče ekipe po terenu. Odvezujejo jo prostovoljnim dajalcem in jo hranijo v posebnih sterilnih steklenicah v hladilniku pri določeni temperaturi. Tako konzervirana kri je uporabna 14 dni. Na ta način je lahko vsak dan na razpolago.

Namen krvodajalskih akcij je zbrati toliko krvi, kolikor jo potrebuje bolnišnica, v kateri je akcija organizirana. Ta potreba pa je zaradi vsakodnevnih prometnih, delovnih in drugih nesreč vedno večja. V jese- niški občini bi se v dnevi krvodajalske akcije moralo dnevno odzvati 300 krvodajalcev, da bi pridobili toliko krvi, kolikor jo potrebuje bolnica Jesenice.

S primeri, ko je kri potrebna, se srečujemo vsak dan. V časopisih beremo o številnih nesrečah, v katerih se pretrga nit življenja ljudem v največji produktivni dobi. Pri tem ostane nešteto otrok brez staršev.

V lanskem letu se je krvodajalskim akcijam v SR Sloveniji odzvalo nad 100 tisoč krvodajalcev, kar je gotovo ena največjih solidarnostnih akcij, ki jih organizirajo vsako leto občinske organizacije RK. Za našo občino s 27.752 prebivalci (evidenca iz leta 1975) so bili planirani za leto 1976 – 1304 odvzemi. Prijavilo pa se je kar 1746 občanov, od katerih je bilo iz zdravstvenih razlogov 130 odklonjenih. Kri je bila torej odvzeta 1.605 občanom, kar je za 301 občana več, kot je bilo planirano. Iz Železarn je daroval kri 898 delavcev ali 51 % vseh krvodajalcev.

S temi podatki smo lahko zelo zadovoljni in upamo, da bo tudi letos krvodajalska akcija v naši občini uspela.

Letos bo odvzem krvi za našo občino v dneh 6., 7., 8., 9., 13. in 14. septembra od 6. do 14. ure. Vse krvodajalce naprošamo, da se prijavijo pri svoji personalni, ki bo spiske prijav poslala zdravstveno socialni službi, po možnosti vsaj en dan pred pričetkom akcije.

Da ne bi prišlo do eventualnih zastojev pri odvzemu, bo sestra zdravstvene službe ZJ sproti obveščala posamezne obrate, kdaj naj pridejo delavci na odvzem. Vse ostale informacije dobite na zdravstveni socialni službi, telefon št. 281 in 319.

Zdravstveno socialna služba

URESNIČEVANJE KONGRESNIH NALOG SINDIKATOV NA PODROČJU POLITIKE DELITVE STANOVANJ

S pospeševanjem družbenopolitične akcije za izgradnjo stanovanj za delavce, še posebno po desetem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije in sedmem kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije je prišlo do sprememb v družbeno-ekonomskih odnosih na področju stanovanjske izgradnje in hitrejšega reševanja stanovanjskih vprašanj delavcev. V cilju, da se še bolj dosledno in učinkovito uresniči kongresna stališča, je predsedstvo sveta zveze sindikatov letos maja sprejelo zaključke o nadaljnji aktivnosti sindikata na tem področju.

Osvojena stališča se uresničujejo zelo različno. Oblikovanje in uresničevanje dogovorjene politike, še posebno na področju družbeno-ekonomskih odnosov, se le delno uresničuje v nekaterih mestih in občinah. Čeprav so samoupravne interesne skupnosti formirane v vseh občinah, dosti počasi prevzemajo funkcije koordiniranja in sinhroniziranja akcij vseh udeležencev v družbeno usmerjeni stanovanjski izgradnji. V dotedanjem obdobju je bilo njihovo delo predvsem usmerjeno na družbeno stanovanjsko izgradnjo, kar ima za posledico povečano število zgrajenih stanovanj v družbenem in upadanje v individualnem sektorju.

Nezadostno angažiranje sindikata in drugih družbenih dejavnikov je vzrok, da se je predvsem na področju delitve stanovanj z angažiranjem osebnih sredstev za reševanje stanovanjskih vprašanj in stabilizacije cen stanovanj najmanj doseglo pri konkretni realizaciji nalog kongresa in zaključkov predsedstva iz maja 1975.

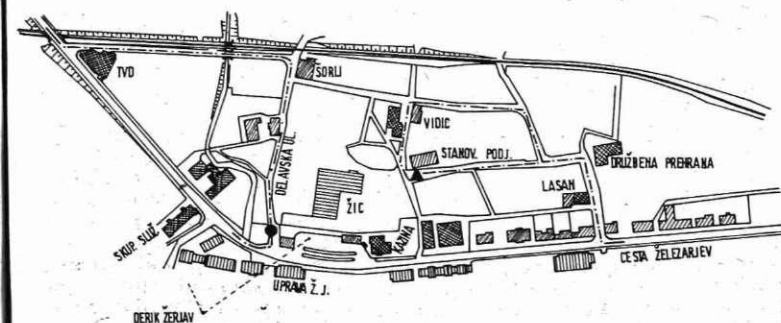
S ciljem, da se hitreje uresniči opredelitve na kongresu, je predsedstvo mnenja, da je na osnovi posvetovanja o aktualnih idejnopoličnih vprašanjih uresničevanja stanovanjske politike in stanovanjske izgradnje ter zakona o združenem delu neobhodno potrebna večja aktivnost sindikatov in drugih dejavnikov v temeljnih organizacijah združenega dela, mestih in občinah.

DELITEV STANOVANJ

V okviru socialne in materialne varnosti delavcev je izrednega pomena izgradnja, kakor tudi skladna politika razdeljevanja stanovanj. Z angažiranjem delavcev, da neposredno odločajo o delitvi stanovanj in s tem z delom čistega dohodka, bomo istočasno uresničevali njihove pravice in dolžnosti, opredeljene v zakonu o združenem delu. Stališče kongresa, da se v občinah sprejmejo družbeni dogovori in samoupravni sporazumi o splošnih kriterijih za razdeljevanje stanovanj, s katerimi se morajo uskladiti ali sprejeti v temeljnih organizacijah združenega dela, kjer jih še nimajo tudi pravilniki, se še ne uresničuje. Zaradi tega je nujno potrebno, da sindikati na nivojih občin spodbudijo sprejemanje takih dokumentov, s katerimi je potrebno opredeliti socialne, delovne in ekonomske kriterije razdeljevanja stanovanj. V teh aktih mora biti tudi razčlenjen princip socialistične solidarnosti in interes organizacij združenega dela za reševanje svojih specifičnih problemov, kot so kadrovska vprašanja in podobno.

POPRAVEK IN POJASNILO

V 31. številki Železarnja, 11. avgusta, smo pod naslovom CESTITAMO objavili imena naših sodelavcev, ki so s študijem ob delu diplomirali na delovodski šoli metalurške, strojne in elektro smeri. Pomotoma smo napisali, da so si pridobili naziv tehnik, namesto pravilno, da so si pridobili naziv metalurški, strojni, oziroma elektro DELOVODJA. Uredništvo

- SMER RATEČE
- ▲ SMER LJUBLJANA
- SMER VOŽNJE

Zaradi sidrišč jeklenih vrvi DERIK žerjava za remont plavža so določena nova časovna avtobusna postajališča. Avtobusi, ki vozijo v smeri Rateče, bodo odhajali s postajališča v Delavski ulici ob garaži Ž.J. Avtobusi, ki vozijo v smeri Ljubljane, pa bodo odhajali s postajališča v Industrijski ulici nasproti remontnih delavnic BUSP. Vozni red ostane nespremenjen. Avtobusi z začasnih postajališč pričnejo voziti v torek, 6. septembra, na dopoldansko izmeno.

svojega dela, prišli v tak položaj.

5. Da bo število članov družine eden od pomembnih kriterijev pri pridobivanju stanovanja.

— Ta kriterij je potrebno na nivoju občine in temeljne organizacije združenega dela bolj razčleniti in pri tem izhajati iz članov ožje družine, starosti otrok in podobno. — Velikost družine je potrebno upoštevati tudi pri odrejanju velikosti stanovanja, ki ga delavec s svojo družino lahko dobi.

6. Da se kot kriterij za pridobitev stanovanja vzame udeležba v NOB in izgnanstvo, oziroma internacija.

V nekaterih samoupravnih sporazumih in pravilnikih o dodeljevanju stanovanj v temeljnih organizacijah združenega dela se uporablja vrsta kriterijev, ki bistveno ne vplivajo na dodelitev stanovanja, na primer, dohodki na člana družine in podobno. Če se na nivoju občine ali v organizaciji združenega dela odločijo za take kriterije, potem te lahko vgradijo v svoje samoupravne akte o dodeljevanju stanovanj.

V organizacijah združenega dela je potrebno tudi razčleniti in opredeliti normative glede na velikost stanovanj, glede na številčnost družine in njene specifičnosti.

Okrog združevanja sredstev temeljnih organizacij združenega dela za skupno reševanje stanovanjskih vprašanj, na nivoju občine ali organizacije združenega dela, bi bilo potrebno sprejeti stališča in izdelati konkretne rešitve.

Zaradi doslednega uresničevanja sprejetih kriterijev za razdeljevanje stanovanj posameznikom bi bilo potrebno trenutno zagotoviti sredstva, oziroma stanovanja in spremeniti ocenjevanje, oziroma korekturo vrednosti posameznih kriterijev in korigirati vrstni red prosilcev. V samoupravnih aktih je potrebno predvideti, da bo seznam enoten za vse delavce, ki iščejo stanovanje in kredit za nakup stanovanja. Na ta način bi se odpravila dosedanja zelo različna praksa v organizacijah združenega dela, tako tam, kjer je s samoupravnimi dokumenti regulirano, da se vrstni red prosilcev stanovanj pogosto spreminja, kakor tam, kjer se vrstni red prosilcev že daljše obdobje ni spremenil.

Za hitrejšo uresničevanje dogovorjene politike pri načinih razdeljevanja stanovanj je potrebna koordinirana aktivnost sindikata in ostalih družbenopolitičnih organizacij in organizacij združenega dela. Na nivoju občine je nujno, da se čim prej sprejme družbeni dogovor o kriterijih za razdeljevanje stanovanj, v organizacijah združenega dela pa pravilniki. Pri oblikovanju in sprejemanju teh dokumentov morajo biti vključeni vsi delovni ljudje. S tem bomo dosegli, da bodo delavci neposredno sodelovali pri delitvi dela dohodka in sredstev za stanovanjsko izgradnjo in delitvi stanovanj posameznikom. Informiranost delavcev o programih in načinu reševanja stanovanjskih vprašanj kakor tudi demokratičnost pri delu bosta prispevala k boljšemu uresničevanju delovnih nalog in na politično razpoloženje delavcev.

Pri opredeljevanju kriterijev za dodeljevanje stanovanj, ob upoštevanju specifičnosti organizacij združenega dela, bi bilo treba izhajati iz:

- a) stanovanjskih razmer
- neposredovanja stanovanja,
- posedovanja stanovanja, ki pa se po veljavnih predpisih ne tretira kot stanovanje,
- komfortnosti stanovanja,
- neustreznosti stanovanja glede na velikost družine,
- b) odnosa do dela in rezultatov dela,
- c) delovne dobe,
- d) zdravstvenega stanja in delovnih pogojev,
- e) števila članov družine,
- f) udeležbe v NOB in izgnanstvu.

(Iz Informatorja ZSJ — avgust 1977)

Železarski globus

VENEZUELA

V venezuelskem mestu Puerto Ordaz je državna železarska družba Sidor zgradila nov obrat za direktno redukcijo železove rude. Pri tej gradnji je s tehnično pomočjo sodelovalo podjetje Korf Engineering GmbH iz Düsseldorfa (Zvezna republika Nemčija). Njegova letna proizvodnja zmogljivosti bo 400.000 ton železove gobe. Le-to bodo proizvajali po Midrex postopku. Vsebnost železa v železovi gobi bo 92%, največji dovoljeni odstotek ogljika pa 1,6%.

Dopisujte v Železarnja

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 5. 9.	BURJA ANTON, st.	REKAR VINKO
TOREK – 6. 9.	PIKON JANEZ	PEZDIRNIK JOŽE
SREDA – 7. 9.	KOSELJ ANTON	SLIVNIK ALOJZ
ČETRTEK – 8. 9.	MARKEŽ VALENTIN	BRUMAT MARTIN
PETEK – 9. 9.	MENCINGER STANE	PRAPROTNIK NIKO
SOBOTA – 10. 9.	VEHAR JANEZ	ZIDAR JOŽE
NEDELJA – 11. 9.	SVETINA BOGOMIR	KAVČIČ EDO

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TO Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 5. do 10. septembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: II. obratna ambulanta,
popoldan: III. in IV. obratna ambulanta.

V soboto, 10. septembra, samo dopoldan: III. in IV. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
dopoldan: I. zobna ambulanta,
popoldan: II. zobna ambulanta.

V soboto, 10. septembra, samo dopoldan: I. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13., popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

Na osnovi sklepa odbora za delovna razmerja v TOZD Energetika z dne 17. 8. 1977 in v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev TOZD dajemo

OBJAVO

naslednjih prostih delovnih mest:

1. 3223 D-4	upravljač parnega kotla	2 osebi
2. 3237 D-4	strojnik vročevodnega kotla Bela	3 osebe
3. 3252 D-3	dežurni ključ. topl. energ. naprav	3 osebe
4. 3219 D-3	upravljač vodarne Jesenice	2 osebi
5. 3220 D-2	posluževalec vodnega čistilca	1 oseba
6. 3221 D-2	pomočnik upr. par. kotlov 1, 2, 3	3 osebe
7. 3343 D-3	II. strojnik kisikarne Sava	3 osebe

Pogoji za zasedbo delovnih mest:

Ad 1. in 2.: Kandidati morajo imeti zaključeno poklicno šolo kovinske stroke in najmanj 2 leti prakse na energetskih napravah ter opravljen izpit za strojnika parnih kotlov z avtomatično termično komando.

Ad 3., 4. in 7.: Kandidati morajo imeti zaključeno poklicno šolo kovinske stroke in najmanj 2 leti prakse na energetskih napravah.

Ad 5. in 6.: Kandidati morajo imeti zaključeno osemletko.

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti pošljite v roku 8 dni po objavi na kadrovske sektor, z oznako za TOZD ENERGETIKA.

NUJNO OBVESTILO DELAVCEM JESENIŠKIH OBRATOV

Delavce jeseniških obratov obveščamo, da bomo 5. septembra začeli z rušenjem rak na območju jeklarne in bo v tem času prehod na južni strani smrtno nevaren. Prosimo delavce, da v tem času uporabljajo druge prehode.

SEKTOR NOVOGRADENJ

PONOVI RAZPIS ZA STROKOVNO EKSURZIJO

Vse člane DIATI Jesenice obveščamo, da bomo zaradi slabega odziva za strokovno ekskurzijo v Bruselj in Ženevo izvedli strokovno ekskurzijo le v Ženevo po programu, ki je bil objavljen.

Pri prijavi je treba vplačati 1.000 din, ostalo krije društvo. Prijave zbirata tov. Pust in tov. Vidmar.

Ostale propozicije prvega razpisa ostanejo v veljavi.

UO DIATI

UGODEN NAKUP OZIMNICE

ABC – Pomurka, DO Golica organizira v temeljni organizaciji ROŽCA in DELIKATESA prodajo ozimnice.

Kupci imajo na voljo v vseh poslovalnicah nevedenih temeljnih organizacij naslednje kmetijske proizvode za ozimnico:

- paprika, ki je že v prodaji,
- krompir in jabolka bodo v prodaji od 15. septembra do 1. novembra.

V istem obdobju bosta v zadostnih količinah na razpolago tudi čebula in česen. Cene za vse navedene proizvode bodo kot ozimnični artikli regulirane na republiškem nivoju.

Delovnim organizacijam nudimo skupaj s proizvajalnimi organizacijami SOZD ABC – Pomurka kredit do višine 3.000,00 din na člana, za dobo 90 dni, s 6 % obrestno mero.

Informacije dobite za temeljno organizacijo ROŽCA na telefonski številki 81 – 644, za temeljno organizacijo Delikatesa na telefonski številki 81 – 646.

Za nakup se priporočamo.

DO GOLICA Jesenice

VABILO NA PIKNIK

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata TOZD VZDRŽEVANJE vabi vse svoje člane in njihove sorce na PIKNIK, ki bo v soboto, 10. septembra, ob 10. uri na Pristavi.

Prijave zbirajo referenti za izlete po področjih do vključno 5. septembra. Prijavnina za člane znaša 20,00 din in za sorce 10,00 din.

Na pikniku bodo organizirana razna športna in zabavna tekmovanja.

SAMOUUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD VZDRŽEVANJE

7. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V torek, 23. avgusta, je predsednik odbora za gospodarstvo TOZD Vzdrževanje sklical sedmo sejo odbora. Poleg pregleda izvajanja sklepov zadnje seje je v obravnavo predlagal dosežene rezultate dela TOZD Vzdrževanje v juliju, potrditev normativa TOZD Vzdrževanje in program ukrepov za izboljšavo stanja v kritičnih TOZD.

Odbor je sprejel naslednje zaključke:

- Ugotovljeno je bilo, da so sklepi zadnje seje realizirani, razen tistih, ki imajo dolgoročni značaj reševanja.

- Še naprej je potrebno intenzivno delati pri znižanju stroškov, ker so le-ti v porastu.

- Odbor zadoljuje vodja TOZD Vzdrževanje, da organizira sestanek z vodji področnih vzdrževanj in priprav dela, na katerem je potrebno analizirati izvajanje nalog v pripravah dela, ki so bile zahtevane z reorganizacijo vzdrževanja.

- Vodstvo TOZD HV Jesenice in TOZD Žičarna morata do konca leta omogočiti, da bo vzdrževanje izvedlo nujne remonte, ker v nasprotnem primeru TOZD Vzdrževanje ne more prevzeti odgovornosti za morebitne zastoj.

- Nujno je potrebno razčistiti problematiko o vodenju vzdrževalnih zastojev z vodstvom TOZD HV Jesenice in TOZD Žičarna.

- Od OPTIA je zahtevati poročilo o stanju in rokih za preslikavanje tehnične dokumentacije.

Odbor je razpravljal o dokončnem normativu TOZD Vzdrževanja in ga potrdil z naslednjimi pripombami:

- Strugarji v področjih so v rangu I. strugarja, zato se spremeni kvalifikacija z D-3 na D-4.

- V vzdrževanju Plavž se spremeni normativ na delovnem mestu izjemski vodja vzdrževanja od dve na štiri osebe, s čimer bodo pokrite vse dne. Število oseb se s tem ne bo povečalo, ker gre na račun znižanja na delovnem mestu strojnega, oziroma elektro tehnika.

- V vzdrževanju jeseniških obratov se poveča normativ na DM I. in II. elektricar z ene na dve osebi.

- V vzdrževanju HV Bela se ukine DM ključ. priprave valjev, s tem da se poviša normativ na DM II. ključevničar. Isto se predlaga tudi v vzdrževanju Bela.

- V vzdrževanju HV Bela se normativ na DM vodja RS ključavničarjev (3 os.) in vodja RS elektricarjev (3 osebe) zmanjša pri vsakem od 3 na 1 osebo ter postavi novi DM vodja strojne izmene (2 os.) in vodja el. izmene (2 os.).

- V vzdrževanju Bela se zniža delovno mesto referent priprave dela za eno osebo in poviša normativ na DM tehnolog priprave dela za eno osebo.

- V vzdrževanju Bela se odpre novo delovno mesto strojnik valjarne žice (4 osebe).

- Odobreno je bilo povečanje normativa na DM I. ključ. za 4 osebe v vzdrževanju Bela, kar je potrebno zaradi vedno pogostejših menjav valjev v valjarni štekel in bluming.

- V vzdrževanju Bela se zviša normativ na DM kalkulant-administrator iz ene na dve osebi.

- Odbor za gospodarstvo se ne strinja z ukinitvijo delovnega mesta računovodja. TO DM naj ostane v normativu TOZD Vzdrževanje toliko časa, dokler ne bo s samoupravnimi akti drugače določeno.

- Odbor za gospodarstvo se ne strinja z znižanjem normativa na DM 3. elektricar v vzdrževanju Plavž. V začasem normativu je bilo potrjenih 7 oseb, v dokončnem predlogu pa le 2 osebi.

- V predlogu normativa ni doslednosti pri DM čistilk, ki so upo-

štewane le pri nekaterih področjih, zato je do naslednje seje potrebno pripraviti analizo DM čistilk z opisom delovnih obveznosti.

Pri pokrivanju vzdrževalnih posegov proizvodnim TOZD odbor predlaga še naslednje dopolnitve:

Vzdrževanje jeseniški obrati: TOZD SD, TOZD RD, delno TOZD Transport.

Vzdrževanje Plavž: TOZD RD, TOZD Energetika.

Vzdrževanje Javornik: delno TOZD Jeklovlek.

Nadalje je odbor potrdil program ukrepov za izboljšanje stanja v po-

sameznih TOZD in zadolžil vodjo TOZD Vzdrževanje, da mesečno poroča o izvrševanju.

Ob sklepu seje so sprejeli še naslednje sklepe:

- Obvestiti je potrebno samoupravne organe TOZD Strojne delavnice o kritični situaciji delovnih naprav v valjarni bluming-štekel.

- Priprava dela TOZD Strojne delavnice naj bi prioriteto obravnavala naročila, ki se bodo nanašala na remont bluminga, in naj poskuša doseči realizacijo naročil v lastnih delavnicah ali pri zunanjih izvajalcih v postavljenih terminih.

- TOZD Strojne delavnice naj bi v pripravljalnem obdobju in v času remonta bluminta prevzela prvo nalogo: obdelava dna v ogradju bluminga.

Člani odbora menijo, da gre pri tej nalogi za tipično strojno obdelavo, ki je navedena v poslovnem predmetu TOZD Strojne delavnice.

ČB

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

6. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo Anton Ravnik je sklical šesto sejo v četrtek, 25. avgusta, z naslednjim dnevnim redom: doseženi rezultati sprejetih sklepov zadnje seje, ocena tehnične izboljšave številka 2301, operativni plan za mesec september, sanacijski program, poročilo o izpolnitvi plana za julij in ocena za avgust, pogodba za izdelavo šifrant RD, izdelava kataloga dokumentacije in razno.

Pri pregledu o izvrševanju sklepov zadnje seje je bilo ugotovljeno, da so vsi sklepi v celoti izvršeni.

Anton Strajnar iz oddelka za zaščito industrijske lastnine je odboru poročal o predlogu tehnične izboljšave št. 2301, ki se nanaša na zmanjšanje teže konstrukcije hal HVB, avtorja Stanislava Enika iz sektorja novogradenj. Člani odbora so se strinjali z oceno in potrdili izplačilo nagrade v znesku 6.027,00 din.

Odbor je potrdil predlog operativnega plana za mesec september. Planiranih je bilo 7500 ton hladno valjanih trakov, vendar se plan zaradi nezagotovljene prodaje dinamo trakov zniža za 7000 ton, in sicer:

- 4000 ton HVT globoki vlek,
- 2500 ton HVT dinamo,
- 500 ton HVT nerjavnih jekel.

Operativni plan za mesec september bo možno izpolniti le, če bo iz uvoza prispela zadostna količina vložka. Problem bo tudi glede brušenja novega vložka, zaradi okvare brusilne linije.

V nadaljevanju seje je navzoče članice odbora Aleksander Jezeršek — vodja TOZD, seznanil z izdelavo sanacijskega programa. Poudaril je, da je bil sanacijski program izdelan predvsem zaradi 47 % presežene planirane izgube v prvem polletju 1977 in ukrepov, s katerimi se mora ob koncu leta doseči pozitivni poslovni rezultat. Vzroki za prekoračitev planirane izgube so predvsem v:

- pomanjkanju vložka,
- kasnitvi montažnih del,
- usposabljanju posadk za delo z napravami,
- pomanjkanju delavcev in
- pogostih okvarah v začetku poizkusnega obratovanja.

Vendar pa se situacija izboljšuje. Kolikor se bo izpolnil sanacijski plan prodaje:

- 21.500 ton globoki vlek,
- 10.000 ton dinamo,
- 1000 ton nerjavnih jekel,

je možno, da se bo ob koncu leta delno pokrila izguba, ki je bila ustvarjena v prvem polletju 1977. Zato je nujno potrebno, da se sanacijski program uspešno izvaja, predvsem ga morajo izvajati tisti, ki so za to posebno zadolženi.

Odbor je razpravljal tudi o izpolnitvi plana za mesec julij in o oceni

za mesec avgust. V juliju je bilo izdelanih 3.179.157 kg HVT, od tega 943.432 kg dinamo trakov in 73.946 kg ogljikovih, nizkoogljikovih in nizkoogljikanih jekel. Celotna proizvodnja je znašala 45,4 % družbenega in operativnega plana in 37,7 % proizvodnje dinamo pločevine.

Glavni vzrok za nizko proizvodnjo je bil predvsem pomanjkanje in slaba kvaliteta vložka. Dinamo jeklo se je pri valjanju zaradi neplastičnosti materiala lomilo in je bilo zaradi tega izločenih 800 ton.

V mesecu avgustu je bilo planiranih 5600 ton HVT, vendar plana zaradi slabe kvalitete materiala in pomanjkanja vložka ne bo mogoče doseči. Kljub temu da je planirana proizvodnja in odprema dinamo jekla višja za približno 1500 ton, bodo količinsko ostali še vedno pod planom približno za 38 %.

Ob sklepu seje so člani odbora razpravljali o dopisu SEO v zadevi zagotovitve sredstev za delo teama šifriranja RD HVB in pogodbe o dopolnilnem delu ter v zvezi s tem sprejeli naslednje ukrepe:

- izdelati naj se ocena vrednosti kataloga šifriranja in pošifriranja,
- narediti naj se izračun stroškov končne izdelave kataloga,
- izdelati naj se ena pogodba (skupna) in določiti cena kataloga,
- izstaviti naj se pogodba za izdelavo na pozicijo in ne na uro.

M.

Železarski globus

VELIKA BRITANIJA

Do leta 1985 bodo povečali proizvodne zmogljivosti železarne Port Talbot, ki pripada britanski železarski družbi British Steel Co., na šest milij. ton surovega jekla. Rekonstrukcija in modernizacija bosta potekali v treh fazah. V prvi fazi bodo zgradili nov plavž z dnevno proizvodnjo 10.000 ton grodja, kisikov konvertor in napravo za kontinuirno vlivanje. V drugi fazi pa bodo zgradili novo valjarno in koksoarno. V končni fazi bodo instalirali še dve napravi za kontinuirno vlivanje jekla.

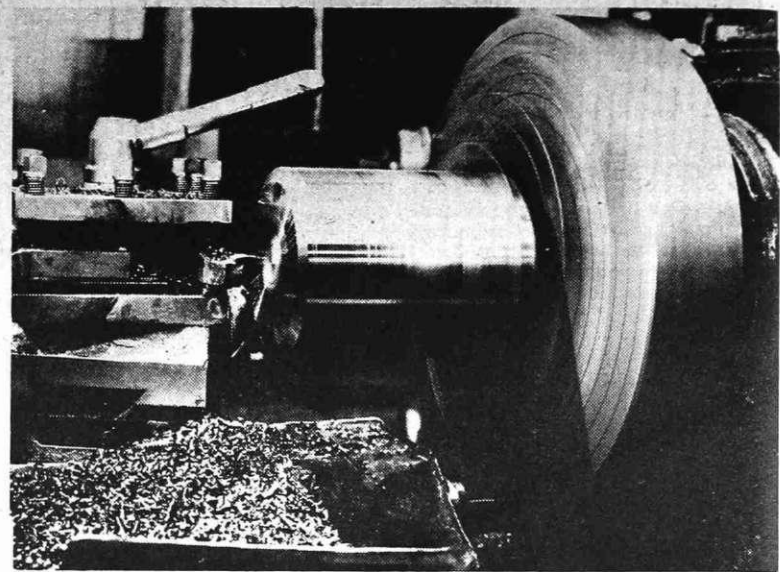
logom II. variante, vendar s pripombami, ki so take: — fiksni dodatek na plan 4 % ni stimulativen za proizvodnjo, tisti z oceno uspešnosti »A« pa bodo prikrajšani pri osebnem dohodku, — nujen je predhodni obračun, ker so spremenili pogoje dela, — ocena delovne uspešnosti ne more veljati celo leto, predlagajo četrtletno ocenjevanje, izražena pa je tudi bojazen, ker ta varianta ne upošteva minulega dela. SDS skladišče vložka in karisti pa se z II. varianto ne strinjata, ker ne upošteva staža na delovnem mestu.

SDS žičarna I./2 se strinja z II. varianto, vendar s pogojem, da noben delavec ne zgubi pri osebnem dohodku, in s predlogom, da se ocenjevanje poenostavi.

SDS proizvodna linija in vzročna delavnica v temeljni organizaciji Vratni podboji se strinjata z II. varianto brez pripomb.

V temeljni organizaciji Strojne delavnice se je SDS kovačnica in kalilnica strinjala z drugo varianto, s pomislekom o pravičnem ocenjevanju. SDS strugarna 2, orodjarja 1 in 2 ter ključavničarji strojev pa drugo varianto odklanjajo zaradi naslednjih razlogov: — izvede naj se napredovanje na delovnem mestu po pravilniku, ki so ga SDS sprejele avgusta leta 1975, — zahtevajo nekaj konkretnih primerov za delovna mesta z različnim stažem, — ni prikazana razlika med starim in novim načinom ocenjevanja. SDS strugarna valjev Javornik in strugarna valjev Bela pa predloga o ocenjevanju delovne uspešnosti nista obravnavali.

SDS delavnica elektro strojev 2 in mizarji iz temeljne organizacije Remontne delavnice se s predlagano II. varianto

V strugarni valjev

TOZD ELEKTRODE

4. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Franci Terseglav je 17. avgusta sklical 4. sejo odbora za gospodarstvo TOZD Elektrode.

Odbor je najprej sprejel poročilo o izvrševanju sklepov zadnje seje z ugotovitvijo, da so vsi sklepi izvršeni.

Oddelek za zaščito industrijske lastnine je odboru predložil predlog tehnične izboljšave št. 2167: »Predelava krmiljenja zračnega pospeševalca«, avtorja Antona Prežlja iz TOZD Vzdrževanje, za izplačilo tretje rente. Odbor je na podlagi izračunanega prihranka za leto 1976 in izračuna odškodnine po pravilniku potrdil izplačilo tretje rente v znesku 8.579 din.

Nadalje so razpravljali o doseženih proizvodnih rezultatih v mesecu juliju in skupno za prvih sedem mesecev. Iz podatkov je bilo razvidno, da je bilo v prvih sedmih mesecih proizvedenih 10.398,8 tone ali 99,6 % planirane količine. Proizvedenih pa je bilo tudi 462 ton elektrodne mase za Zagreb in 2.541,6 tone ognjevdžrni materialov. Ugotovili so, da so vse možnosti, da bo operativni plan za mesec avgust dosežen, oziroma presežen in s tem nadoknaden tudi primanjkljaj iz prvih sedmih mesecev.

Obravnavali so sprejete sklepe druge seje delavskega sveta Železarne. V skladu s sprejetimi načeli te seje in v zvezi s prizadevanjem za izboljšanje proizvodnih rezultatov je odbor sprejel več ukrepov, katere

bo predložil delavskemu svetu TOZD v potrditev.

Pri pregledu doseženega osebnega dohodka in delovnega učinka za mesec julij je odbor ugotovil, da je imela TOZD za 221,90 din ali 5,82 % višji osebni dohodek v primerjavi z mesecem junijem. Višji osebni dohodek je bil dosežen, ker je bilo koriščenega veliko plačanega dopusta na proste sobote. Tudi delovni učinek je bil za 5,68 % višji od junija.

Odbor je potrdil predlog operativnega plana za mesec september, in sicer:

- oplaščene elektrode 1.370 ton,
- VP žica 120 ton,
- varilni praški 70 ton,
- elektroodna masa 90 ton,
- ognjevdžrni materiali 350 ton.

Na seji so obravnavali tudi predlog koriščenja razpoložljivih sredstev investicijskega vzdrževanja za leto 1977 in ga sprejeli.

Nadalje so razpravljali o predlogu mikroorganizacije, normativnih sprememb, organizacije samoupravnih delovnih skupin in o spremembah kategorij v TOZD. Na predlog SEO je odbor imel nekaj pripomb in sprejel svoja stališča, ki jih posreduje v razpravo in potrditev delavskemu svetu TOZD.

M. S.

TOZD JEKLARNA

7. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Sedma redna seja odbora za delovna razmerja pri DS TOZD Jeklarna je bila 19. avgusta. Pri pregledu sklepa prejšnje seje so ugotovili, da so bili izvršeni. Izstaviti je potrebno še ustrezne odločbe o razporeditvi in premestitvi delavcev. Predvidena izredna seja odbora še ni bila izvedena, ker ustrezna služba še ni pripravila gradiva.

Odbor je obravnaval kadrovske poročilo o zaposlovanju delavcev v mesecu juniju. Iz poročila je bilo razvidno, da je iz TOZD Jeklarna v mesecu juniju odšlo šest delavcev, na novo pa je bilo sprejetih devet. Povprečni staž delavcev je bil 620, plan pa je 624. Bolezenska odsotnost v mesecu juniju je znašala 6,71 %, odsotnost zaradi dopustov 15,1 %, oziroma skupna odsotnost je bila 22,7 %. Delovno razmerje so prekinili: 14. 7. Ahmet Sinanović — III. jamski pomočnik, 21. 7. Šefik Smajlović — III. jamski pomočnik, 15. 7. Kasim Čoralić — II. tal. pomočnik, 29. 7. Senad Kurtović — nakladalec starega železa, 14. 8. Ahmet Jašarević — nakladalec starega železa.

Kadrovik je na osnovi sklepa prejšnje seje podrobno obrazložil predvidene nove strukture in sheme organiziranosti ter spremembo normativa delavcev v TOZD Jeklarna, katero bo še obravnaval in dokončno potrdil delavski svet.

Podrobno je potrebno analizirati predlog administracije TOZD Jeklarna in predvideti zadostno število delovodij za nadomestovanje.

Odbor je vzel na znanje prijave kandidatov, ki se bodo šolali ob delu. Seznajen je bil tudi s kršitvijo delovne obveznosti delavcev v pripravi vložka na prvi izmeni in podpira sklep, da vodstvo TOZD uvede zahtevek za vodenje postopka navedenih kršiteljev.

B. K.

PREGLED SESTANKOV SDS

V minulem tednu so samoupravne delovne skupine nadaljevale z razpravo predloga o ocenjevanju delovne uspešnosti, nekatere med njimi tudi o organizaciji zdravstvene službe v Železarni, o svojih notranjih zadevah pa tudi akcijski program, kako zboljšati stanje in do konca leta napraviti čimveč.

Predlog ocenjevanja delovne uspešnosti so obravnavale naslednje skupine:

V temeljni organizaciji Valjarne žice in profilov SDS vodstvo, valjarna žice 1, 2, 3 in 4, lahke proge 1 in 2, adju-

staža Javornik I — 1 in 2 ter čistilnica. Vse te samoupravne delovne skupine ne sprejemajo II. variante, predvsem ne zaradi tega, ker ne upošteva tudi staža na delovnem mestu.

V temeljni organizaciji Valjarne debele pločevine SDS proga 2 in 3, adjuštaža 1 in 3 ne sprejemajo predloga II. variante, ker ta varianta ne upošteva staža na delovnem mestu in bi bilo ocenjevanje delovne uspešnosti zlasti za starejše delavce krivično.

SDS temeljne organizacije Hladne valjarne Jesenice: vodstvo, hladna valjarna 2 in 3, adjuštaža hladne valjarne, žarilnica 1, 2, 3 in 3 ter lužilnica se strinjajo s pred-

ZOPET ODDAJE

»SPOZNAVAMO SVET IN DOMOVINO«

Veliko naših mladincev bralcev nedvomno pozna zanimive in priljubljene javne radijske oddaje za mladino Spoznavajmo svet in domovino. Ker so se letošnje počitnice že iztekle, bo RTV Ljubljana ponovno začela s predvajanjem teh oddaj. Uredništvo oddaj Spoznavajmo svet in domovino je naslovlilo na vse občinske konference ZSMS vabilo za sodelovanje mladih v oddaji, ki bo tudi v sezoni 1977-78 v različnih slovenskih krajih. Sama oddaja bo imela tekmovalni značaj, popestre na pa bo tudi s predstavitvijo mladih in njihovega dela iz posameznih sredin, skratka vsaka oddaja bo prijeten kulturni večer. Vsi posamezniki in ekipe bodo za uspešno nastopanje nagrajeni, del denarnih sred-

stev od nagrad pa bo namenjen za dejavnost mladih v okolju, iz katerega bodo prišli tekmovalci.

Ekipe za oddajo Spoznavajmo svet in domovino prijavijo občinske konference ZSMS po lastnem izboru, sicer pa se lahko prijavi vsaka osnovna organizacija ZSMS v krajevni skupnosti, delovni organizaciji in šoli ali mladinski društveni odsek ali drugače organizirana skupina mladih. Prijavo za sodelovanje je

treba poslati do 21. septembra na naslov: Uredništvo javne radijske oddaje Spoznavajmo svet in domovino RTV Ljubljana, Tavčarjeva 17.

Skorajda smo prepričani, da se bo za sodelovanje v oddaji prijavila tudi kakšna ekipa iz jeseniške občine, saj zadnjih nekaj let mladi Jeseničani niso sodelovali na tej javni radijski oddaji. Obenem s sodelovanjem pa bodo na svoj račun prišli tudi številni drugi mladi Jeseničani, ki bodo ob gledanju in poslušanju oddaje v domačem kraju preživeli lep sobotni večer. J.R.

Železarski globus

VENEZUELA

V bližini Maracaiba bodo zgradili novo integralno železarno za katero bodo porabili 1,4 milijarde dol. inve-

sticijskih sredstev. Njena začetna letna proizvodna zmogljivost bo 1,2 milij. ton surovega jekla s kasnejšim možnim povečanjem na pet milij. ton. Proizvajala bo valjano žico, paličasto jeklo in razne profile. Britanska železarska družba British Steel Co. bo na osnovi posebne pogodbe opravljala usluge tehničnega inženiringa in obratovalnega značaja.

NEMŠKA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA

V železarni Brandenburg, ki proizvaja letno dva milijona ton surovega jekla, bodo zgradili novo elektro jeklarno. Imela bo dve obločni električni peči in dve napravi za kontinuirno vlivanje gredic s po osmimi žilami in letno proizvodno zmogljivost 500.000 ton. Pričela bo obratovati leta 1980 in naročilo za njeno dobavo je dobilo kljub konkurenčni ponudbi zahodnonemških podjetij Krupp in Salzgitter italijansko podjetje Danieli iz Buttria pri Vidmu.

ROMUNIJA

V največji romunski železarni Galati gradi zahodnonemško podjetje Schloemann-Siemag tretjo napravo za kontinuirno vlivanje slabov. Prva naprava je pričela obratovati leta 1975, druga 1976 in s tretjo bo v tej železarni možno letno kontinuirno odliti skupaj 2,5 milij. ton slabov.

ZDA

Leta 1976 so železarne v ZDA uvozile 44,3 milij. ton železove rude, kar je za 2,4 milij. ton manj kot leto prej. Največji dobavitelji so bili Kanada s 24,9 milij. ton, sledijo pa: Venezuela z 9,0, Brazilija s 5,3 in Liberijska z 2,1 milij. ton.

BRAZILIJA

NIBRASCO, japonsko-brazilska mešana družba gradi napravo za proizvodnjo peletov iz brazilske železove rude. Pričela bo obratovati letos v oktobru in bo imela letno proizvodno zmogljivost šest milij. ton. Investicijski stroški, ki so bili pred pričetkom gradnje predvideni v višini 100 milij. dolarjev, so iz raznih vzrokov, predvsem pa zaradi inflacije, narasli na sedanjih 190 milij. dolarjev.

INDIJA

V bivši portugalski koloniji Goa gradijo novo napravo za proizvodnjo peletov z letno proizvodno zmogljivostjo 1,8 milij. ton. Pričela bo obratovati spomladi leta 1978 in celotno proizvodnjo bodo kupovale japonske železarne.

JAPONSKA

Japonska železarska družba Sumitomo Metal Industries je razvila skupaj z nekim podjetjem za proizvodnjo cevi in neko kemično tovarno novo vrsto cevi, prevlečeno s plastično maso, imenovano poliuretane. Takšne cevi so posebno primerne za uporabo v tropskem podnebju, ker so mnogo bolj odporne proti vlagi kot do sedaj uporabljene cevi, prevlečene s cinkom ali asfaltom.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

ŽELEZNIŠKA TRANSPORTNA PODJETJA V SLO

Bojazen, da posadka ne bo mogla opravljati dveh različnih funkcij, ni umestna, ker bi se ob diverziji na železniški objekt promet tako ustavil in bi posadka lahko sodelovala pri obrambi objekta. Prva varianta je poleg tega precej cenejša.

Takoj je treba reči, da predstavlja posadka objekta s svojo oborožitvijo le eno sestavino obrambe. Precej pomembna je tudi uporaba sodobnih tehničnih obrambnih sredstev. Mislimo predvsem na minka polja (ali posamične naletne mine), postavljena okrog objekta, na žične ovire (vštevši tudi tiste z električnim tokom), na zapiranje vseh odprtih (oken itd.) v objektu, na uporabo reflektorjev za osvetlitev terena pred njim ipd. Poleg tega mora biti režim premikanja v vozlišču (na postaji) reguliran tako, da se natančno ve, po katerih poteh in kje se sme premikati osebje objekta (pač glede na funkcijo, ki jo opravlja), kje pa drugi.

Ker so posamezni objekti v funkciji določenih sektorjev železniške operative (prometa, vleke itd.), je mogoče na splošno sklepati, da je obramba vozlišča v celoti t. i. površinskega značaja. Poveljnik obrambe organizira obrambo in pri tem angažira potrebne ljudi z vseh postaj in delovnih mest vozlišč, ne glede na to, kateremu sektorju operative, oziroma namenskem podjetju pripadajo. Hkrati s tem se fiksirajo tudi vsi elementi organiziranja zvez, načina dajanja alarma itd. Ko bi moč diverzije na posamezne objekte preselila možnosti obrambe (ker bi bila praviloma statična in brez močnejše rezerve), bi moral poveljnik obrambe prek občinskega štaba obrambe (na katerega bi bil v operativnem pogledu vezan) zagotoviti tudi možnost za uporabo teritorialnih enot.

Na območju, ki bi ga napadalec začasno zasedel, bodo imeli problemi obrambe in zaščite železniških objektov bistveno drugačne znake. Kot smo že dejali, bo naša osnovna naloga, da napadalcu preprečimo, otežimo in onemogočimo uporabo železniškega omrežja. V tem pogledu imamo bogate, dragocene in zelo različne izkušnje iz narodnoosvobodilne vojne. O njih za zdaj na žalost ni bilo veliko napisanega in tudi (vsaj kolikor je meni znano) ni bilo poskusov, da bi se izdelale globlje, sintetične študije, v katerih bi se bolj vsestransko obravnavale te izkušnje. Toda ne glede na to bi ostale naloge v novih razmerah približno enake kot tudi v NOV, kar pomeni, da bi se morali tudi za njihovo izvrševanje temeljito pripraviti že v miru.

Glavni del obveznosti in nalog pri paraliziranju železniškega prometa na območjih, ki bi jih napadalec začasno zasedel, bi moralo prevzeti osebje železnic. Sicer pa to osebje najbolje ve, kako je mogoče ob čim manjših žrtvah in prizadevanjih doseči najboljše uspehe. Predvsem je potrebno stalno držati v rokah kompletno prometno situacijo na tem območju. Za vsako kompozicijo, ki pride, moramo pravočasno zvedeti, in sicer od vstopne do izstopne postaje. Zvedeti moramo, koliko železniških vagonov je v njeni sestavi in kakšni so, kaj prevažajo (ali vojaške enote in kakšne, postnike ali tovar) idr. Prav tako moramo vedeti, kakšna vlečna sredstva uporabljajo napadalec za vsako kompozicijo, podobne informacije pa moramo imeti tudi o progi in objektih na njej. To je posebnega pomena zaradi morebitnega rušenja teh objektov. Pod stalnim nadzorom morajo biti tudi signalno-svetlobna in telekomunikacijska sredstva, naprave in objekti.

Da bi to in še precej več dosegli in izvedeli, so nujni obsežni in zelo natančno razčlenjeni ukrepi, postopki in akcije, katerih nosilec naj bi bili delovni ljudje železniških kolektivov. Tako kot bodo imele tudi druge dejavnosti na območju, ki bi ga napadalec začasno zasedel, široko omrežje ilegalnih delavcev, bo tudi na železnicah. Ena izmed njihovih najvažnejših nalog bo zbiranje vseh podatkov, pomembnih za delovanje železniškega prometa, in pravočasno dostavljanje takšnih podatkov železniškim in drugim enotam na terenu, ki jih bodo obdelovale in ocenjevale ter predlagale potrebne ukrepe. Ker bo časovni presledek med prejeto informacijo in akcijo pogosto zelo kratek, bo uspeh odvisen od zanesljivosti, dobre in hitre zveze med ilegalnimi delavci železniških enot.

Glede načina formiranja, velikosti, oborožitve in načela uporabe železniških enot so mnenja v glavnem podobna. Tako kot za številne druge vrste teritorialnih enot je tudi za železniške enote logično, da so pod poveljstvom občinskih štabov. Jakost enot bo odvisna od velikosti in važnosti odseka proge. Glede na namen, opremo in oborožitev bodo verjetno samo izjemoma angažirane pri večjih nalogah. Za rušenje se bodo ponavadi uporabljale posebne minersko-pionirske enote. Železniške enote pa jih bodo najpogostje varovale. Takšnemu načinu uporabe je treba prilagoditi tudi oborožitev. Najsmotrnejša je pehotna-avtomatska, da bi bil ogenj čim močnejši in čim gostejši, s tem pa tudi obrambna sposobnost boljša. Podobno je tudi z opremo. Tudi oprema naj bi bila različna: kompasi, skice, topografski zemljevidi, pionirska in minerska sredstva, tehnična dokumentacija železniške proge, radiofonična sredstva za zveze za majhne razdalje idr.

Nadaljevanje prihodnjič

tudi predlaga, da se iz ocene delovne uspešnosti izločijo tisti kriteriji, ki imajo več elementov subjektivne ocene, oziroma se premalo navezujejo na delovni prispevek posameznega delavca k skupnim rezultatom. Predlaga tudi, da se ocenjevanje opravi vsaj dvakrat letno.

SDS operativna novogradnja se tudi strinja z drugo varianto, s pripombo, naj v njihovi delovni skupini nihče ne bo prikrajšan pri osebnem dohodku. Sprejeli pa so tudi že enoten nastop pri uveljavljanju napredovanja na delovnem mestu v sektorju novogradenj.

SDS računovodstvo osebnega dohodka pa predlog II. variante odklanja. Razlogi pa so ti: — prvotno je novi sistem nagrajevanja upošteval napredovanje na delovnem mestu in s tem možnost povečanja osebnega dohodka pri dolgotrajni zaposlitvi, kjer iz objektivnih razlogov ni bilo mogoče napredovati, to pa je v tem predlogu popolnoma zanemarjeno, je pa bistveno, — stimulacija za proizvodnjo (doseganje operativnega plana) je nekoliko znižana. Menijo, da bi morala ostati kot je. V sedanjem sistemu je ta stimulacija približno osebni oceni delavcev delovnih skupnosti. Stara osebna ocena naj bi odpadla, s tem pa delavci delovnih skupnosti ne bodo v enakem položaju kot delavci v temeljnih organizacijah niti ne z delavci, ki v temeljnih organizacijah opravljajo administrativne posle. — točka 4.5 daje možnost povečanja osebnega dohodka za določen odstotek skupini ali posamezniku, ki bi po novem predlogu imeli nižje osebne dohodke. Smatrajo, da je to odveč, ker te izjeme zopet kvarijo sistem, te izjeme pa imamo na račun izjem obračunskih postavk ali drugih stimulacij v vseh sedanjih

sistemih nagrajevanja, — predlog ocenjevanja delovne uspešnosti je le novi naziv za dosedanje osebno oceno, ki pa ima glede na posamezne kriterije veliko pomanjkljivosti, ker je preveč prisoten subjektiven faktor, ki pa tudi pri največji objektivnosti nima realnih meril kot, na primer, pri pormi — kvaliteta in kvantiteta dela. Menijo, da imamo v Železarni dovolj strokovnih služb, ki bi lahko in bi tudi morale najti boljši, objektivnejši in stimulativnejši način nagrajevanja, kot so bili dosedanj. Žal jim to še ni uspelo. Ocenjevanje delovne uspešnosti se po izračunu odstotka na osebni dohodek posameznika po vseh kriterijih izmaliči, ker se ne postavlja v okvir samoupravnih delovne skupine, temveč v okvir sektorja. To pa zaradi večjega števila delavcev in naprej določene višine povprečja lahko vrže tudi zelo pridne za eno ali več stopenj nižje, kot zaslužijo. V Železarni premalo upoštevamo predloge po sindikalni listi, ki je v nekaterih kazalcih bolj stimulativna, kot jo imamo mi. Še vedno vztrajajo pri enem prejšnjih predlogov, da bi se dodatek na stalnost ne izplačeval v procentih na obračunsko postavko, temveč v fiksnem znesku za enako število let službe. Dejstvo je, da mora delavec s V. kategorijo enako odgovarjati na delovnem mestu kot tisti z X. Zakaj se pri stimulaciji za stalnost ločita? Imeli so tudi pripombo, da se predlogi in sklepi samoupravnih delovnih skupin velikokrat ne objavijo v Železarni, vsaj ne tako, kot so zapisani v zapisniku.

SDS valjarna žice 1, 2, 3 in 4 so pri obravnavi uspeha v prvem polletju letos sprejele vrsto zelo konkretnih sklepov in ukrepov, kako izboljšati rezultat dela in do konca leta popraviti zamujeno. **SDS proizvodna linija in vzročna delavnica**

temeljne organizacije Vratni podboji sta na posebnem sestanku obravnavali novo organizacijo temeljne organizacije. Niso se strinjali s 1. točko dnevnega reda seje delavskega sveta temeljne organizacije zaradi naslednjih razlogov: delegatom delavskega sveta temeljne organizacije gradivo ni bilo predloženo pred sejo, nova organizacija in kategorizacija delovnih mest bi se morali predhodno obravnavati na odboru za delovna razmerja in na odboru za gospodarstvo, s shemo nove organizacije bi se morali seznaniti vsi delavci temeljne organizacije. Delovni skupini zahtevata, da se ta točka dnevnega reda seje delavskega sveta ponovno obravnava. **SDS žarilnice** (vse 4) pa so odločno proti prenosu kantine v prostor žarilnice, ker bo s tem zaprti edini dotok svežega zraka v oddelek. Že sedaj je ob slabem vremenu stanje neznosno, kaj pa šele bo, ko bo to prostor zaprt. V prostoru je namreč veliko peči, pa nobene klimatske naprave. Menijo, da je njihovo zadovoljstvo s tem opravičeno, in predlagajo, da se od te odločitve odstopi, vsaj dokler ne bodo urejene klimatske naprave.

Center na proučevanje samoupravljanja in informiranje — Milan Polak

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

BLUMING ŠTEKEL

Peta seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 12. avgusta. Predsednik osnovne organizacije sindikata Miha Hostnik je navzoče seznanil s potekom priprav na izvedbo javne razprave o osnutkih štirih zakonov, ki so bili objavljeni v prilogi Delavske enotnosti. Razpravo bodo organizirali v dveh izmenah v prostorih delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku, morebitne pripombe pa bodo posredovali izvršnemu odboru konference osnovnih organizacij sindikata do 20. septembra.

V drugi točki dnevnega reda je bil izvršni odbor osnovne organizacije sindikata informiran o predlogu za proglasitev dneva kovinarjev Jugoslavije. Tako naj bi vsako leto 10. oktobra praznovali dan kovinarjev. S predlogom so se člani izvršnega odbora strinjali.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je obravnaval pritožbo sodelavca Hase Alibabića, strojnega tehnika, ki pa še nima ustreznega delovnega mesta. V tej zadevi bo izvršni odbor osnovne organizacije sindikata posredoval na kadrovskem sektorju.

Šestim sodelavcem iz adjustaže štel na Javorniku so odobrili denarno pomoč zaradi bolezenske odsotnosti.

V nadaljevanju seje so temeljni organizaciji Družbena prehrana predlagali da, zagotovi delavcem v samskem domu na Koroški Beli redno prehrano.

Vodstvu TO predlagajo izdelavo sanacijskega programa, ki ga bo obravnaval koordinacijski odbor, nato pa še politični aktiv in vse SDS.

VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

V petek, 19. avgusta, je bila 18. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Izvršni odbor je bil seznanjen z osnutki štirih republikanskih zakonov. Javna razprava bo organizirana v sredo, 14. septembra.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata podpira predlog proglasitve 10. oktobra za dan kovinarjev Jugoslavije.

Glede na to, da so imeli v juliju izredno nizke osebne dohodke, je bilo na seji izvršnega odbora precej pripomb. Ugotavljajo precejšnjo razliko pri OD delavcev z isto skupino na progi in v adjustaži ter OTOP. Predlagano je bilo, da bi ukinili stimulacijski dodatek v Železarni. Tudi

skupno povprečje osebnega dohodka kaže drugačen rezultat, kakor v resnici je, prizadeti pa so delavci z nižjimi skupinami. Prikazati bi morali tri variante povprečja osebnega dohodka.

Zaradi dopustov imajo v valjarni le eno čistilko in zato zahtevajo, da pristojna služba priskrbi vsaj še eno čistilko. Mariji Pajsar in Francu Bajtu so odobrili denarno pomoč in se strinjali s predlogom, da bi naročili nekaj izvodov časopisa Delavska enotnost. Tako bodo člani izvršnega odbora in vodje seznanjeni z nalogami in smernicami na področju samoupravljanja.

Ob sklepu seje so razpravljali še o nabavi športnih rekvizitov za potrebe mladinske organizacije. Razpravljali so še o gospodarjenju v Železarni in menili, da se bodo morali potruditi vsi, da bi lažje izpolnili načrtovane obveznosti.

DELOVNA SKUPNOST ZA KOMERCIALNE IN FINANČNE ZADEVE

V sredo, 24. avgusta, je bila seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Člani izvršnega odbora so bili najprej seznanjeni s pripravami za izvedbo javne razprave o osnutkih štirih republikanskih zakonov. Javna razprava bo izvedena od 1. do 15. septembra.

Izvršnemu odboru je bil posredovan predlog komisije za izlete in oddihe o izletu v Crikvenico, ki naj bi ga organizirali 17. in 18. septembra, s soudeležbo udeležencev po 100 dinarjev. V načrtu imajo tudi piknik na Pristavi v soboto, 30. septembra, s soudeležbo 20 din na zaposlenega. Referentu za šport in rekreacijo so naročili, da organizira športna tekmovanja med oddelki.

Vinko Mežnarc je poročal o dveh sestankih predsednikov osnovnih organizacij sindikata Železarne. Predlagano je bilo, da bi 10. oktober proglasili za dan kovinarjev Jugoslavije. Predlog so podprle že številne druge sindikalne organizacije. Tovariš Mežnarc je poročal o seji delavskega sveta in obravnavani pritožbi Danija Azmana zaradi delovnega mesta na prodajnem sektorju. Osnovna organizacija sindikata meni, da je treba v tem primeru dosledno upoštevati zakonska določila ter določila samoupravnih aktov.

SESTANEK PREDSEDNIKOV OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA

Predsednik izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata Železarne Stefan Ščerbic je za ponedeljek, 29. avgusta, sklical drugo sejo predsednikov osnovnih organizacij sindikata. Na seji so najprej obravnavali priprave na javno razpravo o osnutkih štirih republikanskih zakonov in določili vrstni red tolmačenja v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

V drugi točki dnevnega reda so predsedniki osnovnih organizacij sindikata razpravljali o predlogu za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Predlagano je bilo, naj bi vsaka temeljna organizacija in DS

predlagala po enega delegata za to samoupravno interesno skupnost. Na sestanku so se dogovorili, da se bo Valentin Klinar iz strojnih delavnic udeležil slovesnosti v Zagrebu ob proglasitvi 10. oktobra za dan kovinarjev Jugoslavije.

Ob sklepu sestanka so bili seznanjeni še s pripravami za delitev letošnje ozimnice. Predsednikom osnovnih organizacij sindikata je bilo naročeno, naj bi na sejah izvršnih odborov osnovnih organizacij v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih razpravljali in sklepali o nakupih dveh knjig Marxovega-Borchardtovega Kapitala. Cena ene knjige je 140 dinarjev. Predsednikom osnovnih organizacij sindikata je bila posredovana še kratka informacija o izvedbi krvočudalske akcije, ki bo v delavskem domu pri Jelenu.

ELEKTRODE

Na redni seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata so obravnavali predlog o proglasitvi 10. oktobra za dan kovinarjev Jugoslavije. S predlogom so se v celoti strinjali.

Sodelavci Stanko Sedlar, Milan Mrak, Josip Bajz in Janez Kosmač bodo pripravili vse potrebno za izvedbo javne razprave o štirih osnutkih zakonov in sicer o delovnih razmerjih, o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja ter zakona o organih samoupravne delavske kontrole ter zakona o volitvah in odločitvah organov upravljanja ter o imenovanju poslovnih organov v organizacijah združenega dela.

Se letos bodo organizirali izlet v Kumrovec ali v Vrsar, glede na to, kje bodo dobili prostor 10. in 11. oktobra. Udeleženci izleta naj bi prišli po 100 dinarjev, svojci pa po 250 dinarjev. Če za izlet ne bo dovolj prijavljenih udeležencev, bodo organizirali piknik v Krmi, Radovni ali v Završnici.

Obravnavali so še prošnjo sodelavke Nure Mulalić za denarno pomoč. Prošnjo niso ugodili, ker je zaradi bolezni odsotna šele štiri tedne. Denarno pomoč so odobrili Majdi Ukaloč.

INŠTALATERJI NA PIKNIKU

Skupina vodovodnih inštalaterjev iz Jesenic je organizirala v soboto, 27. avgusta, piknik v Mlačah pri Mojstrani, za člane kolektiva in njihove soproge. Piknika se je udeležilo preko 40 članov in soproge, ki so bili z organizacijo in izvedbo zelo zadovoljni.

Program piknika je bil razdeljen na dva dela, v športno rekreacijski in zabavni. V športnem delu smo se pomerili v nogometu, badmintonu in streljanju z zračno puško. V zabavnem delu smo tekmovali za pokal zlati ključ inštalacije, v katerem po prvem krogu še ni bilo zmagovalca, ker sta bila dva izenačena. Po ponovnem streljanju je zmagal Lado Benet pred Francem Solarjem, medtem ko si tretje in četrto mesto

KAKŠNO JE POSLOVANJE NAŠIH KANTIN

O tem problemu smo v našem kolektivu že nekajkrat razpravljali. Že takoj na začetku naj povem, da kakšnih bistvenih sprememb nismo dosegli. Poslovanje kantin je takšno kot pred leti, ponekod še slabše. Povod, da sem se o tem problemu odločil spregovoriti v Železarni je bila sobota, 27. avgusta.

Vsi člani kolektiva smo bili prek glasila Železar seznanjeni z dokaj težko finančno situacijo v Železarni, glede na polletno izgubo v TOZD Hladna valjarna Bela. Da pa bi vsaj delno zadovoljili svoje kupce in potrebe po hladno valjanih trakovih na tržišču, so se sodelavci TOZD Hladna valjarna Jesenice odločili, da bodo delali na eno izmeno tudi vse proste sobote. Ta odločitev in odrekavanje prostemu času sta odraz visoke zavesti članov tega kolektiva. Razumljivo je, da bo s tem tudi končni finančni in poslovni zaključni račun Železarne ugodnejši.

V soboto, 27. avgusta, je bilo torej normalno obratovanje hladne valjarne. Na delu smo bili tudi vzdrževalci in dva oddelka, ki obratujeta v izmeni 4 + 1. Ker v žičarni potekajo gradbena dela, zaradi prestavitve strojev, so bile tudi manjše skupine delavcev iz drugih podjetij, vsega skupaj 60-70 delavcev. Okrog osme ure sem odšel na malico. Že na stopnišču sem srečal delavca, ki je glasno preklinjal. Kantina je bila, kot do sedaj vse sobote, zaprta. Zakaj? Ali res ni mogoče, da bi TOZD Družbena prehrana tudi ob takih dnevih zagotovila malico? Ne vem, morda je krivda v tem, da vodstvo TOZD ni sporočilo tega ustrezni službi v TOZD Družbena prehrana. Vsekakor ostaja dejstvo, da so na take sobote delavci običajno brez malice. Ko sem se o tem pogovarjal z delavci v hladni valjarni, je eden pripomnil: »Komu pa je mar za nas. Vodilni pridejo samo pogledat, če vse obratuje, potem pa gredo. Ti pa malice ne potrebujejo.« Tako smo nekateri odšli v kantino v martinarni, nekateri pa v trgovino izven Železarne. Ker pa vratar ne sme praviloma nikogar pustiti ven, je edini izhod »čez plot«. In to po malico!

Kdo je temu kriv? Delavec vsekakor ne, saj je razumljivo, da delati osem ur brez malice ni ravno lahko. Nekateri delavci delajo tudi po 16 ur, ker ostanejo z nočne dneve. Zato bo v bodoče morala TOZD Družbena prehrana prisluhniti željam in

zahtevam železarjev. Samih obljub je bilo že dovolj, treba bo začeti s konkretnim reševanjem. Zanima me tudi, zakaj je že nekaj let v kantini HVZ na popoldanski izmeni samo ena kantinerka. Saj vendar vsi oddelki obratujejo normalno, kot dopoldan. Kljub temu da se vsaka kantinerka trudi po svojih močeh, ima žal samo dve roki. Zato se »repa« daljša in včasih čakamo na malico tudi po 20 minut in več. Izgovor, da ni ljudi, v tem primeru kantinerk, ni opravičljiv. Takšen način delitve malice tudi ni v skladu s higienskimi normami. Saj kantinerka sama deli malico, reže salamo, prijemlje denar, potem kruh, pa spet vrača drobiž in pomiva posodo. Ali so o tem kdaj razmišljali tisti v TOZD Družbena prehrana, ki so zadolženi za reševanje takih problemov?

Pred nedavnim sem v Železarni prebral tudi zapis o sedmi seji delavskega sveta TOZD Družbena prehrana. V poročilu je rečeno, da so v prvem polletju poslovali z izgubo, da je delno krivdo iskati v nizkih cenah. Nekako kot očitek je izzvenel tudi stavek, da TOZD Družbena prehrana ne more pokrivati razlike v vrednosti bona, ki je bila pred nedavnim zvišana za tri din. Saj je tudi ne. Sredstva za regresiranje malice si železarji ustvarjamo sami. Če je TOZD Družbena prehrana res predložil v odobritev nove cene, naj povem, da bodo le-te potrjene samo v primeru, če so usklajene z zunanjimi cenami. Vse prevečkrat slišimo očitek, da je zunaj marsikje ceneje. Res je, toda tudi razlika v kvaliteti je ne malokrat precejšnja. Zanimivo bi bilo tudi vedeti, kdo bo TOZD Družbena prehrana pokrila izgube, ki so nastale pri poslovanju.

Na koncu bi rad še enkrat poudaril, da gre kantinerkam, bodisi v HVZ ali v martinarni, kamor zahajam le občasno, vse priznanje, medtem ko nekateri člani vodstva TOZD Družbena prehrana zaslužijo našo grajo in kritiko zaradi neaktivnosti pri reševanju teh problemov.

Železarji smo z razumevanjem sprejeli obvestilo, da začasno ne bo toplega obroka, zaradi adaptacije in preureditve kuhinje. Zato bo prav, da v bodoče tudi delavci v TOZD Družbena prehrana prisluhnejo željam in zahtevam železarjev.

Ne moremo prezreti dejstva, da si v TOZD Družbena prehrana ustvarjajo sredstva za osebne dohodke izključno z uslugami, ki jih nudijo bodisi v kantinah ali v samopostrežni restavraciji. Zato naj bodo te usluge kvalitetne, obratovalni čas kantin pa prilagojen obratovanju posameznih obratov v Železarni. Tako bo dosežen dvojni učinek. Delavci bodo zadovoljni z dobro postrežbo in pestro izbiro, finančni rezultat bo boljši, s tem pa bo tudi izguba v TOZD Družbena prehrana vse manjša.

Toliko v premislek. Vsako pojasnilo, odgovor ali kritiko na moj članek bom z veseljem prebral, saj bo to samo dokaz, da moje besede niso naletele na gluha ušesa.

Franc Šteblaj

Janko Fon

TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON

KAKO ZMANJŠATI PORABO ENERGIJE?

Energija je postala najbolj pomembna za vse vrste industrijske proizvodnje. Da bi prihranili čim več energije, strokovnjaki po vsem svetu razvijajo nove tehnologije.

Čeprav v zadnjih štirih letih v svetu precej varčujejo z energijo, je njena svetovna poraba še vedno prevelika in jo bo treba še precej zmanjšati. In to predvsem zato, ker danes veliko večino energije pridobivamo iz nafte, zemeljskega plina in premoga. To pa so energetski viri, katerih svetovne zaloge - to velja predvsem za nafto in zemeljski plin - so vsak dan manjše.

Leta 1985 bo moralo 24 najbolj razvitih držav na svetu, ki pripadajo organizaciji za ekonomsko sodelovanje in razvoj, uvoziti dnevno okoli 4,8 milij. ton nafte. Države, članice združenja dobaviteljev nafte OPEC, pa bodo po predvidevanjih lahko zagotovile v tem obdobju samo okoli 5,5 milij. ton nafte dnevno.

Zato je torej jasno, da bo potrebno prihraniti še več energije, obenem pa iskati nove možnosti pridobivanja energije iz drugih virov. In prav varčevanje z energijo je glavna tema tega sestavka. Spoznali bomo kako se nekatere države sveta prizadevajo na tem področju.

ZDA

ZDA so vedno smatrali kot državo, bogato z nahajališči energetskih virov. Zato so bili stanovanja in uradi pozimi preveč ogrevani, poleti pa so navadno povsod uporabljali klimatske naprave. To je bilo še pred nekaj leti možno, ker je bila energija vseh vrst zelo poceni.

Sedaj pa se je to spremenilo. Vse nove industrijske naprave so konstruirali tako, da porabijo čim manj energije. V stare industrijske obrate so instalirali različne naprave, ki zmanjšujejo porabo energije, in izboljšali izolacijo. Leta 1975 je vlada sprejela poseben zakon v zvezi varčevanja z energijo. Ta zahteva predvsem to, naj veliki potrošniki čim bolj varčujejo z energijo. Pred avtomobilsko industrijo postavlja zahtevo, naj čimprej začne s proizvodnjo takih avtomobilov, ki bi porabili čim manj goriva. Avtomobilski modeli v prihodnjem letu bodo morali imeti porabo bencina 13 litrov na 100 km. Leta 1985 pa bodo morali biti njihovi avtomobili pri porabi goriva še bolj varčni. Poraba bencina naj bi znižali v povprečju na 8,5 l na 100 km. Ameriška vlada se tudi ukvarja z idejo, da bi ustanovili posebno ministrstvo, ki bi se ukvarjalo le s problemi energije.

Zaenkrat so rezultati kar ugodni in kažejo, da so Američani spoznali, kako pomembna je čim manjša poraba energije. Leta 1973 so prvič začeli s kampanjo za znižanje porabe. Od leta 1973 do leta 1975 so zmanjšali porabo energije za tri odstotke. Če pa upoštevamo, da je industrijska proizvodnja v ZDA v tem času narasla za nadaljnja dva odstotka, je skupno znižanje kar pet odstotkov. To pa je nedvomno kar lep uspeh.

Najbolj uspešna je bila industrija. Če primerjamo med seboj nekatere industrijske panoge, vidimo, da so najbolj znižali porabo energije v steklarski industriji, in sicer na 19,5 %. Sledijo železarska industrija z 18,4 %, proizvodnja opeke s 14,2 %, tekstilna industrija z 11,8 %, papirna in petrokemična industrija z 10,7 % itd.

Prihranki pri energiji v industriji pa niso vezani samo na znižanje temperature v termostatih ogrevalnih naprav in ugašanje luči. Pri tem varčevanju ima pomembno vlogo razvijanje novih tehnologij.

Ameriška industrija je spoznala, da se jim varčevanje z energijo v vsakem pogledu splača. Vloženi kapital se hitreje obrača, ker so proizvodni stroški nižji.

Do leta 1980 bo kemična industrija porabila za 15 % manj energije v primerjavi z letom 1972. Da pa bodo to dosegli, bodo morali rekonstruirati nekatere obrate, v katerih bodo uporabljali tehnologije, ki so glede energije bolj varčne.

Eden od največjih porabnikov energije je avtomobilski koncern General Motors Corp. Že sedaj so znižali porabo energije za 13 % v primerjavi z letom 1972. Da pa bo predstava bolj jasna, naj povem, da bi s to energijo lahko eno leto preskrbovali 150.000 stanovanj. Ena izmed poglavitnih točk varčevanja z energijo je po mnenju strokovnjakov General Motors Corp. pravočasno vkapljanje in izklapljanje različnih naprav. Zato sedaj v tej tvrdki uporabljajo za največje porabnike energije krmiljenke z elektronskimi računalniki. Važni pa so tudi drugi dejavniki: pravilna uporaba tople vode v proizvodnem procesu, uporabe odvečne toplote itd.

Pri uspešnem varčevanju z energijo imajo velike uspehe tudi mnoge družbe iz različnih industrijskih panog.

V zadnjem času pa so pri državnem patentnem uradu različni posamezniki prijavili kar 4.000 izumov in izboljšav, ki se ukvarjajo le z varčevanjem energije. Med njimi je precej takih idej, ki so vredne, da jih bodo še nadalje razvijali.

VELIKA BRITANIJA

Ko so pričeli izkoriščati nahajališča nafte v Severnem morju, je zelo narasla količina energetskih virov, pridobljenih doma. Vendar še vedno porabijo v Veliki Britaniji veliko deviz za uvoz nafte. Tako bo vse do leta 1980, ko bodo končno postali neodvisni od uvoza nafte.

Zdaj 40 % vse proizvedene energije porabi britanska industrija. Ker cene energije v Veliki Britaniji nenehno naraščajo, so mnoga podjetja spoznala, kako pomembno je varčevanje z energijo zanje same. Tako je, na primer, avtomobilska družba Vauxhall Motors s smotnim varčevanjem znižala porabo energije, kot na primer: z zapiranjem oken in vrat, ugašanjem luči, pravočasnim ustavljanjem elektro motorjev in podobnim. Drug ukrep pa je bil uporaba elektronskega računalnika, s pomočjo katerega natančno vkaplajo iz izklaplajo proizvodne naprave. Z njimi tudi kontrolirajo porabo energije v celotnem proizvodnem procesu. Z vsemi temi ukrepi prihranijo letno za 860.000 dolarjev energije.

USKLAJEVANJE SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV Z ZZZ IN O MINULEM DELU

(Nadaljevanje s 1. strani)

mnenje, da je treba predvsem neposredno uveljaviti tiste določbe zakona, ki so formulirane tako, da jih je mogoče neposredno uporabljati. Tako so, na primer, večina določb zakona o uresničevanju samoupravljanja delavcev (IV. del zakona) in posamezne določbe o samoupravnem organiziranju združenega dela (III. del zakona) neposredno uporabne. Če so posamezna vprašanja združenega dela urejena z zveznim, republiškim, oziroma pokrajinskim zakonom na način, ki je v nasprotju z zakonom o združenem delu, je treba v takem primeru uporabljati določbe zakona o združenem delu in ne norme zveznih, republiških, oziroma pokrajinskih zakonov. Tako, na primer, določb zveznega zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu (ki naj bi po določbi 667. člena prenehal veljati z dnem, določenim z republiškim, oziroma pokrajinskim zakonom, najpozneje pa 31. decembra 1977), ki so v nasprotju z določbami zakona o združenem delu in ki so se neposredno uporabljale, ni treba več uporabljati, temveč se uporabljajo navedene določbe zakona o združenem delu.

Določbe zakona o združenem delu, za katere je določeno, da se neposredno uporabljajo, če z zakonom ni drugače določeno, je treba razumeti tako, da se zakon o združenem delu uporablja ob pogoju, če z drugim zakonom (zveznim, republiškim, oziroma pokrajinskim) ni drugače določeno, potem se v tem primeru uporablja ta zakon. Če se ni sprejet kateri izmed teh zakonov, potem se uporabljajo določbe zakona o združenem delu. V primerih, ko so določena razmerja urejena z zakonom o združenem delu, določbo pa je treba uporabljati v skladu z zakonom, potem se takšne določbe zakona o združenem delu uporabljajo ob pogojih, določenih v zveznih zakonih, če ima na tem področju federacija ustavne pristojnosti za ureditev določenih vprašanj, oziroma ob pogojih, določenih z zakoni republik ali avtonomnih pokrajin.

PRILAGODITEV ORGANIZACIJE IN USKLAJEVANJE SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV

Po prvem odstavku 660. člena zakona o združenem delu morajo obstoječe temeljne in druge organizacije združenega dela, poslovne skupnosti in organizacije poslovnega združevanja prilagoditi svojo organizacijo in uskladiti samoupravne sporazume, statute in druge samoupravne splošne akte z določbami tega zakona v rokih, določenih s programi izvajanja zakona, najpozneje pa v dveh letih po uveljavitvi zakona. V zvezi s to določbo zakona je bilo postavljeno vprašanje, če OZD, poslovne skupnosti in organizacije poslovnega združevanja morajo začeti prilagajevati organizacijo in usklajevati samoupravne splošne akte tudi pred sprejetjem ustreznih republiških in pokrajinskih zakonov, po sprejetju teh zakonov pa ponovno prilagoditi organizacijo in samo-

upravne splošne akte z republiškimi in pokrajinskimi zakoni.

V zvezi s tem vprašanjem in upoštevajoč navedeno mnenje o neposredni uporabi določb zakona o združenem delu, je bilo v komisiji sprejeto mnenje, da je treba upoštevati določbo prvega odstavka 660. člena, s katero ni odložena uporaba določb zakona o združenem delu. Obstoječe temeljne in druge organizacije združenega dela, poslovne skupnosti in organizacije poslovnega združevanja morajo poleg tega, da so dolžne uporabljati določbe zakona o združenem delu od njegove uveljavitve, tudi formalno prilagoditi svojo organizacijo in uskladiti samoupravne sporazume, statute in druge samoupravne splošne akte z določbami zakona o združenem delu v rokih, ki jih določijo s svojimi programi izvajanja tega zakona, najpozneje pa v dveh letih po roku, kot je to predpisano v prvem odstavku 660. člena.

V zvezi s tem komisija meni, da je treba brez odlašanja začeti pripravljati prilagajevanje organizacije in usklajevanje samoupravnih splošnih aktov z določbami zakona o združenem delu, ustreznih samoupravnih splošnih aktov pa naj ne bi sprejemali, če je sprejetje republiških, oziroma pokrajinskih zakonov pogoj za sprejetje posameznih splošnih aktov. Tako bi se izognili dvakratnemu usklajevanju, s pravočasno pripravo osnutkov navedenih splošnih aktov pa bi prispevali tudi k ustrežnejšim rešitvam v republiških, oziroma pokrajinskih zakonih. Seveda pa to ne pomeni, da ni mogoče tudi pred sprejetjem republiških, oziroma pokrajinskih zakonov uskladiti samoupravnih splošnih aktov z določbami zakona o združenem delu, z namenom bistvenega menjanja razmerij v združenem delu, zlasti ko gre za potrebe, povezane z združevanjem dela in sredstev. Odločitve o teh vprašanjih mora namreč sprejeti samo združeno delo.

Poleg tega si je treba prizadevati, da bi omogočili uporabo določb zakona o združenem delu, ki so povezane z nujnim sprejetjem republiških in pokrajinskih zakonov, in da bi pospešili delo pri prilagajanju organizacije in usklajevanju samoupravnih splošnih aktov v združenem delu, da bi v čim krajšem času pripravili in tudi sprejeli republiške, oziroma pokrajinske zakone, ki imajo prednostni značaj, kot so, na primer, zakon o delovnih razmerjih, zakon o volitvah delavskih svetov in drugi.

Po drugem odstavku 660. člena zakona o združenem delu morajo kmetijske in druge zadrge ter samoupravne interesne skupnosti prilagoditi svojo organizacijo in utrditi samoupravne sporazume, statute in druge samoupravne splošne akte z določbami zakona o združenem delu od dneva, določenega z republiškim, oziroma pokrajinskim zakonom. V zvezi s to določbo je bilo postavljeno vprašanje, če je z republiškim, oziroma pokrajinskim zakonom mogoče določiti tudi daljši kot dveletni rok ali pa mora ta rok biti v okvirih splošnega dvehletnega roka (prvi odstavek 660. člena), dalje, ali je ta

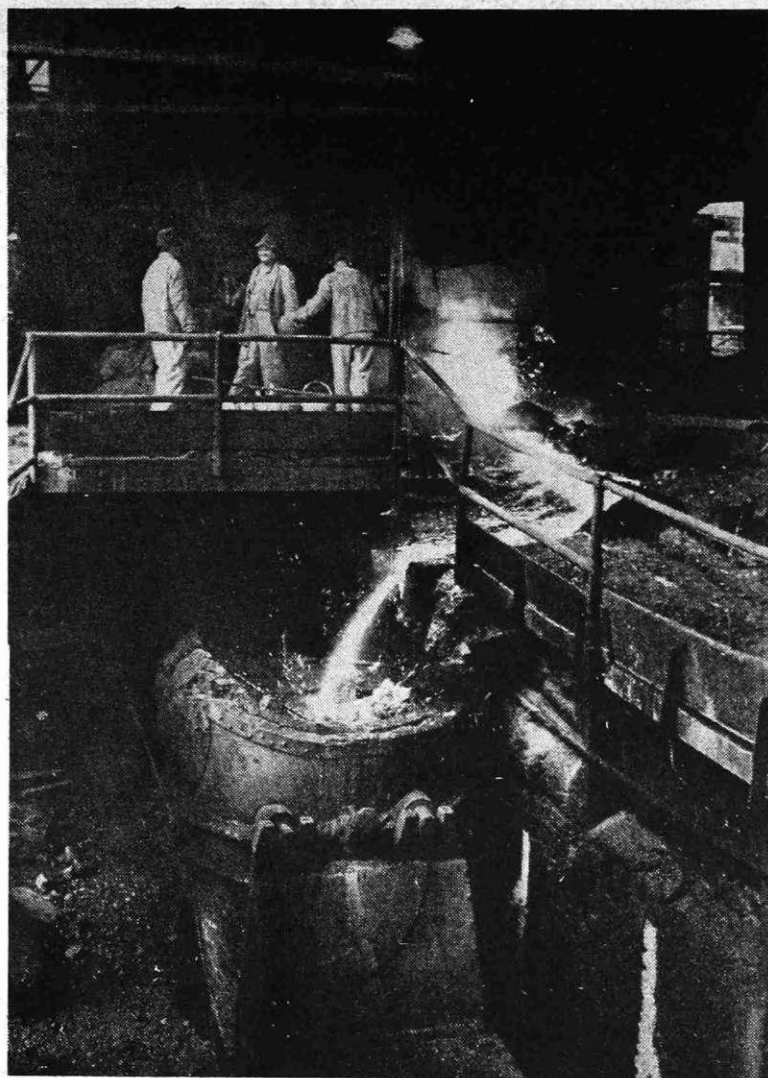
rok kot enoten treba določiti s posebnim republiškim, oziroma pokrajinskim zakonom; ali pa bo rok določen z zakoni, s katerimi se ureja posamezna področja, tako da bi roki lahko bili tudi različni.

V zvezi s tem je bilo v komisiji sprejeto mnenje, da je v drugem odstavku 660. člena izražena težnja, da republike in avtonomni pokrajini, v okviru dvehletnega roka, predvidene v prvem odstavku 660. člena, določijo rok, v katerem so kmetije in druge zadrge ter samoupravne interesne skupnosti dolžne prilagoditi svojo organizacijo in uskladiti samoupravne sporazume o ustanovitvi, druge samoupravne sporazume, statute in druge samoupravne splošne akte z določbami zakona o združenem delu. Ta določba je bila sprejeta zato, ker je vprašanje urejanja razmerij, povezanih s kmetijskimi in drugimi zadrugami ter samoupravnimi interesnimi skupnostmi, v pristojnosti republik, oziroma avtonomnih pokrajin.

O MINULEM DELU

Ob zadnjem razgovoru nekaterih članov zveze komisije za spremljanje uresničevanja zakona o združenem delu v Makedoniji je tekla beseda tudi o minulem delu. Rečeno je bilo, da je bil v okviru komisije zvezne skupščine že v mesecu marcu razgovor, na katerem so sodelovali številni najodgovornejši družbenopolitični delavci iz republik in pokrajin ter federacije. Obravnavali so nekatera načelna vprašanja v zvezi z minulim delom in poenotili poglede na to kategorijo. Ob tem je bilo tudi dogovorjeno, da se v okviru zveznega sveta za vprašanje družbene ureditve ustanovi posebna delovna skupina z nalogo, da pripravi teze za zakon o minulem delu. V tem zakonu bodo obdelana vsa relevantna vprašanja, ki se porajajo v zvezi z uporabo kategorije minulega dela v družbeni praksi samoupravljanja. To delo že teče, seveda pa to delo v okviru omenjenega zveznega sveta ne bi smelo zavirati aktivnosti v družbeni praksi samoupravljanja, saj brez aktivnosti v družbeni praksi ne bo moč najti operativnih rešitev, posebno tam, kjer se stvari praviloma zatikajo. V zvezi s problematiko, ki se poraja ob kategoriji minulega dela, je treba opredeliti nekatere začetne osnove, pri katerih je treba začeti pri obdelavi instrumentov, na katerih bi morali sloneti odnosi v okviru kategorije minulega dela.

Tako se postavlja vprašanje samega pojma minulega dela. Minulo delo je družbenoekonomska kategorija, s katero v našem sistemu dohodkovnih odnosov razumemo družbenoekonomske odnose v združenem delu, vezane na sredstva za proizvodnjo. Kot vse družbenoekonomske kategorije je tudi kategorija minulega dela kot produkcijski odnos zgodovinska kategorija, saj so odnosi, ki jih le-ta vzdržuje, podvrženi zgodovinskemu razvoju. Tokrat nas zanimajo družbenoekonomski odnosi, ki se morajo razviti v okviru dohodkovnih odnosov med združenimi delavci v odnosu na sredstva za proizvodnjo. Ob tem se postavlja naslednja vprašanja:

Šarž na plavžu

— prvič, kaj sestavlja podlago družbenoekonomske koncepcije teh odnosov,

— drugič, kaj sestavlja osnovne družbenoekonomske komponente odnosov, ki so vezani za sredstva za proizvodnjo,

— tretjič, katere operativne naloge moramo opraviti, da bi lahko ustvarili pogoje za uporabo družbenoekonomskih odnosov, kakor so družbenoekonomsko opredeljeni v zakonu o združenem delu. Kaj sestavlja podlago družbenoekonomskega koncepta ter odnosov?

V družbenih sredstvih za proizvodnjo, ne glede na to, če so v naradni, blagovni ali denarni obliki ali v obliki pravic, je opredeljeno minulo delo združenih delavcev. Na osnovi pravic dela z družbenimi sredstvi združeni delavec dela z družbenimi sredstvi in upravlja pogoje in rezultate svojega in skupnega družbenega dela. Združeni delavec je torej v dvojnem odnosu nasproti sredstev, s tem pa tudi nasproti delavcem. Nas predvsem zanimajo prav odnosi med delavci. V procesu dela delavec ekonomsko funkcionalno aktivira družbena sredstva (sredstva dela, predmete dela), to je, v tekočem delu s svojim živim delom delavec ekonomsko funkcionalno aktivira minulo delo. S takim delom združeni delavec prispeva k skupnemu rezultatu združenega dela, torej k dohodku temeljne organizacije, in pridobiva osebni dohodek v odvisnosti od svojega delovnega prispevka. To pomeni, da na podlagi obsega in kvalitete svojega živega duha in na podlagi prispeva k ekonomsko funkcionalni uporabi družbenih sredstev, ki jih aktivira v procesu dela.

Združeni delavec pa tudi upravlja in gospodari s sredstvi. S tem se združujeta funkciji fizičnega in intelektualnega dela v funkcijo samoupravljalca. Da bi lahko doumeli to njegovo funkcijo, moramo nedvomno pobliže pogledati nekatere razvojne zakonitosti v razvoju družbenega dela in vlogi ter značaj družbenih sredstev v tem razvoju.

Ena izmed značilnosti v razvoju družbenega dela je, da se pod vplivom dosežkov sodobne tehnično-tehnološke revolucije spreminja kvantitativni odnos med angažiranimi sredstvi in življenjem dela delavca. Količina sredstev se zelo povečuje. S tem postajajo sredstva za proizvodnjo vse pomembnejši dejavniki, od katerega je odvisno produktivno delo. V sredstvih za proizvodnjo, v tehnologiji, v uporabi znanstvenih dognanj je opredeljena vse večja količina minulega dela. V teh razmerah postaja upravljanje in gospodarjenje z minulim delom vse pomembnejši dejavnik, od katerega sta odvisna razvoj proizvodnih sil in povečanje družbene produktivnosti združenega dela. S stališča učinkovitega upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi, kar je ena izmed komponent dela združenih delavcev, postajajo vse pomembnejše predvsem tri funkcije. Prva je upravljanje s tekočim delom, da bi se ustvarila kar se da velika količina nove vrednosti in s tem povečala reprodukcijska spo-

sobnost združenega dela. Drugo je stalno angažiranje sredstev v procesih dela in proizvodnje, da bi ta sredstva kar največ prispevala k povečanju družbene produktivnosti dela, in tretjič, angažiranje pri tem da se sredstva uporabijo v družbeni reprodukciji na način, s katerim se dosežejo najboljši rezultati.

Kaj sestavlja osnovne komponente družbenih odnosov, vezanih na sredstva za proizvodnjo?

Družbeno pravna osnova odnosov, vezanih za sredstva za proizvodnjo, vsebuje pravice združenega delavca, da dela z družbenimi sredstvi. S stališča odnosov, ki so vezani na sredstva za proizvodnjo v pravi delu delavcev z družbenimi sredstvi, so posebnega pomena predvsem naslednje komponente.

Prvič, da se sredstva ne morejo v nikakršni obliki, niti v naradni, blagovni, vrednostni niti v obliki pravic družbeno odtujevati od združenega delavca v temeljni organizaciji, v kateri so ta sredstva pridobljena, oziroma ki sestavljajo družbena sredstva, na katerih delavci združujejo svoje delo. Za odnose v okviru kategorije minulega dela izhaja iz omenjenega nekoliko opredelitev.

Združeni delavec upravlja v temeljni organizaciji sredstva v vseh odnosih v družbeni reprodukciji, ne glede na vse transformacije, ki jih sredstva doživijo v procesu reprodukcije kot naravne, blagovne, vrednostne oblike, oziroma v obliki pravic. Delavci, ki združujejo delo in sredstva z drugimi delavci, in to je zakonitost, na tej osnovi skupno upravljajo z družbenimi sredstvi, prevzemajo poslovni razliko, ki je povezan z združenim delom in sredstva, pridobivajo in razporejajo skupni dohodek in so udeleženi v delu skupnega dohodka v odvisnosti od prispevka k temu dohodku.

Združeni delavci, ki združujejo delo in sredstva z drugimi delavci na tej osnovi, kot je bilo že rečeno, skupno upravljajo z združenimi sredstvi, pridobivajo in razporejajo skupni dohodek in so udeleženi k delu skupnega dohodka v odvisnosti od prispevka k temu dohodku.

V teh opredelitvah so zajete v bistvu tri skupine komponent odnosov: skupno upravljanje, pridobivanje in razporejanje skupnega dohodka.

Tretjič, udeležba v delu skupnega dohodka, pridobivanje dohodka temeljne organizacije na tej osnovi in prisvajanje osebnega dohodka.

Delavci združujejo sredstva na različne načine, zato so različni tudi načini uresničevanja odnosov na tej osnovi — na osnovi združevanja. Delavci združujejo sredstva v okviru širših organizacij, v katerih so tudi fizično združeni, to je, v delovni, sestavljeni, itd. organizaciji. Sredstva združujejo za potrebe poslovanja, za skupna vlaganja, za združevanje sredstev z delom in s sredstvi drugih organizacij itd.

Delavci združujejo sredstva z delavci drugih organizacij za uresničevanje (Nadaljevanje na 9. strani)

TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEH

V zadnjem času tudi v Veliki Britaniji vedno bolj razvijajo različne proizvodne naprave, katerih bistvena prednost je manjša poraba energije. Tako so družbe, ki delujejo na različnih industrijskih področjih, dosegle lepe uspehe pri varčevanju z energijo.

Na sliki je prikazana poraba energije v Veliki Britaniji, glede na posamezne porabnike (v %) in kakšne vrste energetskega virov (v %) porabi britanska industrija kot celota.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

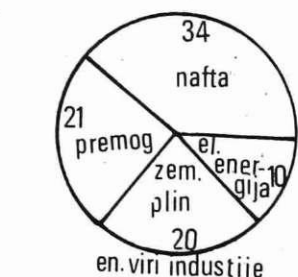
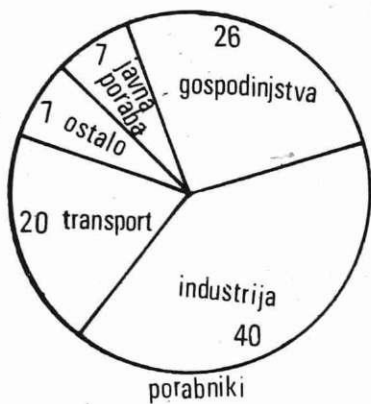
V Zvezni republiki Nemčiji so izpeljali zanimiv projekt, povezan z varčevanjem energije. Uporabili so toploto, ki nastaja v termu in jedrskih elektrarnah. S to toploto ogrevajo zemljo in z njeno pomočjo lahko gojijo različne vrste sadja in zelenjave, ki v zvezni republiki normalno ne uspevajo. To so arašidi, soja in podobno. Z odvečno hladno vodo pa so namakali bližnja polja. S tem projektom so začeli leta 1974. Imenovali so ga »Agrotherm«. Vanj je vlada investirala 4,6 milij. dolarjev. Do leta 1985 bodo v Zvezni republiki Nemčiji četrtino potrebne električne energije proizvajali v jedrskih elektrarnah. S pomočjo hladilne vode teh elektrarn bodo letno prihranili toliko energije, ki ustreza porabi 1,8 milij. ton nafte.

Poskusi v Zvezni republiki Nemčiji so pokazali, da je projekt Agrotherm zelo učinkovit. Veliko je pripomogel tudi k varčevanju z energijo. To pa je bil že od začetka njegov osnovni namen.

JAPONSKA

Japonska železarska industrija je znana po modernih tehnoloških postopkih, ki porabijo tudi precej energije. Zato ni naključje, da je na Japonskem in tudi po svetu prav železarska industrija postala vodilna pri varčevanju z energijo.

Velike integralne železarne, zgrajene po drugi svetovni vojni, so kot energetske vir uporabljale predvsem velike količine koks in nafte. Ko pa je leta 1973 nastopila znana energetska kriza, so tudi japonski železarski strokovnjaki prišli do določenih spoznanj. Izredno so povečali napore za znižanje porabe energije v železarskih obratih.

USPELO SREČANJE ŽELEZARJEV – BORCEV NOB POD TRIGLAVOM

(Nadaljevanje s 1. strani)

publiškemu odboru ZZB NOV Slovenije. Delegacije borcev in mladine so odnesle vence k spomeniku žrtvam v Radovni, k spomeniku padlim borcem NOB na Dovjem ter k spomeniku talcem na Belem polju.

Slavnostnemu delu programa je sledil enourni koncert pihalnega orkestra Jeseniških železarjev.

V popoldanskih urah so bile na programu še tekme v vlečenju vrvi, igre med dvema ognjema in streljanje z zračno puško med ekipami delovnih organizacij. Zmagovalnim ekipam so razdelili praktična darila.

Peto, že tradicionalno srečanje aktivnih delavcev – železarjev-borcev NOB je bilo izredno dobro pripravljeno in organizirano. Iz podatkov je razvidno, da so se udeleženci pripeljali v Krmo s 26 avtobusi, na parkirnih prostorih pa je bilo več kot 300 osebnih vozil.

V poznih popoldanskih urah so se udeleženci srečanja iz Krme vračali zadovoljni, mnogi med njimi pa se bodo drugo leto udeležili podobnega srečanja, ki ga bodo pripravili borci

NOB v eni izmed delovnih organizacij SOZD Slovenske železarne.

Ze v pozdravnih pismih tovarišu Titu in republiškem odboru ZB NOV Slovenije so udeleženci sobotnega srečanja poudarili, da takšna vsakoletna srečanja prispevajo k medsebojnemu spoznavanju ter k ohranjanju tradicij NOB. Sobotno srečanje železarjev-borcev NOB Slovenskih železarjev je to nalogo tudi v celoti uspešno opravilo in je zato prav, da podobne množične manifestacije prirejamo tudi v bodoče. V že omenjenih pismih predsedniku Titu in republiškem odboru ZZB NOV Slovenije so še posebej poudarili pomembne naloge vključevanja borcev NOB na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite ter prizadevanje nekdanjih borcev NOB v delovnih organizacijah Slovenske železarne pri uveljavljanju zakona o združenem delu ter drugih samoupravnih aktov. In prav takšna srečanja, kot je bilo v Krmi, lahko prispevajo k izmenjavi medsebojnih izkušenj tudi na področju gospodarjenja, samoupravljanja in na ostalih področjih družbene dejavnosti.

nju notranjih rezerv, kar v bistvu pomeni osnovo naši stabilizaciji in večji socialni varnosti. Zato bomo skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami – zvezo komunistov, sindikatom in zvezo socialistične mladine v prvi vrsti, tako kot smo bili v oboroženem boju, za dosledno uresničevanje socialistične demokracije na vseh področjih dela in življenja.

Naše delovne organizacije v okviru sestavljene organizacije združene dela Slovenske železarne so se samoupravno že ustrezno organizirale in s tem ustvarile pogoje za uresničevanje socialističnih samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov. Od organiziranosti, enotne akcije in doslednosti vseh organiziranih socialističnih sil, samoupravnih in poslovnih organov pa sta odvisna naša učinkovitost in uspeh. To pa so tudi najbolj konkretne naloge, ne samo komunistov, temveč vseh nas, ki smo sprejeli program zveze komunistov, v pripravah na osmi kongres Zveze komunistov Slovenije in enajsti kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Priprave na oba kongresa morajo za vse nas pomeniti mobilizacijsko in konkretno akcijsko delovanje vseh vodstev in članstva družbenopolitičnih organizacij ter odgovornih družbenih dejavnikov pri uresničevanju ustave in zakona o združenem delu. Vsi naši napori bodo usmerjeni v krepitev in poglobljanje socialističnih samoupravnih odnosov, krepitev materialne osnove samoupravne družbe, poglobljanje socialistične samoupravne demokracije ter politike neuvrščenosti.

V teh prizadevanjih pa bomo lahko pokazali tudi na dosežene rezultate in nove vrednote, ki jih razvijamo v naši samoupravni socialistični družbi. Kajti mirno lahko trdimo, da smo tako velike rezultate in vrednote dosegli z doslednim uresničevanjem Titove poti v samoupravni socializem. Tudi naše delovne organizacije so v teh letih dosegle izredne uspehe in nesluten razvoj. K temu pa je znatno pripomogla tudi združitev v sestavljeno organizacijo združenega dela Slovenske železarne, ki je postala velika družina železarjev in predelovalcev. Naj omenim le dva najpomembnejša uspeha v zadnjem letu, to je, nova hladna valjarna v jeseniški železarni in obrat za proizvodnjo travkov v železarni Štore, poleg številnih pomembnih rekonstrukcij in novogradenj, ki se izvajajo v vseh naših delovnih organizacijah. Skladno s tem smo seveda dosegli tudi pomembne rezultate pri dvigovanju družbenega in osebnega standarda naših delavcev in občanov.

Vse to je bilo potrebno omeniti na našem, že tradicionalnem srečanju, kajti nekdanji borci in aktivisti smo še kako zainteresirani za dosledno uresničevanje naše socialistične revolucije. Omeniti tudi zato, ker borčevske organizacije in aktivisti morajo aktivno in ustvarjalno sodelovati pri izgrajevanju našega samoupravnega socialističnega razvoja.

Svoje misli bi rad sklenil z željo, da bi se prihodnje leto srečali še bolj srečni in zadovoljni ob doseženih rezultatih v naših temeljnih organizacijah združenega dela, oziroma delovnih organizacijah. Z željo, da bi bili slovenski železarji in predelovalci, tako kot smo bili nemalokrat v preteklosti, tudi v bodoče v ospredju pri uresničevanju ustave in zakona o združenem delu.

In nazadnje želim vsem vam in vašim svojcem veliko zdravja in zadovoljstva ter da bi kar najbolj prijetno prebili ta dan v tej lepi triglavski dolini.

Železarski globus

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

Po zahodnonemških podatkih je bila proizvodnja surovega jekla petnajstih največjih železarskih družb na svetu leta 1976 naslednja (v milij. ton):

1. Nippon Steel (Japonska)	34,0
2. US Steel (ZDA)	25,7
3. British Steel (Vel. Brit.)	19,1
4. Bethlehem Steel (ZDA)	17,1
5. Nippon Kokan (Jap.)	14,7
6. Finsider (Italija)	13,4
7. Sumitomo (Japonska)	13,3
8. Kawasaki (Jap.)	13,3
9. August Thyssen Hütte (Zvezna rep. Nemčija)	12,8
10. National Steel (ZDA)	9,8
11. Republic Steel (ZDA)	8,7
12. Usimier (Francija)	7,9
13. Kobe Steel (Jap.)	(7,8)
14. Broken Hill (Avstralija)	7,8
15. Inland Steel (ZDA)	7,2

Med prvimi petnajstimi je pet japonskih, pet iz ZDA in po ena železarska družba iz Velike Britanije, Italije, Zvezne republike Nemčije, Francije in Avstralije.

Del udeležencev srečanja v slikoviti dolini Krme

Med izvajanjem programa

Ekipa delovnih organizacij so se pomerile v vlečenju vrvi

Golaž je vsem dobro teknil

V okolici kovinarske kočice v Krmi je bilo v soboto izredno živahno

BORCI NOB TUDI DANES V PRVIH VRSTAH BOJA ZA SAMOUPRAVNI SOCIALIZEM

Slavnostni govornik na petem srečanju železarjev, nekdanjih borcev NOB in njihovih svojcev je bil delavec jeseniške železarne, nekdanji borec NOV – Tone DEŽMAN. V svojem govoru je dejal:

Izredno hitro se je obrnilo leto in nekdanji borci in aktivisti narodnoosvobodilne borbe, delavci delovnih organizacij sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarne se srečujemo petič, to pot v organizaciji jeseniške železarne, v triglavski dolini Krme.

Naj nikdar ne usahne spomin na žrtve te doline, ki je žrtvovala največ, kar se da, to je, svoja življenja. Grozota, ki se je zgodila jeseni leta 1944 v Radovni, kjer so se nad nedolžnimi vaščani znašali gestapovski podivjanci, zažgali so vas skupaj z ljudmi. 24 imen je vklesanih v dlan kamnite roke – spomenika, ki opozarja mimoidočega na zločin, ki se je zgodil, in obenem opozarja, naj do take morije nikdar, v obstoju človeštva, ne bi več prišlo.

Cep rav se naše vrste krčijo iz leta v leto, s ponosom ugotavljamo, da naše žrtve v narodnoosvobodilnem boju in socialistični revoluciji ter mnogi prerano umrli tovariši in tovarišice, borci in borke v naši samoupravni socialistični družbi dobivajo nesmrtni spomenik. Ta spomenik je v naši družbeni ureditvi, v kateri gradimo oblast delavcev in vseh delovnih ljudi, v kateri uresničujemo enakopravnost, bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti, v kateri uresničujemo vse tiste ideale, za katere smo se borili in se borimo in za katere smo žrtvovali morje krvi naših najdražjih sinov in hčera.

Vsi padli v času NOB samo iz jeseniške občine bi predstavljali močno brigado: 321 borcev NOV, 172 ustrelenih talcev, 127 jih je preminilo v koncentracijskih taboriščih, 14 jih je umrlo preseljenih v Srbijo, 10 je bilo žrtev črne roke, 72 je bilo žrtev dvakratnega bombardiranja Jesenic in še 35 drugih žrtev druge svetovne vojne. Od tega je bilo iz železarne Jesenice 439 žrtev. Železarna pa je dala tudi štiri narodne heroje: Jožeta Gregorčiča, Matija Verdника, Andreja Žvana in Tončka Dežmana. 751 žrtev je davek za drago plačano svobodo, ta davek pa nas kot temelj našega samoupravnega socialističnega razvoja obvezuje, da kar najbolj aktivno sodelujemo v pripravah na splošni ljudski odpor, v krepitvi družbene samozaščite in v prenašanju tradicij in moralno-političnih vrednot, oblikovanih v našem boju in revoluciji, na mlajše generacije ter da se čvrsto povezujemo v svojih borčevskih organizacijah in da smo tudi danes med prvoborci pri uresničevanju družbeno-ekonomskih odnosov ter delegatskega sistema in delegatskih razmerij. Zato ima tudi naše vsakoletno srečanje, poleg krepitve tovarštva in medsebojne povezanosti ter seveda družabnega značaja, tudi izreden vsebinski pomen v tem smislu, da si izmenjamo svoje izkušnje, spoznanja in uspešne rešitve posameznih nalog.

Letošnje srečanje pa ima še posebno obsežno, saj sovpada v vsejugoslovansko praznovanje dveh jubilejev predsednika Tita, in sicer 85-letnice njegovega rojstva in 40-letnice, odkar je prevzel vodstvo naše komunistične partije.

Slovenci pa letos še s posebnim ponosom praznujemo tudi 40-letnico ustanovitve kongresa Komunistične partije Slovenije, ko je dozorelo spoznanje, da je slovenski delavski razred sposoben prevzeti svojo usodo in usodo slovenskega naroda v svoje roke, v najtesnejši povezanosti z jugoslovanskim delavskim gibanjem. Oba partijska jubileja pomenita veliko prelomnico in novo etapo v zgodovini komunistične partije in sploh v zgodovini jugoslovanskih narodov in narodnosti. Etapo, ki pomeni krepitev akcijske enotnosti delavskega razreda in obdobje priprav na nevarnosti, ki je grozila s strani fašizma.

Kako izredno odločilen zgodovinski pomen imata ta dva jubileja in to obdobje našega razvoja, inspirirano in vodeno od komunistične partije s tovarišem Titom na čelu, nam dokazuje vse naslednje obdobje, tako zmagovita narodnoosvobodilna borba, ki je prerasla v socialistični razvoj v 32 letih po osvoboditvi. Tovariš Tito je zato postal pojem svobode, revolucije samoupravnega socialističnega bratstva in enotnosti, miru in prijateljstva ter neuvrščenosti.

Prav je, da na današnjem srečanju borcev-železarjev opoziramo tudi na težaven boj koroških Slovencev za narodnostni obstoj. Slovenci na Koroškem ne zahtevajo prav nič drugega, kot samo to, da jim večinski narod omogoči vse tisto, kar je zapisano v 7. členu avstrijske državne pogodbe. Toda v Avstriji so za pravice koroških Slovencev slepi in gluhi in namesto da bi jim te pravice priznali, izvajajo pritisk, Slovence preštevajo in rušijo partizanske spomenike. Toda napredni Slovenci na Koroškem so v boju za uveljavitev 7. člena avstrijske državne pogodbe vztrajni. Prav sredi prejšnjega tedna so predstavniki slovenskih organizacij seznanili z razmerami na Koroškem generalnega sekretarja OZN Kurta Waldheima ter mu izročili petico. Razumljivo je, da vsi jugoslovanski narodi in še posebno mi, borci proti fašizmu, podpiramo boj slovenske narodne manjšine na Koroškem in če bodo razmere zahtevale, bomo Slovincem na Koroškem tudi pomagali, tako kot smo jim doslej.

Naše letošnje srečanje je v času, ko se delavci v temeljnih organizacijah združenega dela naših delovnih organizacij prizadevajo za kar najbolj dosledno uresničevanje ustave in zakona o združenem delu v praksi in življenju. Oba dokumenta pomenita okvir nadaljnjega, kontinuirnega razvoja socialističnega samoupravljanja, pomenita kontinuirno nadaljevanje socialistične revolucije, začete v letu 1941. To pomeni, da smo borci in aktivisti še kako zainteresirani za kar najbolj dosledno uresničevanje družbeno-ekonomskih odnosov, to je, da bodo delavci resnično odločali o pogojih in rezultatih svojega dela in celotne družbene reprodukcije. Pri tem se zavedamo, da to ni lahka niti kratkotrajna naloga. Hkrati pa se zavedamo, da bi kakršnokoli odlašanje z doslednim uresničevanjem teh nalog škodljivo in negativno vplivalo na naš nadaljnji razvoj, na naša skupna prizadevanja pri večji produktivnosti, iska-

HITRA POMOČ-Z AKUPRESURO UHLJA

ASTMA

VNETJE SLEPIČA

LEVI DESNI LEVI DESNI

ŽOLČNI NAPAD SRČNE BOLEČINE

DESNI DESNI LEVI LEVI

LEDVIČNI NAPAD ZOBOL

DESNI DESNI LEVI DESNI

AKUPRESURNA PALČICA

Technical drawing of a mechanical part, labeled "AKUPRESURNA PALČICA". The drawing shows a side view of a long, thin cylindrical component. The total length is 380. The diameter is 45. The part has a flange at one end with a thickness of 12 and a fillet with a radius of 10. The other end has a small flange with a thickness of 10. The drawing is labeled "9,11" and "op. 16".

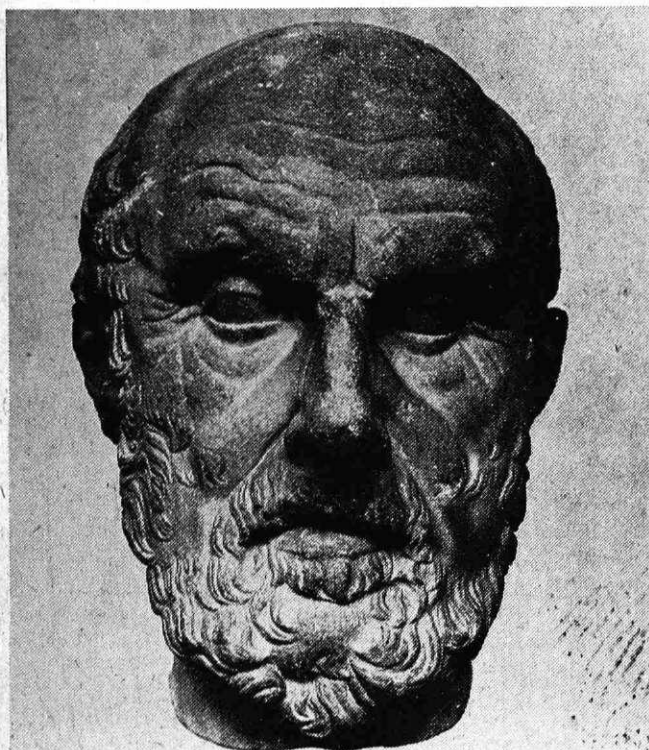
3. SHENSCHIH

Ta točka pride v poštev pri zdravljenju duševnih bolezni, vnetju možgan, možganske mreže, arterijskega nadpritiska in podpritiska. Točka je učinkovita tudi pri bruhanju, slabosti in šumenju v ušesih.

A line drawing of a human ear in profile, facing right. A small black dot is located on the upper part of the ear canal. A line points from the label 'Zhidien' to this dot.

A line drawing of a human ear in profile. A small black dot is marked on the upper part of the ear canal, labeled with the text "Zwaydien".

AURIKULOTERAPIJA

»Povem, da je naloga medicine trpljenje bolnikov odstranjevati in težave bolezni zmanjševati.« Hipokrat (Iz umetnosti zdravilstva)

Že v normalnem življenju se pojavljajo ovire, ki preprečujejo uresničitev motivacijskih ciljev, kako težko pa je šele v bolezenskem stanju. Pod kopico ovir in pomanjkanja socialnih potreb nastopi frustracija (preprečena zadovoljitev potreb), ki privede bolnika do takega stanja, da ni v prid sebi niti okolici, v kateri živi.

Človek kar ne more verjeti, da ob tako veliki izbiri zdravstvenih metod in zdravil ne uspemo pozdraviti bolnika in ga stimulirati za delovno in življenjsko aktivnost. To je pravo čudo v negativnem smislu, toda kaj storiti, da bo »ovca cela in volk živi«?

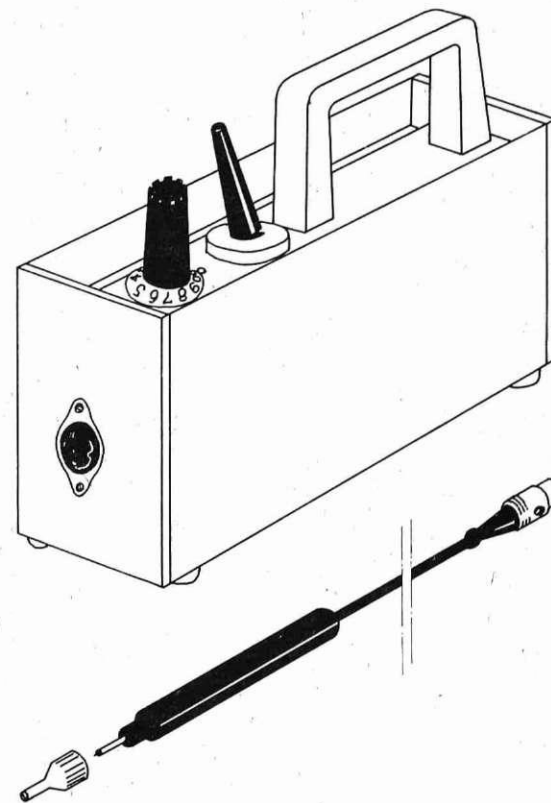
Če so v današnjem življenju na dnevnem redu organizacijske in tehnološke spremembe, ki ob pospešenem tempu življenja močno vplivajo na posameznika, potem je nujna pomoč klasični medicini. Gre samo za »minuto oddiha«, da spoznamo koristnost drugih medicinskih metod, kot sta akupunktura in aurikuloterapija. V mnogih primerih sta ti dve metodi dali lepe in trajne uspehe, pri čemer sta bolnik in zdravnik dosegla svoj cilj.

Zdravnik se pri svojem delu v ambulantni srečuje z bolniki, ki jim s klasično (šolsko) medicinsko doktrino v mnogih primerih težko pomaga, zato se poslužuje akupunkture in njenih enačic, v zadnjih časih pa posebne metode zdravljenja, to je, aurikuloterapije. Uspehi so zadovoljivi, večkrat pa tudi presenetljivi glede učinkovitosti. Tu ne gre za prisiljevanje bolnikov, ampak za lastno željo tistega, ki v to metodo zdravljenja zaupa.

Kitajska aurikuloterapija je stara preko 2000 let in je opisana v »Kanonu medicine«. Za uhlj smatrajo Kitajci, da je to prostor, kjer se zbirajo vsi telesni meridiani. Kjerkoli so meridiani, tam se pretaka življenjska energija do vsakega organa. Energija vsebuje pozitivne in negativne komponente, kar je potrebno za uravnavanje ravnotežja v telesu in med organi – posledica tega je zdravje. V primeru bolezni pa pride do porušitve ravnotežja, ki ga lahko zopet vzpostavimo z akupunkturnimi iglami. Na uhlju je preko 200 akupunkturnih točk, ki so razmeščene na določenih področjih, ki so namenjena za vse organe človeškega telesa. Pravilno stimuliranje točk pomeni zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni.

Aurikuloterapija je metoda zdravljenja različnih bolezni s pomočjo bolnikovega uhlja. Princip je draženje določenega segmenta uhlja, ki pripada določenemu organu, ki je bolezensko

PUNKTOSKOP

LOKALIZACIJA AKUPUNKTURNIH TOČK UHLJA

Mnogo akupunkturnih točk-uhlja je bilo znanih že v preteklosti.

Obolenje	Glavne točke	Stranske točke
Gripa	101, 16, 33, 13	34, 29
Čir želodca	87, 51, 55	34, 88
Čir dvanajsternika	88, 51, 55	34, 87
Bronhitis	102, 55, 31, 13	51, 29
Bronhialna astma	51, 53, 31, 13	101, 29, 22
Motnje srčnega ritma	100, 51, 55	34
Povečan krvni pritisk	100, 59, 51, 55	105, 19
Znižan krvni pritisk	100, 51, 29, 13	—
Slabokrvnost (pomanjklj. železa)	97, 95, 22, 82	87, 89
Influenca ledvic	95, 92, 51, 55	13, 29
Krvav urin (haematuria)	95, 92, 17, 82, 13	—
Impotenca	58, 79, 32, 22, 95	—
Ledvični kamni	95, 94, 51, 55	34
Bolečina rame	64, 65, 55	63, 13
Reumatoidni artritis	55, 95, 22, 29	34
Išijas	52, 55, 53, 29	13
Božjast	101, 55, 95, 29, 87	34
Glavobol z vrtoglavico	29, 33, 55, 34	34
Nespečnost	100, 55, 95, 29	—
Boleča menstruacija	58, 22, 51	—
Zelena mrena	95, 97, 24, 8	—
Šumenje v ušesih	95, 29, 20, 9	—
Naglušnost	95, 29, 20, 9	—
Nahod	16, 13, 33	101
Krvavitev iz nosu	16, 13, 33	—
Kronični laringitis	100, 15, 55, 22	—
Ekcem	101, 22, 13, 29, 71	—
Izpadanje las	101, 95, 22, 29	—
Sončarica	100, 29, 34, 13	—
Slabost	29, 87	55

TERMICNA POMOČ V AURIKULOTERAPIJI

Posebno poglavje medicine je zdravljenje križa in ischiasa ter zobobola. Vse troje je mučno za bolnika, ker do sedaj še ni učinkovitih zdravil.

Zanimivo je, da je bil ischias deležen skozi stoletja posebne pozornosti. Še danes je obolenje nervusa ischiadicusa »križ« za bolnika in zdravnika. Isto velja tudi za obolenje križa. Zdravljenje obojega je bilo vedno mučno in dolgotrajno, ne pa tudi uspešno.

Danes neštete bolezni z uspehom zdravimo s telesno akupunkturo in aurikuloterapijo. Pri zadnji se poslužujemo uhlja. Že na začetku se s pacientom pogovorimo, če je desničar ali levičar. Če je desničar, uporabimo pri zdravljenju levo uho, v nasprotnem primeru pa desno. Pri zdravljenju lumbalnega dela hrbtenice in spodnjih okončin se poslužujemo termokauterja, ki proizvaja toploto za segrevanje predela, ki je označen na skici. Isto velja pri zobobolu, kot je razvidno iz skice. Uspeh pri ublažitvi zobobola pa je manjši, če je prisoten granulom.

TERMICNO ZDRAVLJENJE LUMBALNEGA PREDELA HRBTENICE IN SPODNJIH OKONČIN

TERMICNA PRVA POMOČ PRI ZOBOBOLU

HITRA POMOČ Z AKUPRESURO UHLJA

Bolezni, ki zahtevajo hitro pomoč, so:

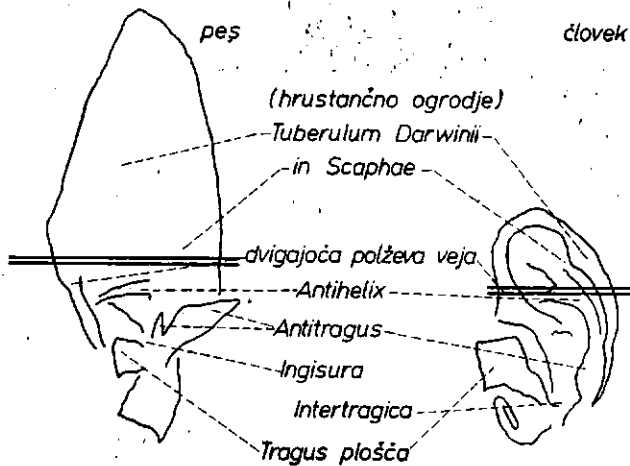
- astma,
- vnetje slepiča,
- žolčni napadi,
- srčne bolečine,
- ledvični napadi,
- zobobol.

Metoda nujne prve pomoči je enostavna in dostopna vsakomur. Za vsak primer bolezni sta na skici levi in desni uhlj označena z akupresurnimi točkami, ki jih je treba pritiskati in gladiti z akupresurno palčico v smeri označenih »vejic«.

V primeru obolenja slepiča v normalnih okoliščinah se bomo seveda zaupali kirurgom, v primeru prevelike oddaljenosti, naravnih katastrof ali v času vojne, ko zdravniška pomoč ni takoj pri roki, se pa seveda poslužimo akupresure na označenih točkah, vse dotlej, dokler bolnik ne pride do kirurgove roke.

Metoda brez igel (akupresura) se priporoča večkrat dnevno (vsaj trikrat), pri večjih otrocih po 5–10 min. naenkrat, pri odraslih pa 5, 10, oziroma 15 minut.

ANATOMSKA PRIMERJAVA UHLJA

POMEN AURIKULOTERAPIJE

Draženje akupunkturnih točk z iglo, akupunkturno palčko ali kovinsko maserko je nastarejša zdravilna metoda na svetu. S pomočjo akupunkturnih točk je možno ublažiti tegobe in bolečine. Pri starem zdravilnem principu je možno uporabljati sodobna sredstva, kot so: proizvajalci toplote, ultra zvok, laserski žarki in podvodna masaža.

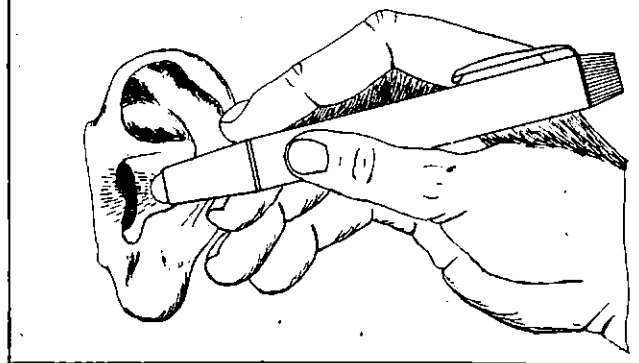
Na človekovem uhlju uporabljamo akupunkturo, akupresuro, kavterizacijo in mikromasažo. Vse to nam služi kot sledi:

1. Za preprečevanje funkcionalnih motenj.
2. Za zmanjšanje, ublažitev ali celo izginotje bolečin.
3. Zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni.
4. Pri preventivnih zdravstvenih posegih.
5. Pri nesrečah – kot prva pomoč.
6. Pri jačanju telesnih sposobnosti.
7. Pri zdravljenju psihiatričnih primerov.
8. Pri izvedbah anestezi.

Pri vseh načinih zdravljenja smo brez skrbi zaradi stranskih učinkov, kot je to pogosto pri uporabi različnih zdravil.

Poseben pomen v svetu ima aurikuloterapija pri zdravljenju narkomanij. Poglavitni pomen in namen nove metode je: izključiti ali vsaj ublažiti zlo pri mladini, to je, zelo neprijetne simptome, ki nastopajo pri zasvojenih pacientih. Akupunkturne igle se zabodejo v oba uhlja, nato pa z elektriko stimulirajo predpisane akupunkturne točke. Boj pri zlorabi mamil ima sedaj končno odprto pot k zmagi nad revščino duše in telesa. Marsikateri narkoman si bo rešil svoje borno življenje s pomočjo aurikuloterapije, ki je danes edini garant za uspešno zdravljenje.

SPREMEMBA SRČNEGA UTRIPA PRI OSVETLITVI PODROČJA OB SLUHOVODU

MANJŠI UTRIP SRCA PO OSVETLITVI UHLJA

Pri aurikuloterapiji je izrednega pomena aurikulo-kardialni refleks (uheljno-srčni refleks), ki ga povzročimo z električno svetilko, če osvetlimo okolico sluhovoda. V našem primeru smo osvetlili omenjeni prostor, predhodno pa smo izmerili radialni pulz srca. Našteli smo 92 udarcev na minuto, po osvetlitvi okoli

15 sek. pa samo 70 udarcev, to se pravi, da ima optični efekt vpliv na vejo 10. možganskega živca parasimpatika vagusa. Veja tega živca poteka globoko v uhlju, pod mestom, ki se latinsko imenuje Cavum conchae inferior. V tej jami pa leži anatomsko mesto srca in njegova akupunkturna točka. Ta zgoraj opisani primer je uporabljen pri zdravljenju srca in motenj srčnega ritma.

LOKALIZACIJA AKUPUNKTURNIH TOČK UHLJA

Mnogo akupunkturnih točk uhlja je bilo znanih že v preteklosti na Kitajskem, Tibetu, Japonski, Indiji, Egiptu, Arabiji in Sredozemlju. V tem stoletju pa so francoski zdravniki in pionirji aurikuloterapije izdelali skico področij akupunkturnih točk, ki ustrezajo obolenim človeškim organom. Topografske skice služijo kot vhodna mesta, oziroma mesta za mikromasažo ter akupresuro. Tak način zaznamovanja je omogočil točno lokalizacijo terapevtov, da s pomočjo aparatov ugotove mesta zdravljenja. Tak aparat je punktoskop. Zanimivo pri vsem tem pa je to, da punktoskop optično ali akustično pokaže samo tisto točko organov, ki imajo bolezenske spremembe, pri nebolelosti pa ne.

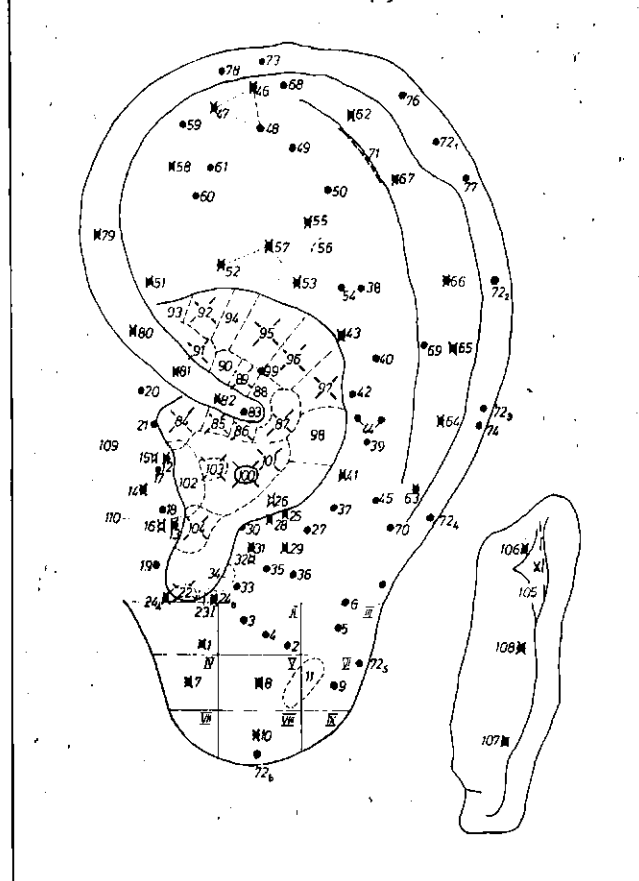
Punktoskop je razsodnik glede bolezni, kdo je in kdo ni bolan. S tem naj bi bil opremljen tudi ambulantni zdravnik šolske medicine.

Premier akupunkturne točke je še manjši od akupunkturnih točk na telesu, zato je v tem primeru potreben specialen električni merilec kožnega upora z elektrodama.

S pomočjo pritiska na celice uhlja z elektrodama se ugotovi potencialna razlika od okolja, kjer te točke ni. Za take meritve sta potrebni dve elektrodi, ker se merilno področje spremeni zaradi znojenja kože. Punktoskop – kot se imenuje ta iskalec bolnih točk, mora biti opremljen s fino regulacijo, to je, s pripravo potenciometrov, da izloči morebitne napake.

Na skicah so akupunkturne točke določene po tisočletnih izkustvih, v resnici pa jih na uhlju ni, če je človek zdrav. Vsaka akupunkturna točka ima svoje ime in številko. Torej ima vsaka točka svoj zdravilni učinek. Običajno se za zdravljenje bolezni uporablja več točk – glavne in stranske:

AKUPUNKTURNE TOČKE NA UHLJU (Aurikulo terapija)

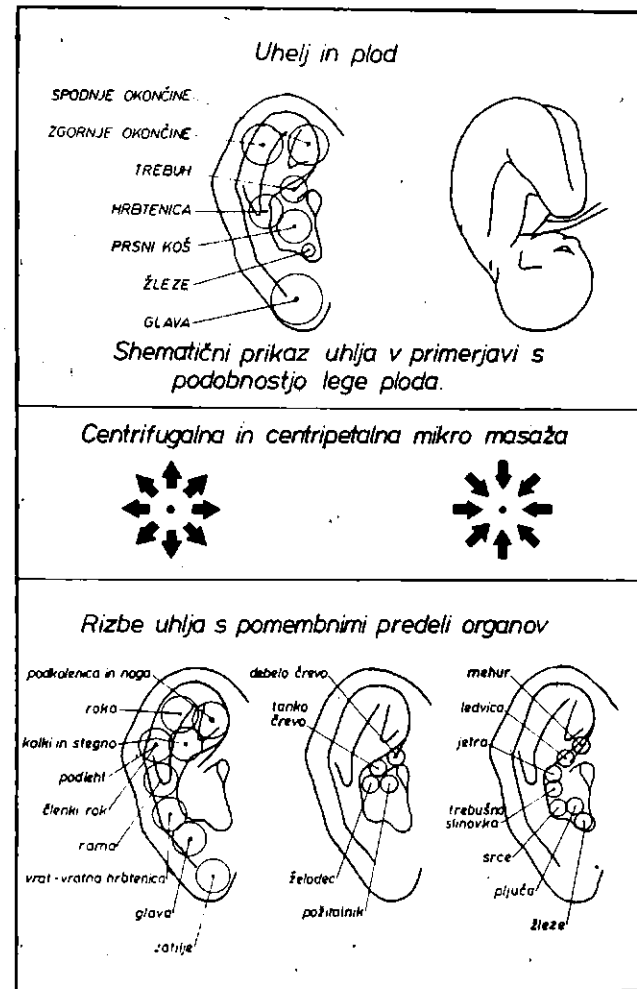
prizadet. Pri draženju zunanjega uhlja (levega in desnega) z določenim sredstvom nastane aurikulo-srčni refleks, s pomočjo katerega pride do ozdravitve bolezni. Na osnovi uhlja je možno postaviti diagnozo za bolezni, ki jo zdravimo brez zdravil. Danes z zdravili zaradi prevelike konzumacije v količini pretiravamo, temu pa sledijo gastrogene zastrupitve.

Uhelj je enostaven in pristopen objekt za ugotavljanje funkcionalnih in organskih motenj v času bolezni. Vsi posegi na uhlju so kratkotrajni in skoraj neboleči, to pa je obenem tudi izredno poceni za družbo in posameznika.

Uspehi aurikuloterapije so podobni akupunkturnim, saj gre večkrat za isto stvar, le v izjemnih primerih ne. Aurikuloterapija ima znanstveno podlago, ki jo podpira neuro-anatomija. Zdravljenje je popolnoma nenevarno in ni nobene kontraindikacije. Aurikuloterapija je možna pri vsakem človeku, le da ima normalno razvite uhlje.

Effekt aurikuloterapije je intenzivnejši od običajne akupunkture. V 90 % je uspeh, le v 10 % je neuspeh. Danes še ni dokazano, zakaj je tako razmerje. To pa je zadosten primerjalni efekt z zahodno moderno medicino.

Pri vstopu so lahko resne posledice, če je bolnik zelo nemiren in notranje napet. Najprej ga moramo pomiriti, da ne pride do globoke nezvesti. Zbadanje se ne izvaja pri malokrvnosti, veliki telesni oslabelosti in preutrujenosti. Nikoli se ne zbode nosečnice, ker lahko pride do predčasnega poroda. Pri določenih točkah uhlja pride do psihičnih sprememb: euforična stanja, depresije ali halucinacije. Francozi so opazili, da se gotovo že pozabljenost stanje (dogodki) ponovno pojavi.

Iz skice je razvidno, da je uhelj podoben plodu nosečnice in da obstajajo določena področja, ki ustrezajo organom v človeškem telesu. S pomočjo vboda akupunkturne igle ali mikromasaže je možno vplivati na bolne organe, kot so označeni na skici.

POMEMBNOST UHLJA

Uhelj je mnogokrat pomemben objekt kiparjev, slikarjev, zdravnikov, psihologov in pesnikov. Vsi poklici vidijo v uhlju nekaj posebnega, velikega in pomembnega. Posebnost je Budov uhelj po svoji velikosti in obliki, isto velja za kulturne figurice Inkov in Aztekov. Za mnoge narode je uhelj predstavljal usmerjevalec in zbiralec glasu in prostor za nošenje bogatega nakita.

Ze od pamtveka je veljal uhelj v erotiki ključ za odpiranje zakladnice ljubezni in spolnosti. Obešen nakit na uhlju je pomenil afrodiziak (spolno dražilo). Za žene je spolno dražilo kot nakit veljalo samo do moževe smrti, nato ga je morala vdova odstraniti.

Za mnoge narode pa je uhelj pomenil posebnost njihovega zdravja in duševnosti. Pri antičnih Grkih je pomenil slabo izražen relief uhlja kot primer ljudi z veliko duševnostjo. Posebnost uhlju pa so pripisovali glede na njegovo obliko in izraženost hrustančne školjke. Posebno vrednost je imel tisti uhelj, ki je bil ovalne oblike s poudarjenim reliefom. Lastnik takega uhlja je bil intelektualen ali pa človek trdnega značaja.

Proporcionalni, debeli in okrogli uhlji so znak dobrega zdravja. Japonske otroke večkrat vlečejo za ušesa, ne kot kazni, temveč zato, da jim pomagajo doseči bogato, zdravo in dolgo življenje. Tudi čista in sijoča ušesa bi naj prinašala srečo.

Oblika uhlja, predvsem pa mehkega dela, to je, mečice, je imela v zgodovini človeštva svoj pomen predvsem za časa nacizma – židovsko uho. Nacisti so bili v tem pogledu kot selektorji židovske rase posebni strokovnjaki.

Največ zanimanja za uhlje pa zasledimo v medicini: Kitajske, Indije, Tibeta, starega Egipta in Sredozemlja. Pri teh se je pričela in nadaljevala akupunkturna uhlja. Na Kitajskem so za časa dinastije Ming (1368–1644 pred n. št.) ovekovečili kipec (30 cm višine in 20 cm dolžine) kot prisposodobno zdravljenja Budo-vega ušesa z akupunkturo.

Pri nas na Slovenskem je poznana navada pri starih ljudeh nošenje »murčka«, to je, zlatega zamorčka v spodnjem delu uhlja proti glavobolu in preventivno za dober vid.

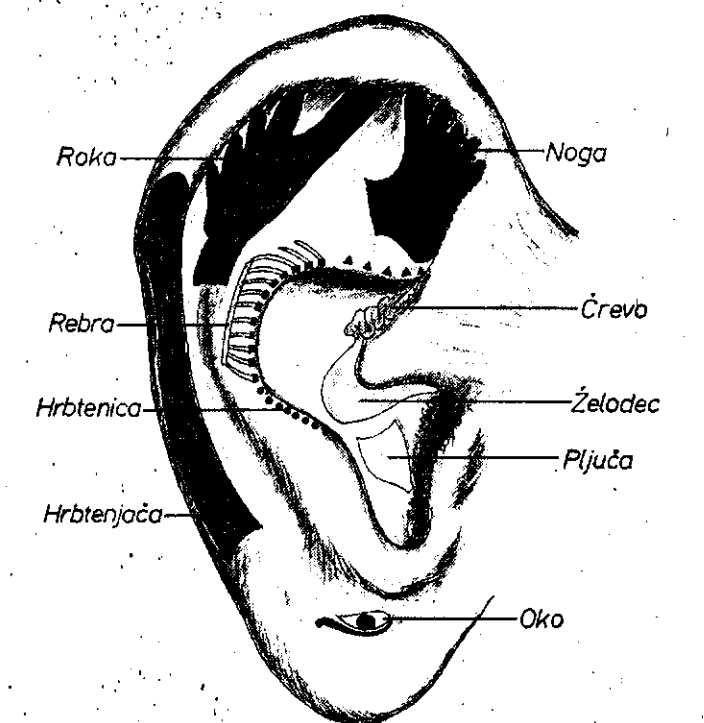
Se danes je ohranjena navada, da se primemo za uhelj, kadar si opečemo prste. Prijem za mečico odvzame toploto prstom.

Težave z ledvicami se zrcalijo tudi na ušesih. Slaba slušnost, bolečine v ušesih in šumenje (zvonjenje) v ušesih so navadno posledica ledvičnih motenj. Tudi modrikasto ali temno rdeče uho daje signal, da je funkcija ledvic motena. Če imate te simptome, se takoj odločite za preiskavo pri nekem specialistu. Posebno, če so zunanji ali mehanski vzroki ta problem, naj bi se ledvica in ostali organi preiskali.

ČLOVEKOV UHELJ V ZGODOVINI MEDICINE

Akupunktura človekovega uhlja nam je čista neznanka, čeprav so v Evropi o njej vedeli že v srednjem veku. Dokaz za to je madridska galerija slik Prado.

AURIKULO TERAPIJA

Holandski slikar Hieronimo Bosch (1462–1516) je naslikal sliko »Vrt skomin«. Navadna slika je bila dolga leta neopazna skrivnost tedanje dobe. Ko je francoski zdravnik dr. Paul Nogier videl to sliko, se je začel zanimati za uhlja, ki sta bila prebodela. Zanimalo ga je predvsem mesto preboda. Kmalu je ugotovil, da gre za akupunkturne točke uhlja, s katerimi se zdravijo moška impotenca, frigidnost žena, izguba ljubezni in obolenje živca ischiadicusa.

Dr. Nogier, oče evropske aurikuloterapije, je ugotovil tudi to, da so pred 2000 leti in prej v deželah Sredozemlja že marsikaj vedeli o zdravljenju bolezni na človeškem uhlju. Reprezentativna dežela v tem pogledu je bil stari Egipt. Tudi Hipokrat je v mladosti živel v tej deželi in je bil deležen nauka egiptovske medicine. V njegovi šesti knjigi »Epidemične bolezni« nas prese- neča naslednje: »Pri hladnem, zaprtim zbiranju tekočine nam pomaga puščanje krvi na uhlju«. Kaj je to drugega kot aku- punktura? To je novo orožje proti mnogim različnim boleznim, ki jim šolska medicina ne more pomagati.

Na področju Sredozemlja je bila že dolgo časa poznana metoda zdravljenja ischiasa z opeklino uhlja. Po opeklini je ischias enostavno izginil, če so žgali na področju – Fossa trian- gularis. Fossa triangularis je bila od takrat dalje namensko zdravljenje bolezni trtice in krajcev.

Leta 1637 je portugalski zdravnik Zacutus Rusitanus ponovil poizkus zdravljenja ischiasa po Hipokratu. Storil je tako, da je za uhljem zarezal in pustil krvaveti.

Leta 1817 je italijanski zdravnik (anatom) Antonio Maria Valsava zdravil zobobol z žarečim železom na področju uhlja pod antitragusom.

Leta 1850 je dr. Calvy, šef bolnice v Tavlosu, zdravil ischias samo s termocauterjem, pri čemer je napravil kauterizacijo (opeklina III. stopnje).

V Bosni je že stoletja znana pastirjem metoda zdravljenja goveda, če se napne (napihovanje). Uho bolnega goveda se zareže, da krvavi, nato pa krvaveče uho tepe z leskovo palico. Žival se kmalu opomore. Isto je veljalo za različne bolezni prašičev, npr., pljučnica.

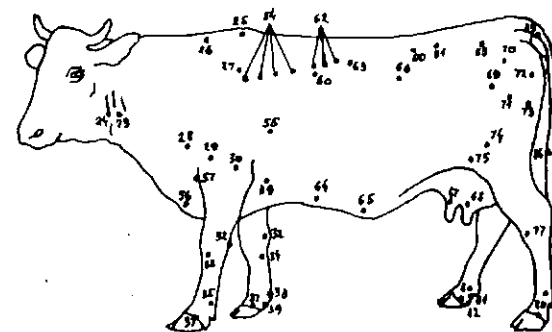
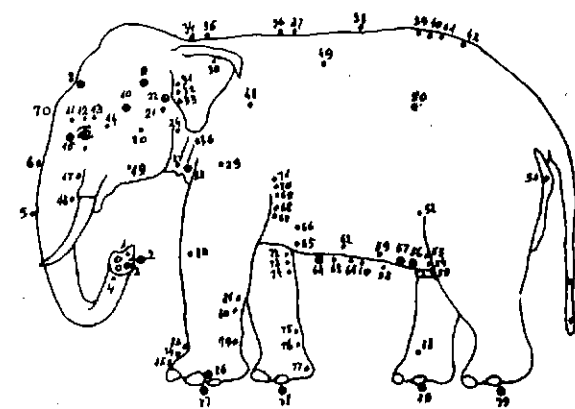
Medicina in veterina sta se dopolnjevali na isti način. Kar je bilo dobro za človeka, je bilo dobro za žival in obratno. Nelojalne konkurence ni bilo, ampak vsa skrb v smeri zdravja ljudi in živali. Simbioza je bila ustvarjena na najvišjem nivoju, to pa je bil obenem tudi cilj in življenjski smisel. Zato ni čudno, če danes dobimo akupunkturne točke tako za domačo kot divjo žival, npr.: alon in krava. Pri domačih in divjih živalih je danes zelo cenjena tudi aurikuloterapija. Njeno terapevtsko delovanje je hitro in uspešno zaradi kratkih refleksnih poti z možganskimi centri.

ZNAMENITA BUDOVA UHLJA

Orientanci verjamejo, da čimvečja so ušesa, tem dalj- še bo življenje, boljše zdravje in več sreče. O Budu govore, da je imel zelo dolga ušesa z dolgimi, moč-nimi ušesnimi medicami.

VETERINARSKA AKUPUNKTURA

izgine v spodnjem delu školjke, kjer se nahaja kožni režnjič (lobulus aurikulae). Elastični hrustanec raste celo življenje, kot je to primer pri hrustancu nosu. Uhelj ima rudimentarne mišice, ki so nastale iz platizme, to je, vratne kožne mišice, zato jih inervira obrazni živec.

Anatomija živalskega uhlja je v primerjavi s človeškim zani- miva zaradi eksperimentov na živalih. Žal brez eksperimentov na živalih ni napredka v medicini.

Živalski uhelj je oblike tulca, kar je razvidno iz skice. Uhelj človeka ima bolj razčlenjen relief, medtem ko je živalski konka- ven in gladek. Prav tako je razlika v razvitosti, kot so: Ante- helix, obe Crure in Fossa navicularis.

Na živalskem uhlju so ugotovili spremembe senzibilnosti, električnega upora v akupunkturnih točkah uhlja. Spremembe so ugotovili pri naslednjem:

1. Pri mečkanju kože na zgornji okončini.
2. Toplotni dražljaj na podlehiti in podkolenu.
3. Nastanek čira na želodcu pri kunecu.
4. Eksperimentalno aseptično vnetje potrebušnice pri zajcu.
5. Eksperimentalni absces pri injiciranju terpentina.

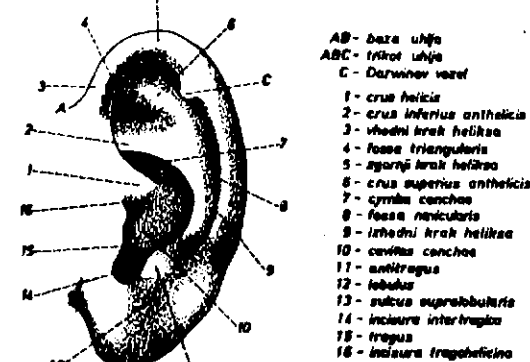
ŠEMATSKI PRIKAZ RAZVOJA ZUNANJEGA UŠESA

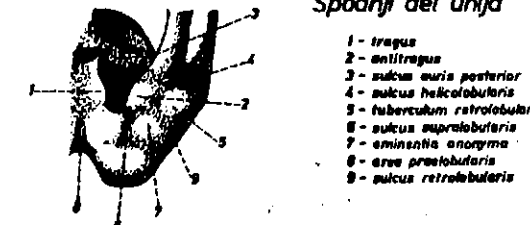
1-3 sprednji colliculi auriculares
4-6 zadnji colliculi auriculares

1 tuberculum tragicum - tragus
2 tuberculum antenae helix
3 tuberculum intermedium helix
4 tuberculum lobulare
5 tuberculum antitragicum - antitragus
6 tuberculum anthelice - cauda helix in aethelice

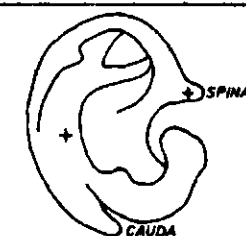
ANATOMIJA LEVEGA MOŠKEGA UHLJA

Spodnji del uhlja

OBRISI DESNEGA AURIKULARNEGA HRUSTANCA

V mnogih primerih se uporabljata obe metodi: aurikulo- terapija in akupunktura, ker ena drugo dopolnjujeta, efekt je hitrejši in uspešnejši.

Posebno presenečenje je bilo 1810. leta, ko je čebela pičila nepokretnega moža v uhelj pa je shodil. Poznani italijanski prof. med. Ignaz Collo iz Parme je primer raziskoval in ugotovil vhod na mestu, ki je določen za premik spodnjih okončin.

Na prehodu 19. v 20. stoletje je aurikuloterapija doživela svoj najvišji vzpon v Franciji. Posledica je vidna v francoskem zdravstvu, pri čemer so nastale klinike in šole. Francija je danes vodilna država glede na aurikuloterapijo v Evropi. V nekaterih rečeh je še boljša od Kitajske.

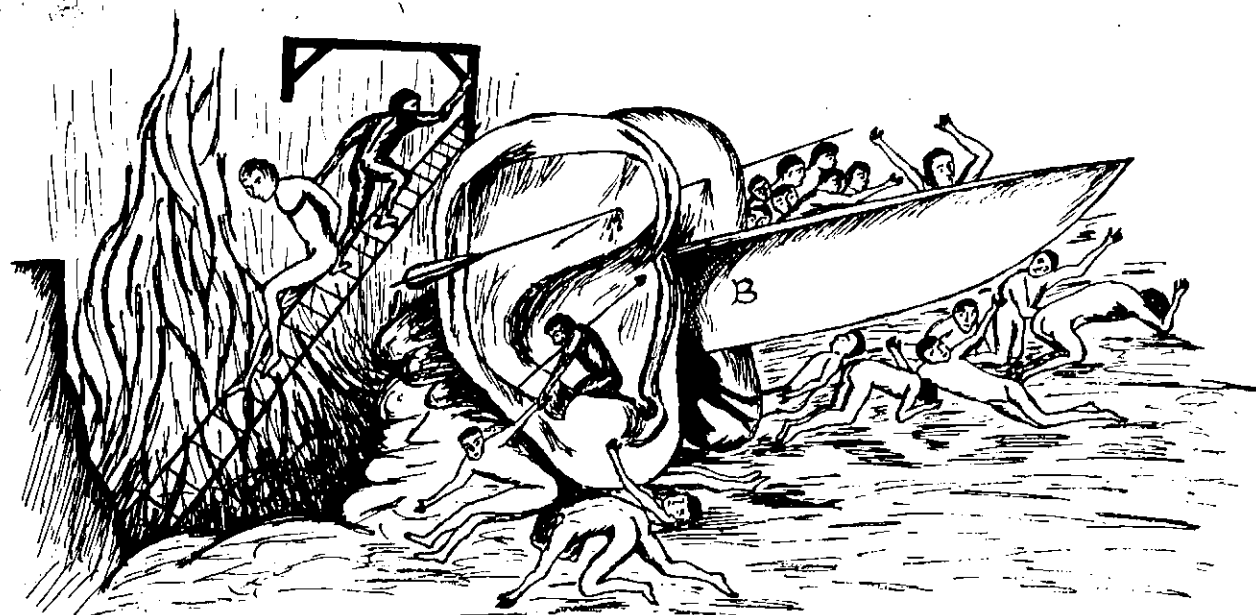
ANATOMIJA UHLJA

Italijanski anatom Antonio Maria Valsava je kot avtor na začetku 18. stoletja podal anatomijo ušesa, ki velja v sodobni medicini še danes. Anatomija ušesa je bila za poznejše aurikulo- terapevte temeljni kamen pri nadaljnjem študiju aurikulote- rapije.

S pomočjo proučevanja ustroja človeškega telesa, z anatomi- mijo in embriologijo, je uhelj dobil svoje pomembno mesto v neklasični medicini. Na uhlju so se zaznamovala topografska mesta posameznih anatomskih področij, kot je razvidno iz skic.

Uhelj je nastal iz prve ektodermalne škvrne razpoke. V oko- lici škvrne razpoke nastanejo pri fetusu (plodu) v drugem mesecu nabreklih, kot osnova za oblikovanje uhlja. V prvem tednu življenja fetusa v maternici se na obeh straneh razvodka pojavijo po tri vzbokline (colliculi auriculares). Teh šest vzboklinic se med seboj spoji v enotno dokončno obliko, ki jo imenujemo uhelj (aurikula). Konec drugega meseca življenja se v uhlju, ki je pokrit s kožo, pojavi hrustanec. Uhelj ali ušesna školjka je kožna duplikatura, ki vsebuje zgubano hrustančno ploščico. Gube uhlja so za človeka praktično brez pomena. Elastični hrustanec pa

IZSEČEK SLIKE „VRT SKOMIN“ HIERONYMUS-A BOSCH-A 1462 - 1516

USKLAJEVANJE SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV Z ZZD IN O MINULEM DELU

(Nadaljevanje s 7. strani)

čevanje dogovorjenih skupnih nalog, za skupna vlaganja, za vlaganja v eno izmed organizacij itd. Delavci dalje združujejo sredstva v bankah a za uresničevanje poslovnih ciljev, zaradi katerih združujejo sredstva. Tu gre v glavnem za tri osnovne skupine modalitet. V skladu s temi načini združevanja sredstev združeni delavci uresničujejo tudi skupno upravljanje. Delavci z združenimi sredstvi upravljajo v delegatskih organih v širših organizacijah; to je en način, v posebnih skupnih delegatskih organih upravljanja na osnovi sporazumskih odnosov, v delegatskih organih v okviru svobodne menjave dela in v delegatskih organih v bankah itd.

Predmet skupnega upravljanja se nanaša na združena sredstva. Skupno se ne upravlja s procesom dela združenih organizacij. To je treba razlikovati. Združeni delavci sklepajo sporazume o temeljnih skupnega plana in sprejemajo skupne plane, usklajujejo medsebojne plane; to je drugi način; skupno ugotavljajo namen, za katerega se lahko uporabijo združena sredstva, — tretji način — ugotavljajo pogoje, ob katerih se le-ta angažirajo, četrti način pa je, da opredeljujejo skupno in medsebojno odgovornost in tveganje za poslovanje, ki je vezano za združena sredstva v vseh primerih.

Dohodek, ki se pridobiva z uporabo združenih sredstev, je skupni dohodek združenih delavcev, ki združujejo delo in sredstva v družbeni lastnini. Pridobljeni skupni dohodek se razporeja med združene delavce v temeljnih organizacijah na način, kot ga določa zakon o združenem delu v členih od 82. do 90. Tu je treba opozoriti na nekatera določila.

Udeležba v skupnem dohodku se ustvarja iz ustvarjenega dohodka, kar nujno zahteva, da je z uporabo združenih sredstev ustvarjeno povečanje dohodka. Seveda se to lahko uresniči samo pod pogoji, da so bila sredstva uporabljena na tak način, da ustvarijo pogoje za povečanje produktivnosti dela in da so aktivirana v tekočem delu, da so bili pogoji tudi resnično aktivirani.

Ob tem je treba opozoriti na dve zadevi: sredstva lahko prispevajo k povečanju dohodka samo, kolikor so uporabljena na način, ki omogoča povečanje produktivnosti dela. V družbeni praksi samoupravljanja ni moč razdvajati živega in minulega dela, saj se minulo delo uresničuje z živim delom delavcev. Minulo delo se funkcionalno ekonomsko uresničuje z živim delom delavcev v tekočem delu. Minulo delo, opredmeteno v sredstvih, je samo po sebi mrtvo. Seveda ima to delo sposobnost, da opredmeteno v sredstvih za proizvodnjo omogoča povečanje produktivnosti dela. Potem torej ne ustvarja nove vrednosti, vendar pa je v sodobnih pogojih proizvodnje vse pomembnejši dejavnik, ki omogoča ustvarjanje nove vrednosti. V tem je ekonomsko funkcionalna potreba, da so združeni delavci dvakrat družbenoekonomsko stimulirani za gospodarjenje z minulim delom, za ustvarjanje kar največje nove vrednosti, kar se dosega s produktivnostjo tekočega dela, in s kar najbolj ekonomičnim prenašanjem vrednosti opredmetenega dela na nove proizvode. To pa se dosega z ekonomijo stroškov prek standardov itd. in uresničuje s tekočim delom, kakor tudi s takim upravljanjem s sredstvi, ki lahko angažirana v procesih dela kar največ prispevajo k izboljšanju pogojev za porast produktivnosti dela. To sta ekonomija sredstev in izbira tehnologije, v katero so sredstva vložena.

Pri nas zelo pogosto trdimo, da so težave pri uveljavljanju odnosov na osnovi minulega dela pomanjkanje ekonomskih instrumentov, na osnovi katerih bi uresničili te odnose, kriterij, osnove in merila. Ko se za to pozorno preučijo, potem lahko ugotovimo, da so poglavitne težave neustrezen in neizdelan sistem kriterijev za prisvajanje osebnega dohodka na osnovi delovnega prispevka v tekočem delu in v tem, da nimamo, ali pa je nerazvit sistem ekonomskih kazalcev o ekonomiki sredstev v funkciji. V tej smeri moramo tudi osredotočiti našo nadaljnjo aktivnost in poiskati ustrezne rešitve.

Način udeležbe v skupnem dohodku na podlagi združenih sredstev se bistveno razlikuje od načina udeležbe na osnovi kapitala, oziroma družbeno odtujenih sredstev. Družbeni subjekt udeležbe so združeni delavci, osnova udeležbe in njihov delovni prispevek. V razmerah kapitala, oziroma odtujenih sredstev, je družbeni subjekt udeležbe družbeni subjekt odtujenih sredstev, osnova udeležbe je tržna cena sredstev. Družbeno odtujena sredstva so osnova za prisvajanje

dohodka na podlagi cene sredstev, ki se praviloma stihijno oblikuje na trgu. V oblikovanje pa se pogosto vtika sodobna država. V združenem delu je osnova za udeležbo na osnovi sredstev delovni prispevek združenih delavcev, ki ima dve dimenziji. Ena izmed teh je ustvarjanje nove vrednosti, druga pa upravljanje s sredstvi in novostvarjenih dodatnih združenih sredstev.

V zvezi s tem se postavlja pred nas nekaj izredno pomembnih vprašanj. Eno izmed teh je vprašanje, če ne bi bilo potrebno določiti minimalno stopnjo povečanja dohodka, ki se mora ustvariti pri uporabi sredstev na enoto združenih sredstev. Le-to bi lahko uporabili kot kazalec racionalne uporabe sredstev in kot mejo, do katere je moč iti v tveganje, v odnosu na skupni dohodek. Ta minimalna stopnja, kolikor bi se zanj odločili, bi morala biti opredeljena tako, da zagotovi vračilo sredstev in vsaj minimalno nadomestilo za uporabo združenih sredstev. V nasprotnem primeru bi se pridobljeno minulo delo izgubilo. Kolikor bi se odločili za tak kazalec, bi v tem primeru iz njega lahko izvedli tudi kazalce za ugotavljanje delovnega prispevka delavcev pri ustvarjanju sredstev na enoto dohodka in delovni prispevek v obliki upravljanja na enoto dohodka.

V tem je osnovni člen celote odnosov, to je, da sta od rešitve, ki ne more biti drugo kot družbena konvencija, odvisna uporaba in nadaljnji razvoj odnosov na teh osnovah.

S stališča družbene prakse samoupravljanja se v zvezi s tem odpirajo še nekatera vprašanja. Tako je bilo postavljeno vprašanje, ali vsi delavci sodelujejo pri prisvajanju osebnih dohodkov na isti osnovi in v enaki višini.

Rečeno je bilo, da morajo biti delavci udeleženi po istih osnovah, vendar pa je treba kot osnovo vzeti enote enostavnega dela, torej tisto, ki jo sedaj imenujemo kot enoto pogojno nekvalificiranega delavca.

Iz tega izhaja, da ni moč sprejeti stališča, da vsi delavci na tej podlagi prejmejo enak osebni dohodek. Osebni dohodek ne more biti enak iz dveh vzrokov, ker je delo delavcev po kakovosti različno in ker se na osnovi združenih sredstev ustvarja tudi različni dohodek.

Eno naslednjih vprašanj, ki je bilo postavljeno, je časovna dimenzija, v kateri se lahko pridobiva osebni dohodek na podlagi minulega dela. Pogoj za to je pridobivanje dohodka na tej osnovi. To pomeni, da bi se na osnovi minulega dela sploh lahko pridobival osebni dohodek, mora temeljna organizacija najprej pridobivati dohodek na osnovi minulega dela. Da pa bi se dohodek na osnovi minulega dela pridobival, pa je treba: prvič, da se ustvari nova vrednost, da se le-ta združi, da se aktivira v procesu dela in da se v tekočem delu ustvari dodatni dohodek, ki predstavlja skupni dohodek.

S tem je povezano tudi vprašanje delovne dobe. Delovna doba je komponenta, ki vpliva na količino in kvaliteto dela delavca. Delovna doba je torej ena od komponent za ugotavljanje delovnega prispevka delavca v tekočem delu, saj se z delovno dobo praviloma povečuje delavčevo znanje, iznajdljivost itd., znanje in iznajdljivost pa se merita s količino in kvaliteto njegovega dela. Torej delovna doba ni kategorija minulega dela, temveč kategorija tekočega dela.

V zvezi z vprašanjem, kaj je minulo delo pri individualnih kooperantih, je bilo rečeno, da je v teh primerih minulo delo njegovo vloženo delo v zemljišče, ki ga je saniral, da bi bila ta zemlja proizvodna in celotna njegova sredstva za delo, predmeti itd., s katerimi se le-ta združuje v združeno delo. To pomeni, da z združevanjem svojega dela in sredstev v zasebni lastnini kooperant in sredstva v zasebni lastnini, ki jih pravno lastninsko zadrži, v funkciji prekalificira v svoje minulo delo in po zasebni lastnini pridobiva iste pravice kot delavec po osnovi minulega dela, s tem da pridobiva tudi pravico na vračilo sredstev dela. Pravno lastninski status je zavarovan.

Cilj vsake proizvodnje, pa tudi vsakega združevanja, oziroma angažiranja in uporabe družbenih sredstev je dohodkovni učinek. Torej moramo delati, gospodariti in upravljati sredstva tako, da z ustvarjenim družbenim bogastvom ustvarjamo dodatno družbeno bogastvo. Pri nas je še vedno močno prisoten aspekt, da se na učinke uporabe sredstev zelo pogosto gleda samo s stališča podjetniških odnosov, s stališča podjetniškega kapitala. Subjekti združenega dela, ki združujejo sredstva, ni nujno, da vedno iščejo povečani dohodek na isti relaciji, kjer se sredstva uporabijo, čeprav je tam treba doseči

ekonomski učinek uporabe sredstev. Če v neki dejavnosti združujemo sredstva, potem se mora ekonomija teh sredstev ustvariti v procesu dela. Ni nujno, da se dohodek ustvari prav tam. Proizvodnja te dejavnosti je pogoj, da se dohodek lahko ustvari na nekem drugem mestu. Tako, na primer, če združujejo organizacije dohodek v razvoj materialne osnove proizvodne energije, nimajo interesa, da se prav tam ustvarja tudi visoka nova vrednost, da bi se pridobival dohodek iz združenih sredstev. Oni pridobivajo dohodek s tem, ko so oskrbljeni s čisto energijo brez prekinitev. Tu je njihov interes.

Pri nas imamo trenutno tako imenovane administrativne cene. Tako tisti, ki združujejo sredstva, dobe energijo po istih cenah, kakor tisti, ki stojijo ob strani, ki je treba sredstva združevati. Iz vsega tega bomo morali povzeti sklepe. Mi še vedno delamo analize ekonomskih gibanj; tako imenovano reprodukcijsko sposobnost gospodarstva še vedno cenimo po ostanku dohodka temeljnih organizacij, iz dohodka temeljnih organizacij pa izdvajamo zelo velika sredstva za reprodukcijo združenega dela. Tako sami sebi ustvarjamo politične dileme in probleme, ko trdimo, da smo slabo akumulativni, vendar pa ekspanzivno uresničujemo planske naloge, ki zahtevajo ogromna vlaganja in ki se bodo nekoč, v prihodnosti kazala v večji produktivnosti združenega dela.

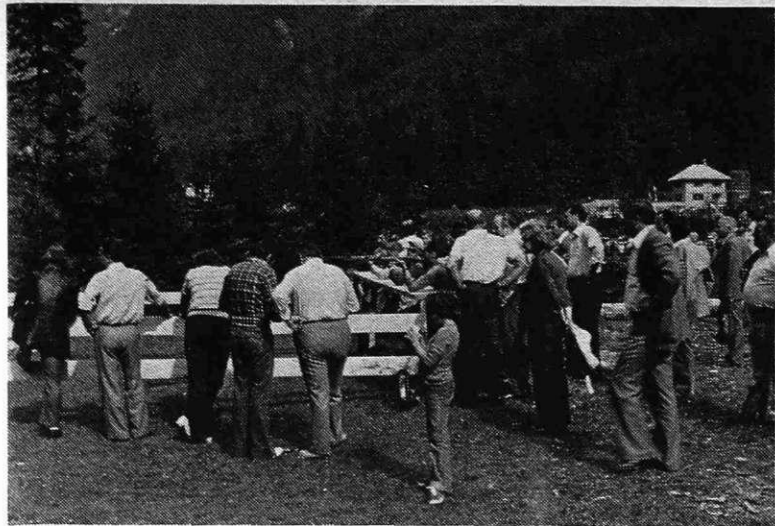
Ena izmed dimenzij je torej pri stop, ali se združevanje dohodka gleda samo s stališča podjetja in podjetniškega povečanja dohodka, ali s stališča, kje vlaganja lahko na drugi točki združenega dela vplivajo na povečanje produktivnosti dohodka. Naslednja dimenzija je časovna dimenzija. Dohodkovne učinke gledamo vedno s stališča letnih rezultatov. S tem v zvezi je treba opozoriti na to, da je to le reprodukcijsko časovno obdobje, v katerem se sredstva ustvarijo, združijo, pripravijo projekti, da se reaktivirajo v procesu proizvodnje.

Minulo delo je kategorija dohodkovnih odnosov. Minulo delo je vse družbeno bogastvo. Seveda pa ne uresničujemo pravic na osnovi minulega dela iz vsega družbenega bogastva. V tem trenutku se torej osredotočamo na tako imenovani najvitalnejši del minulega dela, opredmetenega v sredstvih za proizvodnjo, v širšem smislu pojmovanja, na vse tisto, kar sodeluje v procesu proizvodnje, da se lahko poveča družbena produktivnost. Samo na tem minulem delu uresničujemo pravico, ne pa v drugih odnosih. Seveda, poleg teh odnosov, ki jih hočemo razvijati, obstaja tudi stihijno delovanje sedimentov lastninskih odnosov. Zakonodajalec ni mogel v celoti opustiti kategorije obresti, saj so obresti čista cena za kapital. Seveda postavljamo obresti pod družbeno kontrolo. V prihodnje bodo vse manj zanimive s stališča ekspanzije razvoja. Seveda pa tega le ne moremo zanemariti. Vedno bo obstajal del substance, npr., denarne, s katero ljudje razpolagajo (posamezniki in organizacije, ki se vključujejo v reprodukcijo).

Eden izmed problemov je tudi, da nekatera združevanja še vedno po vsebini uresničujemo na fiskalni način, ne glede na to, da to delamo prek samoupravnega sporazuma. Gre namreč za to, da je ekonomska aparaturna fiskalna.

Iz vsega tega izhaja le ena rešitev, da resnično preidemo na sistem sporazumevanja, v katerem bomo morali uporabiti načelo, da v te tokove planskega razvoja resnično ujamemo ono akumulacijo, ki v danem trenutku ni mejna.

Drugič, obstoj fiskalne načela je še vedno zato, ker nimamo druge rešitve. Če sedaj resnično dosledno vztrajamo na zakonu o bankah, ki zahteva, da se ustvarjeni dohodek na osnovi združenih sredstev deli med tiste, ki so sredstva združili, in tiste, ki so sredstva uporabili v skladu s prispevkom k temu dohodku, potem bo to postalo nadvse nezanimivo, saj so vlagatelji in uporabniki neangažirani glede na uporabo sredstev. Če jih privedemo v neposreden odnos, bodo prav gotovo bolj angažirani iskali rešitve, kaj storiti s temi sredstvi. Izhod torej imamo. Vendar pa se tu postavlja osrednje vprašanje, in sicer, da moramo v okviru možnosti, ki jih imamo, vendarle najti neke sporazume, osnove rešitev, da bo vse to začelo delovati. Trenutno minulo delo mistificiramo. Seveda v njem ni nič mističnega, temveč je treba reči, da nekaterih stvari ekonomsko nismo izračunali, da se o nekaterih stvareh še nismo dogovorili.

Na srečanju so se pomerili tudi v streljanju z malokalibrsko puško

V vrsto ... tako kot včasih

Pogled na prizorišče sobotnega srečanja med tekmovanjem v vlečenju vrvi

Pihalni orkester Jeseniških železarjev je pod veščo roko dirigenta Ivana Knifica imenitno izvedel svoj program

BELGIJA

Mednarodni inštitut za železo in jeklo je objavil lestvico železarskih družb zahodnega sveta, ki so v letu

Železarski globus

1976 proizvedle največ surovega jekla. Za primerjavo je navedena tudi njihova proizvodnja v letu 1975.

železarska družba (proizvodnja v milij. ton)	1976	1975
1. Nippon Steel (Japonska)	34,0	32,5
2. US Steel (ZDA)	25,7	23,9
3. British Steel (Velika Britanija)	19,1	17,2
4. Bethlehem (ZDA)	17,1	15,9
5. Nippon Kokan (Japonska)	14,7	14,7
6. Finsider (Italija)	13,4	12,9
7. Sumitomo (Japonska)	13,3	13,4
8. Kawasaki (Japonska)	13,3	13,4
9. August Thyssen Hütte AG (Zvezna republika Nemčija)	12,8	12,2
10. National Steel (ZDA)	9,8	7,8

SPOMINI NA VIKTORJA KEJŽARJA

3

JOŽE VIDIC

Podobnost pa je bila še večja na moji sliki, pa sva jo spretno izkoristila. Večkrat sem Kejžarju posodil svojo osebno izkaznico in kolesom je odhajal na sestanke v Bohinju, v Kranj, Trzin, na javke, enkrat pa je bil tudi v Ribnem.

Viktorjev brat Jože je imel v Begunjah majhen mlin samo zato, da smo laže dobili živež. Pri nas smo imeli vedno dovolj gostov — partizanov in aktivistov, na hrani. Po moku v mlin sem hodil vedno sam. Zaradi varnosti sva se z Jožetom dogovorila, da se bova vedno srečala na poti med Rodinami in Begunjami. Jože je s kolesom pripeljal nahrbtnik hrane in ga odložil ob poti na travo, jaz pa sem pripeljal s praznim nahrbtnikom. Brez besed sva zamenjala nahrbtnike, tako da tudi na cesti ali na polju tega niso opazili.

Poleti 1941. leta se je Kejžar močno prehladil in dobil pljučnico. Komaj smo ga rešili. Pohitel sem na Jesenice in dr. Keržanu rekel, da je zbolel Cimpkovo Feliks. Zdravnik je prišel k Cimpku, dal bolniku injekcijo ter predpisal zdravila, v Feliksovo zdravniško knjižico pa je vpisal dan obiska, diagnozo in zdravljenje. Pred odhodom mi je dr. Keržan dejal, da ve, da v postelji ni Feliks. S tem je hotel reči: če bo kdaj izdan, bom trdil, da sem zdravil Feliksa. Zaradi tega Feliks, ki je bil zdrav, kot dren, tri tedne ni smel v trgovino, ker je bil 'uradno' bolan. Gregorčiča sem prosil, naj nikomur ne pove, niti partizanom, kje je Kejžar. Ko bi zvedeli, da leži pri nas v hiši bolni sekretar partije, bi bilo verjetno precej obiskov, s tem pa bi se povečala nevarnost, da bi o tem zvedela nemška policija. Čez tri tedne ga je prišla obiskat žena. Tedaj je hudomušno dejal: 'France, zdaj grem pa že lahko v svoje stanovanje.' Misli je seveda na bližnji bunker.

Med Cimpkovo hišo in bunkerjem teče voda. Tja smo takrat hodili po vodu. V škatlo smo naložili hrano in posušeno ter jo pustili blizu potoka, da so jo partizani odnesli v taborišče.

Na jesen 1941. leta smo večkrat zvečer opazili, da se skuša neznan človek v pelerini približati hiši in pod oknom poslušati, kaj se pogovarjamo. Do hiše pa ni mogel priti, ker smo imeli hudega psa, ki je na neznanca začel lajati. Nekega večera je pes močno lajal. Skočil sem ven in videl po poti bežati človeka v pelerini. Kasneje smo zvedeli, da je okrog hiše vohunil Andrej Noč, Glazarjev s Koroške Bele, organizator jeseniških raztrgancev, ki je do konca vojne zvesto služil gestapu in je 4 leta vodil policijo pri hajkah na partizane, zdaj pa živi na Koroškem.

PRI KAVALARJU NA JAVORNIKU

Novembra in decembra 1941 je bil sedež okrožnega komiteja KPS za Jesenice v Kavalarijevem stanovanju na Javorniku. Viktor Kejžar in njegov namestnik Karel Preželj sta imela v tej hiši več zaupnih sestankov, delala in spala pa sta v podstrešni sobici. V hiši je bil komite zato, ker je bil Marjan Kavalari član okrožnega komiteja.

Marjana Kavalarija so Nemci 1942. leta ustrelili kot talca, zato sem za spomine na Kejžarja, Kavalarija in Prežlja, na tri člane komi-

teja, zaprosil Kavalarijevo ženo Albino:

»Mož Marjan je bil rojen v Bukovčici nad Škofjo Loko. Njegovi starši so živeli v Bohinju, kasneje pa so se preselili na Javornik.

Marjan in Kejžar sta skupaj delala v Železarni. Kejžar je bil delavski zaupnik, pred poroko pa je bil pri nas na hrani, zato smo se dobro poznali. Mož je sodeloval v delavskem društvu Enakost; bil je član dramske skupine na Javorniku. Najbolj se spominjam njegove vloge hlapca v igri Gosposka kmetija, rad pa je zahajal tudi v gore.

Konec oktobra 1941 sta od Cimpka s Potokov prišla k nam Preželj in Kejžar. O tem so se prej dogovorili z možem na sestanku. Na podstrešju smo imeli skromno sobo, kjer sta pisala poročila in spala. V našo hišo so na sestanke h Kejžarju in Prežljju hodili Lojze Kebe, član PK KPS za Gorenjsko, Nace Strlekar, sekretar jeseniškega okrožnega odbora OF, Franc Mencinger z Javornika, ki je skrbel za tiskarno, Cirila Turk (Rebrnikova) z Javornika, kurirka komiteja Zofka Traven, ki je razpečevala propagandni material, in Julka Jensterle, ki je padla kot partizanka pod Slovom. Vseh obiskovalcev pa se tudi ne spominjam. Zvečer sta Kejžar in Preželj pogosto zapuščala hišo in se vračala pozno ponoči.

Čez poletje 1941 nam gestapovci niso prišli na sled. Moža Marjana so aretirali 22. decembra 1941. leta, ko mene ni bilo doma. Tudi Preželj in Kejžar sta bila na terenu. Pri nas je bil tisti dan samo Nace Strlekar. Ko je opazil pred hišo gestapovce, je brez trkanja skočil v sosednje stanovanje, moža pa so aretirali in odpeljali na jeseniški gestapo. Tri tedne je bil zaprt na Jesenicah. Upali smo, da ga bodo kmalu izpustili. Enkrat so mu dovolili, da je poslal iz zaporu umazano perilo. Med perilom sem našla listek, kjer je zapisal, da ga zasljušejo samo zaradi Strlekarja, ne vedo pa ničesar za Kejžarja in Prežlja. Samo enkrat sem ga videla v zaporu. Bil je tako pretepen, da sem skoraj omedlela, ko sem ga zagledala. Pozneje sem ga še enkrat videla v begunjskem zaporu. Glej, da bodi skrbela za fanta, je dejal in objel sina.

Osemnajstega aprila 1942. leta so lepaki po zidovih oznaili, da so Nemci zaradi atentata na Lukmana ustrelili 50 talcev. Med njimi je bilo tudi ime mojega moža. Tega dne so me selili naprej v Goričane, potem pa v Nemčijo.

Zvedeli smo, da so 50 talcev odpeljali v Nemčijo. Verjeli smo, da so jih poslali na delo. Nihče tedaj ni vedel za tako grozna taborišča, kot so Dachau, Mauthausen in druga. Ko je transport z izseljenci peljal proti Nemčiji, sem na vseh postajah, kjer sem v bližini videla barake, glasno pela, prepričana, da me bo vendar nekje slišal mož. Šele po vojni je splahnelo upanje, da so talci še živi.

Toliko smo žrtvovali za svobodo, za socializem, za lepše življenje, da je težko povedati. Lahko rečem, žrtve niso bile zaman. V temelje naše Jugoslavije so poleg mnogih drugih svoje življenje vzdali tudi moj mož Marjan Kavalari, Karel Preželj, Franc Mencinger in Viktor Kejžar, štirje člani jeseniškega okrožnega komiteja KPS.

KAKO JE PADEL VIKTOR KEJŽAR

Stane Kersnik z Blejske Dobrave in Vinko Hafner, podpredsednik IS SRS, sta edini preživeli prič, ki nam lahko opišeta Kejžarjevo smrt. Stane Kersnik je dogodek takole opisal:

»Nekje v drugi polovici avgusta 1942. leta se je štuba I. grupe odredov priključil tudi Viktor Kejžar, ki je bil tiste dni imenovan za namestnika politkomisarija grupe odredov. Stab je bil že več kot mesec dni na pobočju Jelovice nad Jamnikom. Do prvih hiš v Jamniku je bilo pol ure hoda.

Usodnega dne, ko je padel Kejžar, sta bila poleg mene v taborišču odreda še Jože Gregorčič in Vinko Hafner. Dozdeva se mi, da je bil Lojze Kebe, komisar odreda, odsoten.

Popoldne 28. avgusta 1942 smo opazili sovražnika na Jamniku. Viktor Kejžar je 150 do 200 metrov stran od taborišča pisal poročilo. Jože Gregorčič je mene in Vinka Hafnerja poslal proti Jamniku, da bi ugotovila, če gredo Nemci po poti z Jamnika proti Jelovici. Oborožen sem bil z brzostrelko in pištolo, pa tudi Hafner je bil dobro oborožen. Nisva še bila 300 metrov od taborišča, ko sva zaslišala strel. Pohitela sva nazaj, v bližini taborišča pa sva že zaslišala nemško govorico. Nemci so se nam približali iz tiste smeri, kjer je bil Kejžar. Hitro smo optali opremo in se umaknili proti Kroparski gori. Med umikom smo srečali skupino borcev iz partizanske tehnike II grupe odredov, med njimi je bil tudi Mitja Ribičič, sedanjí predsednik Izvršnega sveta SFRJ. Čez naše glave so proti Mošenjski planini švigale minometalske granate. Na poti z Jamnika proti Mošenjski planini smo že videli telefonsko napeljavo, torej so bili Nemci že pred nami. Zato smo spremenili smer. Prestopili smo žico in se umaknili pod Orlovo skalo na Kroparski gori, kjer smo ostali tri dni. Skupaj nas je bilo približno 15 partizanov.

Po hajki smo šli iskat Viktorja Kejžarja. Več dni sem pregledoval bližnjo in daljno okolico taborišča, vendar nikjer ni bilo nobenih sledov. Povedati moram, da so tam skoraj neprehodni tereni, gosto poraščeni gozd in pečine. Viktor je bil brčkone zamišljen v pisanje poročila, zato sploh ni slišal bližajočih se Nemcev. Ko pa jih je zaslišal, je bilo prepozno. Nanj je padel samo en strel, ki pa je bil smrten.

Opomba: Prvotna moja zamisel je bila, da bi pisal samo o jeseniških skofjevcih. Prebivalci jeseniške občine pa so me opozorili, da po vojni še nihče ni opisal, kako je padel sekretar jeseniškega okrožnega komiteja KPS Viktor Kejžar. Po vojni je bil večkrat v raznih revijah in časopisih objavljen življenjski portret Jožeta Gregorčiča, njegovo smrt pa je podrobno opisal Janez Lušina v Loških razgledih. Dr. Janez Kmet je opisal smrt Matije Verdника, v knjigi Boj pod Triglavom je opisana smrt Jeseničanov, poveljnikov Staneta Bokala in Poldeta Stražišarja. V kamniškem zborniku je opisana smrt Jeseničana Viktorja Stražišarja. Poleg tega je Franc Konobelj-Slovenec v knjigi Pod Mežakljo in Karavankami so se uprli posebne sestavke namenil spomenu na Jožeta Gregorčiča, Matijo Verdnika, Poldeta Stražišarja in pisatelja Toneta Čufarja. Le o sekretarju jeseniškega okrožnega komiteja Viktorju Kejžarju je bilo doslej bore malo besed. To me je napotilo, da s tem prispevkom vsaj delno obudim spomin na človeka, ki je v letih 1941 in 1942 vodil jeseniške, radovljiške in bohinjske komuniste.

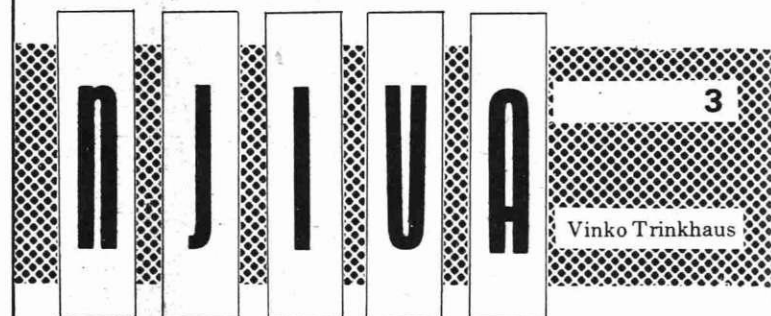
Črničec je mrko premeril partizana. Mlad je še, kako bi razumel. Po njegovih rokah bi sodil, da se niso umazale z zemljo.

»So še druge stvari. Nič manj strašne. Tega vi ne morete razumeti. Niste z zemlje. Ne veste, kako ... zemlja peče.«

»Povejte, Črničec, vsem Trudil se bom, da bi razumel.«

Trudil se je zmrdnil Črničec. Kaj pomaga trud. Vse življenje se trudi in peha, a vseeno nekaterih stvari ni zmogel. Napore že, ne pa strasti, ki so razvemale in pehale v nesrečo. Vseeno bo povedal. Odkriti, kolikor bo mogel odkrito. Besede zdaj ne štejejo. Partizana ni zmamilo zlato, zato mu preostane samo eno — da ga z iskrenim priznanjem uspava, v ugodnem trenutku pa zbeži. Kamorkoli ga že Nemci pošljejo, živel bo. Živ človek ima vsaj majhne možnosti, da se reši. Predvsem mu ostane — upanje.

»Veste, v teh hribih smo zmerom težko živeli. Njive v bregih, deževje odnaša najboljšo prst v dolino, da zemlja vse slabše rodi. Potem mraz, slana. Ajda rodi vsako tretje, četrto leto. Včasih ne vrne niti semena. Kaj nam vse uniči slana, prezgodnji mraz. Imeti moras veliko zemlje, da shajaš. Bajtarji, ki je imajo premalo, so vse življenje obsojeni na revščino, dnino, tlako. Večni spolovinarji, odvisni od kmetov, ki imajo več zemlje. Veste, pri nas zemlja nima le običajne vrednosti; pomeni veliko več! Varnost, mir, srečo. Koliko ljudi je v teh hribih shiralo, pomrlo od lakote. Razumete, ne gre zato, da zemljo imaš. Zemlja ti pomeni — življenje. Ne samo zate.

Vinko Trinkhaus

Tudi za rodove, ki prihajajo. Pri nas samo kak močno zapit kmet prodaja zemljo. Drugo zemljo prodajo le dediči. Razumete?»

Partizan ga je le napeto opazoval. Ni kazal pravega sočutja in razumevanja. Poznal je to, kot vsi na vasi. V hudem, kadar je kdo razlagal, kako ga tepe nesreča, si moral z njim stokati, prikimavati, vzdihovati. Tudi če si se v tako prisilil, moral si. Zaradi spodobnosti. Saj jutri lahko nesreča zadene tebe. Tudi partizana lahko že jutri zadene krogla. Moral bi se potruditi in razumeti. Mora ga pripraviti v sočutje. Tudi njemu bo nekoč odleglo, če bo partizan razumel.

»Veste, Brezar ni bil posebno dober človek. Saj je imel tudi svetle trenutke. Prebliske, bi rekel drugače. Večina ljudi na vasi je po srcu boljša od Brezarja.«

Partizan je živčno odmahnil z roko.

»Mene to ne zanima. Posebej, ker Brezarja nisem poznal. Zanimam me, kaj vas je spodbodilo, sililo, da to napravite?«

Rad bi vse na dlani. Pogledal in razumel. Mlad fant ne ve, da življenja ne moreš razumeti. Živiš ga; rad bi ga ovil po svoje. Nekaj ukletega je v tebi; nekaj v drugih in to je krivo, da se načrti podirajo. Zdaj Črničec natanko ve, da tega pravzaprav ni hotel. Zaradi posledic. To bi sprevidel vsak otrok. Ampak zakaj je potlej le napravil? Zakaj se ni zaustavil, če zdaj natanko ve, da ne bi smel?

»Za njivo ste slišali,« je po krajšem preudarjanju nadaljeval Črničec. Rad bi bil natančen. Slutim, da vi tega ne razumete. Na obrazu vam berem. Ta njiva, podnevi bi jo morali videti. Sanjal sem o njej.

»Nobena njiva ni toliko vredna,« je odločno vzkliknil partizan. »Je, če bi jo zadržal,« potrto ugovarja Črničec. »Tako pa ... vagono. Se za veliko manjše stvari so ljudje zdrveli v pogubo. Zadnjič, oglašili so se vaši, kakih deset jih je bilo. Eden je povedal: pred bataljonom so ustrelili fanta, ki je skrivaj pojedel kos sira. Niti dve kili ga ni bilo. Ustrelili so ga mladega. Pa je bil to vaš človek.«

Partizan je naglo skočil izza mize. Z divjim, užaljenim pogledom je sršeč prebadal Črničca.

»Ni bil naš,« je kriknil partizan. »Le z nami je hodil. Nihče ne more biti naš, če počne takšne stvari.«

Črničec je za hip odleglo, ko je videl, kako se partizan jezi. Za malenkost. Njegovo pa je bilo ogromno. To mu mora dopovedati. Če bo deseterkrat ponovil, morda bo partizan razumel.

»Najmanj, bil je z vami. In je vseeno napravil! Malenkost. Največ tri dni se je gostil. Zakaj je moral to napraviti, če je vnaprej slutil, kaj ga bo doletelo?«

»Ni vedel ... Nadejal se je ...«

»Natanko je moral slutiti. Sir so mu dali v komandi. Poznal je vašo disciplino, slišal za kazni, pa vseeno ni mogel strpeti. Zanimal sem se, fant ni hotel zbežati. Niso ga prijeli na begu. Zakaj potlej? Za tri dni veselja? Moje, vsaj za tri rodove bi veljalo. Morebiti za sto let,« je napet, kar nekam ponosen razlagal Črničec. »Pri nas je zemlja vse.«

»Pa življenje? Ni to več? In človeško poštenje, mirna vest?« se je zgražal partizan.

»Pri nas je zemlja — življenje. Kdor ima dovolj zemlje, zanesljivo preživi. Eno in isto je. Pehaš se za obojim. Za dolgim življenjem in za veliko zemljo. Zdaj velja ta stvar več, potlej druga.«

JOŠT ROLC

14

NOVOLETNO SONCE ATEN

Ljudje so hodili brez suknjičev in zimskih oblek, zato so bile naše sopotnice v škornjih in kosmatih kožuhih videti prav smešne, ko so se nabasale na preozke sedeže. Kmalu so se seveda spametovale in odložile nepotrebno šaro s sebe.

Medtem ko smo se v sončnih Atenah prevažali po živahnih ulicah, smo si predstavljali naše domače v mrzlem, meglenem silvestrskem popoldnevu, zavite v suknjiče in šale ali ob toplih pečeh.

Po krožni vožnji mimo številnih cerkev, mogočnih palač, parkov in tržnic smo se najprej ustavili na široki, belo tlakovani ploščadi panatenskega stadiona. Najznamenitejši atletski stadion neoklasicističnega sloga v obliki velike črke U so zgradili za prve olimpijske igre nove dobe leta 1896 med dvema nizkima zelenima pobočjema. To je edino tovrstno športno prizorišče v svetu, ki ima na svojih, lepo urejenih zidanih tribunah kar 70.000 sedežev in je namenjeno izključno le za atletiko. Zaradi ozkosti vzdolžne arene tu ni moč prirejati nogometnih ali drugih skupinskih športnih iger.

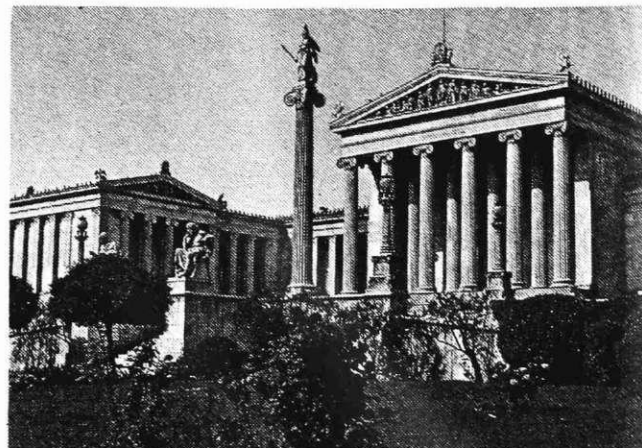
Naslednji postanek je bil namenjen ogledu grškega parlamenta, mogočne, živo rumene trinadstropne palače, ki je na vrhu majhne vzpetine, obzidane z velikimi belimi marmornatimi ploščami v obliki podpornega zidu. Na ploščadi pred parlamentom se nenehno zbirajo množice turistov, ki fotografirajo postavne gardiste v grški narodni noši. Ti stražarji — euzoni, v belih, dolgih srajcah in hamletovskih, tesno oprijemajočih se hlačah, z rdečimi čepicami, v zlato vezanih črnih telovnikih in z velikimi čofi na nizkih obuvalih, navzlic pisanosti dajajo vtis izredne strumnosti. S puško, položeno na ramenu kot kipi nepomično stojijo in zrejo predse, ne da bi jih motili vsiljivi firbci.

Odkar je odklenkalo polkovniški diktaturi, so ti vrli čuvarji najbrž bolj za dekoracijo kot pa za varnost palače parlamenta. Onstran zgradbe, kamor smo se potem odpeljali, nam je vodnica razkazala najlepšo atensko ulico, kjer je v parku nevelika dvorna palača pregnanega kralja in kjer je zdaj sedež vlade. Palača in park sta dostopna vsakemu obiskovalcu. V tej ulici je tudi rezidenca predsednika vlade Karamanlisa, pravzaprav sodobni petnadstropni stanovanjski blok z lepimi verandami, polnimi zelenja in cvetja. Predsednik ima svoj apartma v drugem nadstropju in se prav nič ne razlikuje od ostalih v hiši. Razen zdolgočasnega policaja, ki je zehal naslonjen na vrtno ograjo, nismo opazili nobene druge straze.

Sovjetska zveza je edina država, ki ima zgradbo svojega veleposlaništva v tej ulici nasproti vojašnice euzonov. Vsa druga poslaništva se vrste na bulvarju Vasilis Sofias, ki pravokotno seka dvorno ulico. Zanimivo je, da so ta veleposlaništva drug do drugega po abecedni vrsti. Čisto na koncu pa je tudi vila jugoslovanskega veleposlanika, ker je pač Y zadnji po abecedi.

KRIŽEM PO TRGIH IN ULICAH

Popoldne se je že močno prevesilo proti večeru zadnjega dne v letu. Že malce nečukani, da bi se vključili v predpraznični vrvež atenskih meščanov, smo si komajda dali dopovedati

obetom vestne vodnice in našega Mileta, kako nikakor ne smemo zamuditi priložnosti za ogled največjih atenskih kulturnih ustanov na tej ulici.

»Če se hitro ne bomo skobacali z avtobusa, bom umrl od žeje, bog madona, pa takšno maltretiranje,« se je pridružil Dušan z zadnjega sedeža in nemočno opazoval praznično razsvetljene ulice, polne ljudi in vozil.

Peljali smo se po osrednji magistrali Vazelou, ki povezuje največja atenska trga Sintagma in Omonio. V počasni vožnji smo lahko občudovali mogočno neoklasicistično zgradbo Akademije, ki je s stebriščnimi kolonadami prava kopija starogrškega hrama.

10

ŽELEZAR

PRED SEJO SKUPŠČINE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI

V septembru bo na dnevnem redu seje skupščine zdravstvene skupnosti Jesenice obravnavala poročila o polletnem finančnem poslovanju. Polletno poročilo ni najbolj zadovoljivo, tako glede doseganja dohodkov kakor tudi glede izdatkov v posameznih kategorijah zdravstvenega varstva, posebej še pri denarnem nadomestilu.

Finančni načrt za občinsko zdravstveno skupnost je izveden iz rednega plana za tekoče leto, ki ga obravnava samoupravni sporazum o osnovah plana za obdobje 1967 do 1980. Skupna vrednost enotnega, dodatnega in skupnega programa po cenah iz leta 1975 je preračunana na tekoče ure v skladu s metodologijo zavoda za plan SRS, na ta način, da so realni zneski za leto 1977 pomnoženi s količnikom 1,17746. Tako izračunan program za tekoče leto, ki upošteva tudi priliv sredstev iz medobčinskih solidarnosti v regiji, predvideva pri celotnih dohodkih porast za 18,3 % na dovoljeno maso v letu 1976, pri prispevku iz bruto osebnega dohodka in pri prispevku iz dohodka za 20,1 % povečanja, vsi izdatki so večji od realizacije v letu 1976 za 15,9 %, izločitve pa so višje kar za 25,8 %.

Med izločitvami je upoštevano, poleg dosedanjih obveznosti, tudi

zbiranje sredstev za financiranje enotnega programa v SRS v višini realnega plana, preračunane na tekoče cene. Osnova za zbiranje sredstev za skupni program je realni program, povečan na tekoče cene. Med izločitve spada tudi zbiranje sredstev za zdravstvene investicije v regiji.

Pri programiranju izdatkov zdravstvene skupnosti je bilo upoštevano število zavarovancev v letu 1975, z letno povečavo za dva odstotka, s predpostavko, da se zagotovi enak nivo zdravstvenega varstva na zavarovano osebo.

Pri načrtovanju rasti posameznih vrst izdatkov so bile upoštevane planske naloge in usmeritve sporazumov o osnovah planov, sprejeti kadrovski politiki, oziroma normativi ter določila o medobčinski solidarnosti v okviru regije.

Realizacija finančnega načrta v prvem polletju 1977 je naslednja:

DOHODKI:

	Planirano	doseženo	% na plan 77	% na realizacijo 1976
1. Prispevki iz bruto osebnega dohodka in iz dohodka organizacij družbenega privatnega sektorja	91.517.000	45.939.000	45,2	54,1
2. Prispevki iz kmetijske dejavnosti	369.000	158.000	42,6	58,3
3. Prispevek za zdravstveno varstvo upokojencev	14.290.000	7.497.000	52,3	55,5
4. Ostali dohodki	1.700.000	680.000	40,0	48,3
Skupni dohodki	117.065.000	53.934.000	46,1	54,5
Izločitve	13.720.000	6.098.000	44,4	55,9
Čisti dohodek	103.345.000	47.836.000	46,3	54,3

IZDATKI:

1. Zdravstveno varstvo skupaj	88.953.000	42.851.000	48,2	55,5
2. Skupaj denarna nadomestila	14.672.000	8.206.000	55,9	67,8
3. Ostali stroški	4.420.000	1.543.000	34,9	38,8
IZDATKI SKUPAJ	108.045.000	52.600.000	48,7	56,5

To so glavni kazalci gibanja sredstev v prvem polletju, ki ne kažejo velikih odstopanj od programiranih sredstev. Toda če pogledamo posamezne veje stroškov vidimo, da doseženih uspehov, ki smo jih dosegli v letu 1976, nismo mogli obdržati

tudi v letu 1977, čeprav smo sprejeli sklep, da sanacijski ukrepi, sprejeti v letu 1976, veljajo tudi v letu 1977.

Posamezni stroški znatno presega planirane vsote in zahtevajo posebno obravnavo. Le-ti so:

	Planirano	doseženo	% na plan 77	% na realizacijo 76
1. Zdravila in injekcije	11.040.000	6.593.000	59,5	66,8
2. Nadomestila osebnega dohodka v času bolezni	8.988.000	5.345.000	59,5	73,5
3. Nadomestilo osebnega dohodka za nesreče pri delu	1.141.000	608.000	53,3	63,4

Podatki nam kažejo zelo zaskrbljivo stanje glede razmeroma velikega trošenja sredstev zdravstvenega varstva, na drugi strani pa izpad dohodka v delovnih organizacijah, zaradi velike odsotnosti z dela zaradi bolezni in zaradi nasreč pri delu.

Podatki kažejo, da se letos bolezenska odsotnost z dela najhitreje dviga na Jesenicah in se ne nadaljujejo ugodna gibanja upadanja odsotnosti iz leta 1976. Odsotnost se je povečala zlasti v drugem četrtletju, najbolj narašča

odsotnost zaradi bolezni in nege družinskih članov in to hitreje pri ženskah kot pri moških, isti pojav je tudi v celotni regiji.

Finančni podatki realizacije izdatkov skupnosti v polletju kažejo, da bo finančni plan denarnih nadomestil znatno presežen, zato so pred občinsko skupščino zdravstvene skupnosti razprave o ukrepih za usklajevanje pravic z dohodkovnimi možnostmi.

Primerjalna tabela bolezenske odsotnosti v letih 1976 in 1977 za prvo polovico leta nam pokaže:

I. - VI 1976 - v breme organizacij združenega dela:

Vzrok	moški primeri	moški dnevi	ženske primeri	ženske dnevi	skupaj primeri	skupaj dnevi
Nesreče pri delu, pokl. obolenje	339	4.134	66	967	405	5.101
bolezen	5.741	36.499	2.953	23.685	8.694	60.148
Skupaj	6.080	40.633	3.019	24.652	9.099	65.285

v breme zdravstvene skupnosti:

	moški primeri	moški dnevi	ženske primeri	ženske dnevi	skupaj primeri	skupaj dnevi
Nesreče pri delu, pokl. obolenje	83	4.381	18	771	101	5.152
bolezen	397	20.130	286	13.368	665	33.498
nega druž. člana	54	292	640	3.085	694	3.377
izolacija	56	67	136	186	192	253
Skupaj	572	24.870	1.080	19.410	1.652	44.280

SKUPAJ OZD IN SKUPN.

	6.652	65.503	4.099	44.062	10.751	109.565
--	-------	--------	-------	--------	--------	---------

I. - VI 1977 - v breme OZD:

	moški primeri	moški dnevi	ženske primeri	ženske dnevi	skupaj primeri	skupaj dnevi
Nesreče pri d. poklic. obol.	378	4.056	98	1.202	476	5.258
bolezen	6.111	41.306	3.254	26.220	9.365	67.526
Skupaj	6.489	45.362	3.352	27.422	9.841	72.784

- v breme skupnosti:

	moški primeri	moški dnevi	ženske primeri	ženske dnevi	skupaj primeri	skupaj dnevi
Nesreče pri d. poklic. obol.	64	3.600	20	729	84	4.329
bolezen	444	24.253	335	17.186	779	41.419
nega dr. člana	99	421	907	4.090	997	4.511
izolacija	60	63	170	209	230	272
Skupaj	658	28.337	1.432	22.194	2.090	50.531

SKUPAJ OZD IN SKUPN.

	7.147	73.699	4.784	49.616	11.931	123.315
--	-------	--------	-------	--------	--------	---------

Iz razpredelnice je razvidno, da je bilo v prvem polletju 1977 kar 1.180 več zavarovancev odsotnih zaradi bolezni. Zaradi bolezenske odsotnosti pa je izgubljenih kar 13.850 delovnih dni več kot v istem času leta 1976.

Obravnavanje bolezenske odsotnosti bo letos dobilo še poseben značaj, ker gre do nadomestila osebnega dohodka iz dodatnega programa, kar pomeni, da bomo morali, kolikor bodo ti preseglji vse meje, sprejemati posebne ukrepe. Le-ti so lahko: ali zmanjšati višino nadomestila ali pa predpisati dodatni prispevek, ki bo šel iz prispevkov zavarovancev. Ravno s tega vidika sem podrobneje opisal odsotnost z dela zaradi nezmožnosti za delo.

Stane Torkar

PRAZNIK NA BLEJSKI DOBRAVI

V nedeljo, 28. avgusta, so krajanje krajevske skupnosti Blejska Dobrava slavili svoj krajevni praznik. Tudi letos so povabili pobratene krajanje iz krajevske skupnosti Grgarske Ravne. Proslave so se udeležili tudi predstavniki sosednjih KS, predstavniki ZB NOV s prapori, člani predstevstva občinskega odbora ZZZB NOV Jesenice in predsednik občinskega odbora ZZZB NOV iz Nove Gorice. Pobrateni krajanje so bili lepo sprejeti in s takimi obiski se določila listine o pobratenju še bolj utrjujejo, kakor tudi splošno sodelovanje in medsebojno poznanstvo in sodelovanje. Posebno je bila dobrodošla številna delegacija mladine, ki bo morala nadaljevati začete akcije in jih bogatiti z novimi vrednotami in oblikami dela.

V slavnostnem govoru je bil orisan pomen prve večje akcije v vasi, ko so prvoborci Cankarjeve čete 28. avgusta 1941 uspešno minirali železni drog daljnovoza za valjarne na Javorniku. Proizvodnja jeklenih, za okupatorja prepotrebnihih plošč se je ustavila za več kot 100 ur, kar je bil tudi namen akcije, ki je priložila olja na že razplamteli ogenj upora v vaseh okoli Jesenic. Poudarili so tudi pomen letošnjih jubilejev tov. Tita in partije, predkongresne in predvolilne naloge v KS ter naloge v že sprejetem srednjeročnem programu razvoja KS.

Kulturni program je popestril pevski zbor Vintgar, ki je ubralo zapel priljubljene pesmi, kakor tudi mladinke z recitacijami in cisticami iz vrta. Zbor je tudi po proslavi, ob tovariškem srečanju pobratenih krajanov, pod vodstvom novega zborovodja Lojzeta Vengarja sodeloval s spontanim programom pesmi in popestril program.

Predsednik krajevske konference SZDL je ob tej priliki podelil tudi petim prizadevnim družbenopolitičnim delavcem priznanja OF, predsednik občinskega odbora ZZZB NOV Nova Gorica pa je Dušanu Staretu izročil spominsko darilo Partizanski dnevnik za prizadevnost in prispevek pri organizaciji pobratena.

Krajanje Blejske Dobrave so se zvečer ob odhodu vlaka v Novo Gorico od svojih gostov lepo poslovili, z željo, da se še večkrat srečajo!

AL.

SPOMINSKA SVEČANOST V PARKU TALCEV NA KOROŠKI BELI

V soboto, 3. septembra, ob 18. uri bo v parku talcev na Koroški Beli spominska svečanost ob praznovanju krajevnega praznika. Program bodo izvedli pevci društva upokojencev Javornik-Koroška Bela, pihalni orkester Jeseniških železarjev in recitatorji.

Krajevna skupnost Javornik-Koroška Bela in družbenopolitične organizacije vabijo vse krajanje in še posebej svoje ustreljenih talcev ter ostalih žrtev fašističnega nasilja, da se spominske svečanosti udeležijo v čim večjem številu.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 93. seji 23. avgusta obravnavala poročila o izvajanju programa dela občinske skupščine v drugem tromesečju 1977 in o gibanju gospodarstva v I. polletju 1977, poročilo komisije o izračunu novega katastrskega dohodka, premoženjsko pravne zadeve, poročilo o pripombah in stališčih v zvezi z zaizdatnim načrtom Bled-Jarše, poročilo o izgradnji regionalnih cest na območju radovljiške občine in predlog skupnosti DES Ljubljana, TOZD Elektro Gorenjska Kranj, o prestativni trase daljnovoza Bohinjska Bela-Bitnje. Na dnevnem redu je bila tudi obravnavala poročila o realizaciji občinskega proračuna v razdobju januar-julij 1977, poročila o pregledu prostorov za dejavnost DPO in svetov KS v krajevnih skupnostih in predlogov za rešitev te problematike ter predloga dopolnil odloka o tržnici Bled in v Radovljici.

Po periodičnih obračunih za I. polletje 1977 je radovljiško gospodarstvo doseglo izredno ugodne finančne rezultate. Celotni dohodek je v tem času porasel za 33 %, doseženi dohodek 87 %, družbeni proizvod za 54 in čisti dohodek za 38 %. Ugodne izide beležijo tudi v industrijski proizvodnji, ki se je povečala v primerjavi z lanskim letom kar za 28 %, medtem ko se je v tem času slovenska industrijska proizvodnja povečala v povprečju le za 10 %.

Izvršni svet OS je na zadnji seji ugotovil, da je bil letošnji plan dela občinske skupščine Radovljica sicer opravljen, vendar zaradi objektivnih okoliščin niso izvršene točke programa: uređitveni načrt za Staro Pokljuko in Ribensko planino, zazidalni načrt Lesce-Center, poročila komisije za prošnje in pritožbe in o delegatakem sistemu, analiza samoupravnih odnosov v KS ter razvoja malega gospodarstva.

Primerjalni podatki o številu gostov v I. polletju 1977 z enakim obdobjem lani na območju radovljiške občine kažejo, da je bilo lani 93.087 vseh gostov, od teh 32.823 tujih, letos pa vseh gostov 103.215 od katerih le 28.897 tujih. Skupni porast gostov je bil letos za 11 % višji od lanskega, kar je prepisati 23 % večjemu številu domačih, medtem ko je bilo 12 % manj tujih gostov.

Na junjski razpis upravnega organa za urbanizem in gradbeništvo pri OS Radovljica za odstranitev Kapusove (Kovačeve) hiše na Bledu, Prešernova c. 7, ki močno kazi okolje in zapira preglednost na cestnem zavoju, se je do roka, 1. avgusta, z najugodnejšo ponudbo prijavilo OGP Grad Bled. Za rušenje hiše, odvoz in trajno deponacijo ruševin, odklop elektrike in vodovoda, planiranje ter humuiziranje zemljišča znaša predračun ponudnika 43.500 din. Dela bodo opravili že jeseni.

Več kot 100 gospodinjstev naselje Mošnje, Globoko, Spodnji in Zgornji Otok v KS Mošnje nima lastne trgovine in ne otroškega vrta. Ta problem bodo na pobudo sveta KS in KS SZDL skušali rešiti z novim družbenim objektom, ki je planiran s sprejetim zazidalnim načrtom. Načrt predvideva razen gradnje 20 stanovanjskih hiš tudi družbeni objekt z 8 stanovanjskimi enotami. V objektu bo prostor za trgovino, namesto dveh stanovanj manj pa želijo pridobiti prostor za vrtec, v katerem bi bilo v varstvu okoli 40 otrok.

OZD LIP Bled se je skladno s svojo dolgoročno poslovno usmeritvijo samoupravno odločila za razširitev lastne trgovske mreže. Kot rezultat teh odločitev je bila, razen prodajalne na Rečici in v Zagrebu, konec julija svečano odprta sodobna prodajalna LIP Bled tudi v mestnem središču Murske Sobote.

Prejšnji teden so v zgornjem delu Lesca, v naselju Trata in na Studencih zaključili z asfaltiranjem krajevnih ulic, križišč in poti. Pred tem so že položili tudi kanalizacijske cevi. Vsa dela se izvajajo po srednjeročnem programu KS Lesce. Sredstva prispevajo občani s samoprispevkom, delovne organizacije in turistično društvo, ki je prevzelo največji delež.

Po podatkih SDK je splošna in skupna poraba v radovljiški občini v I. polletju naraščala hitreje, kot predvideva resolucija za 1977. leto, in neusklajeno s predvidenim porastom družbenega proizvoda. Ta se je povečal za okoli 30 %, medtem ko so dohodki SIS, ki sodijo v skupno porabo, večji za 45 %, dohodki proračuna (splošna poraba) pa za 31 %.

Z gospodarskim načrtom so si v Elanu Begunje za 1977. leto zadali nalogo, da celotni prihodek povečajo za najmanj 4,34 % v višini 360 milijonov din. V polletju so dosegli 45 % letnega načrta in indeks 138 v primerjavi z letom 1976. Skupni dohodek je v primerjavi z načrtom dosežen 98 %, v primerjavi z letom 1976 pa znaša indeks 138. Plan izvoza je bil dosežen 42 %, uvoza pa 74 %. Indeks porasta v odnosu na enako obdobje lani je za izvoz 182, za uvoz pa 97.

V pripravah na volitve prihodnje leto so tudi v trgovskem podjetju Murka Lesce ustanovili sedemčlanski koordinacijski odbor iz predstavnikov družbenopolitičnih organizacij podjetja. V skladu s programom volilnih priprav so v kolektivu poslovalnice na Jesenicah za delegate zbora združenega dela OS Jesenice evidentirali pet, za skupščino SIS pa 12 kandidatov. V poslovalnicah iz radovljiške občine pa so za delegate zbora združenega dela OS Radovljica evidentirali devet in za delegate skupščine SIS radovljiške občine 12 kandidatov. Od 38 evidentiranih v celotni delovni organizaciji so le trije moški, ostali kandidati pa so ženske, kar povsem ustreza strukturi zaposlenih.

Na svečanosti ob prazniku KS Ljubno, 20. avgusta, sta za dolgoletno požrtvovalno delo v KS, družbenopolitičnih organizacijah in društvi prejela v znak priznanja v dar oljnaty sliky Ivan Langus, nekdanji predsednik KS, in Franc Zupantič, zaslužni predsednik TVD Partizan. Posebno priznanje, knjigo partizanskih skladb, je prejel vodja mešanega pevskega zbora KUD Ljubno Marjan Eržen.

V vseh štirih kampih (Bled, Bohinj, Radovljica, Sobec) je do 30. junija 1977. prenočevalo skupaj 18.774 gostov ali 5 % manj kot lani. Tujih nočitev so v tem obdobju ustvarili 16.646, kar je 8 % pod lanskim povprečjem, domačih gostov pa je v kampih prenočevalo 2.128 ali 11 % več kot lani. Odnos prenočitev se bistveno ni spremenil tudi v glavni turistični sezoni, kar bodo pokazali podatki, zbrani konec avgusta.

Na javni TV oddaji »Izziv kulture« 18. avgusta v Bohinju, na katero so povabili razen domačinov tudi predstavnike republikanih in občinskih kulturnih in turističnih organizacij, predstavnike občinske skupščine in kulturnih ustanov, so se spoprijeli s problematiko povezovanja turizma s kulturo v Bohinju. Največ razprav se je vrtilo okoli arhitekturne oblikovanja naselij, zaštite spomenikov in ohranjanja prvobitnih posebnosti kraja, vključno planšarstva, širarstva, domačih jedi in le nekaj malega tudi okoli vključevanja domačih kulturnih skupin v turizem.

Čebelarški muzej v Radovljici, edini te vrste v Jugoslaviji in eden redkih v Evropi, se v zadnjih letih, zlasti pa po temeljiti obnovi, vse bolj uveljavlja kot pomembna kulturna in turistična institucija. To se odražata tudi v naglem povečanju števila obiskovalcev. 1975. leta si je muzej ogledalo 2.206 obiskovalcev, od teh le 588 tujih turistov. Po obnovi lani pa so zabeležili 7.577 obiskovalcev, od katerih je bilo že 1873 tujcev. Še večji obisk se obeta letos, saj je že do 30. junija, torej pred pričetkom glavne turistične sezone, muzej obiskalo 5.178 ljudi, od katerih je bilo 1.469 tujcev.

Na seji izvršnega odbora Zveze društev upokojencev občine Radovljica 19. avgusta so podprli predlog, da se novi socialni zavod za odrasle v Radovljici imenuje Občinski dom upokojencev dr. Janko Benedik. Obravnavali so tudi merila in pogoje za sprejem v dom in se izrekli, da imajo prednost upokojenci iz radovljiške občine, šele nato pa iz drugih krajev, če bodo za to prostorske možnosti. Za delegata Zveze društev upokojencev občine Radovljice v svet doma go izvolili svojega predsednika Alojza Kosa iz Lesca.

Hipodrom konjeniškega kluba Triglav Bled na Hraški gmajni pri Lescah je, zahvaljujoč izrednemu prizadevanju članov, že dobil krožno stezo, konjske hleve s senikom, društveni prostor, vodovodno in električno napeljavo. Doselej opravljena dela, ki so jih več ali manj izvedli sami člani, cenijo že nad milijon din. Žal pa se pri nadaljevanju izgradnje tega posebnega objekta srečujejo še vedno z velikimi finančnimi težavami. Nujno bi bilo zgraditi varnostno ograjo, nasuti zgornji sloj na stezo ter začeti postopno graditi tudi tribune. Kdaj bo vse to izvedljivo, zaenkrat še ni mogoče napovedati, ker je vse odvisno od denarja, ki pa ga brez razumevanja širše skupnosti ne bo mogoče zagotoviti.

Pripravljalni odbor za proslavo jubilejnih obletnic folklornih skupin radovljiške občine je na seji 7. avgusta v Bohinju sprejel sklep, da bodo čimprej zbrali dokumentacijo gradivo za izdajo spominskega almanaha, predloge za izdelavo plaketa in za organizacijo jubilejne folklorne prireditve. Pri tej akciji sodelujejo štiri odrasle in dve otroški skupini z Bleda, iz Bohinja, iz Lesca in Gorji. Točen datum izida almanaha in prireditve bodo določili na prihodnji seji v začetku septembra, ko se bodo dogovorili tudi o pokroviteljstvu in načinu financiranja.

Kljub hladnem in deževnem vremenu se je v petek, 19. avgusta, udeležilo občinskega sindikalnega prvenstva v plavanju za 1977. leto 117 tekmovalcev in tekmovalk iz 38 osnovnih organizacij sindikata. Tekmovanje je pod pokroviteljstvom občinskega sveta ZSS Radovljica na radovljiškem kopališču organiziral domači plavalni klub. Ekipno so pri ženskah zmagale plavalke OOS Vezanine Bled, pri moških pa so bili najuspešnejši plavalci OOS Elan Begunje. Skupni zmagovalce, že tretjič po vrsti, je OOS Iskra Otoče.

Tradicionalni balinarski turnir za pokal Gorenjske 77, ki ga pod pokroviteljstvom občinskega sveta ZSS Radovljica prireja balinarski klub Radovljica, je bil zaradi močnega deževja 21. avgusta odigran namesto v Radovljici na pokritih balinišnih BK Zarja v Ljubljani. Sodelovalo je 12 moštev iz Slovenije, Hrvaške in Italije, med njimi dve postavi iz Radovljice, ter po ena iz Lesca in z Jesenic. Prvo mesto in pokal so osvojili člani BK Istra iz Poreča, drugi so bili igralci Alla Pesa iz Ronk v Italiji, tretji BK Železnikar iz Postojne in 4. BK Radovljica 1. Predsednik BK Radovljica Bito Lenac je na sklepnih slovesnostih podelil pokal in plakete ter se zahvalil vsem nastopajočim ter številnim delovnim organizacijam, ki so finančno podprle turnirsko prireditev.

SPOMINSKA SVEČANOST OB 35. OBLETNICI SMRTI JOŽETA GREGORČIČA IN SOBORCEV

Občinska odbora ZZB NOV Radovljica in Jesenice, odbor Gorenjskega vojnega področja, občinski konferenci Zveze socialistične mladine Radovljica in Jesenice, vzgojno izobraževalne ustanove in družbenopolitične organizacije iz obeh občin organizirajo komemorativno svečanost, ki bo v soboto, 10. septembra, na grobišču v Radovljici in ob spomeniku na Lipniški planini na Jelovici, kjer je pred 35 leti v neenakem boju s sovražnimi enotami padel del zaščitne čete štaba prve grupe odredov selške čete in legendarni borec naše revolucionarne narodnoosvobodilne vojne narodni heroj Jože Gregorčič-Gorenj.

Že več let se del šolske mladine z Jesenic in iz Radovljice skupno s preživelimi borci te bitke in drugimi borci ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz obeh občin ob obletnici udeležijo svečanosti na Jelovici. Na srečanju obudijo spomine na dni, ko so partizani v razsežnih gozdovih Jelovice snovali nove in nove pobude za uspešno bojevanje proti fašistični soldateski, ki se je na vse načine prizadevala, da bi jih uničila.

Jelovica je čez in čez zaznamovana s spominskimi obeležji, ki pričajo o bojih in žrtvah za zmago revolucije, za zmago nad fašizmom, za našo svobodo.

Ob 35. letnici junaške bitke na Lipniški planini se bodo slovesnosti udeležili: učenci višjih razredov osnovnih šol iz občin Jesenice in Radovljica, dijaki jeseniške gimnazije in strokovnih šol obeh občin, delegacije družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti Sava - Jesenice, delegacije ZSMS in ZZB NOV iz obeh občin, vojaški vojni invalidi in borci iz krajevne organizacije ZB NOV Plavž - Jesenice, vojaški enoti z Bohinjske Bele in iz Škofje Loke, taborniki in planinci iz obeh občin, preživeli borci selške čete, delegaciji jeseniško-bohinjskega in kokrškega odreda, delegacija borcev gorenjskega vojnega področja, delegacije občinskih družbenopolitičnih organizacij in občinskih skupščin obeh občin, delegacije iz temeljnih organizacij združenega dela

in drugih organizacij združenega dela.

Program komemorativne svečanosti bo potekal takole:

— ob 8.30 je komemoracija ob grobu narodnega heroja Jožeta Gregorčiča in drugih borcev v Radovljici;

— ob 9. uri je skupen odhod vseh udeležencev z Jesenic in Radovljice na Lipniško planino, kjer bo ob 11. uri svečanost ob spomeniku;

— ob 12. uri je skupni odhod preko Jelovice k spomeniku v Dražgoše, od tu pa preko Rudnega, Škofje Loke in Kranja proti domu.

Komemorativni program bodo v Radovljici izvajali učenci šol iz Radovljice, na Lipniški planini pa učenci osnovne šole Koroška Bela in pihalni orkester Jeseniških železarjev.

Slavnostni govornik bo predstavnik ZSMS z Jesenic, spomin na borbo in narodnega heroja Jožeta Gregorčiča pa bo obudil preživeli borec selške čete.

Zbor vseh udeležencev je v soboto, 10. septembra, ob 7.30 pred gimnazijo na Jesenicah, odkoder bo skupen odhod proti Radovljici.

Občinski odbor ZZB NOV
Jesenice

EMIGRANTSKO DRUŠTVO SOČA JE KRŠILO DNEVNI RED

Tako se je glasila ovadba na sresko načelstvo v Radovljici, katero je poslal tja komandir orožniške postaje v Bohinjski Bistrici, proti primorskemu emigrantskemu društvu na Jesenicah, pred 40 leti.

Društvo SOČA je pripravilo neke nedelje v začetku septembra 1937 za primorske emigrante v jeseniški in radovljiški občini sestanek v Bohinju. Velika soba v gostilni, sedanjega hotela Črna prst, je bila prenapolnjena s primorskimi rojaki in tudi marsikateri domačin je bil prisoten. Za sestanek je bilo potrebno dovoljenje sreskega načelstva v Radovljici s predložitvijo dnevnega reda, ki se je nanašal na »društvene zadeve«.

Razumljivo je, da je tekla beseda vseh govornikov, ti so bili iz Ljubljane, z Jesenic in tudi drugih krajev, največ o zatiranju naših rojakov na Primorskem po fašistih. O preganjanju in aretacijah, o obsodbah naših najboljših ljudi na dolgoletne zaporne in tudi smrtno kazni ter o veliki brezposelnosti na Primorskem. Pri zaposlitvi so namreč imeli vedno prednost Italijani, ki so prihajali na Primorsko z juga Italije.

Mnogo je bilo govora o fašističnem nasilju, ki je potepalo vse narodnostne pravice našega življa na Primorskem, in o tem, da bi se morala matična država bolj zavze-

mati za svoje zaslužne rojake onstran meje. Žal pa je takrat stara Jugoslavija vedno bolj tonila v nacističnih valovih.

Dan ali dva po tem sestanku sem bil kot podpisnik prošnje za ta sestanek klican na sresko načelstvo v Radovljico. Tu so mi očitali, da smo prekršili dnevni red in da o društvenih zadevah sploh ni bilo govora, oziroma da smo na sestanku napadali le Italijo in fašizem. Zahtevali so, da se naslednji dan zglašimo na sresko načelstvo takratni predsednik SOČE Lavoslav Planinšek. Tudi njega so zmerjali, vendar jim ni ostal ničesar dolžan in je zahteval, da naj se to sporoči na bansko upravo v Ljubljano. Planinšek je to sam sporočil dr. Lavoslavu Čermelju v Ljubljani in ta je zadevo tako uredil, da društvo SOČA ni imelo nikakih posledic.

Prišla je jesen leta 1940 in stara Jugoslavija se je vedno bolj potapljala v nacifašizem. Tako je tudi prišlo do tega, da je fašistična Italija zahtevala od Jugoslavije, da prepove delovanje vseh primorskih emigrantskih društev. Jugoslavija je klonila in prepovedala delovanje in obstoj teh društev. Andrej Čopi, takratni tajnik društva SOČA, je bil klican na policijski komisariat, kjer mu je komisar Wohinc prečital prepoved delovanja društva.

s. s.

IZVRŠNI ODBOR KULTURNE SKUPNOSTI O SEDEMMESEČNI DEJAVNOSTI

Pretekli petek, 26. avgusta, je predsednik Joža Varl sklical 25. sejo izvršnega odbora skupščine kulturne skupnosti Jesenice. Poleg članov izvršnega odbora so se seje udeležili tudi predsednik skupščine kulturne skupnosti Miroslav Noč in predsednik zbora uporabnikov Peter Sitar in zbora izvajalcev Stanko Čop. Po pregledu in potrditvi zapisnika zadnje seje so obravnavali sedemmesečno poročilo izvajalcev programa in poročila z izvajalci, predlog družbenega dogovora o financiranju kulturnega centra Ivan Cankar v Ljubljani, rokovnik nalog na področju skupnih potreb do konca letošnjega leta, izvajanje odloka o zakloniščih v občini Jesenice, formiranje delovne skupnosti kulturnega centra Jesenice in tekoče zadeve.

Sedemmesečno poročilo izvajalcev, ki ga bo vključno z oceno izvršnega odbora še v tem mesecu obravnavala tudi skupščina, vključno s poročilom z izvajalci kaže, da so bili letni programi za sedem mesecev v večini primerov močno preseženi. Zaskrbujočo stagnacijo so ugotovili v amaterskem gledališču Tone Čufar in neizvrševanje dogovorjenih nalog, za katere so zagotovljena tudi finančna sredstva, s strani zavoda za spomeniško varstvo Kranj. Zelo kritično je tudi stanje na področju vokalno - glasbene dejavnosti, ki izhaja iz zaskrbujočega pomanjkanja zborovodij. Mnenja so bili, da je to vprašanje moč rešiti edino s profesionalnim zborovodjem in ustreznim dopolnilnim izobraževanjem amaterskih glasbenih delavcev, ki imajo za to veselje, kar bodo predložili in obravnavo in sklepanje tudi skupščini.

Ker je glede neizvrševanja dogovorjenih nalog s strani zavoda za spomeniško varstvo Kranj precej pripomb tudi iz drugih gorenjskih občin, so sklenili, da predlagajo medobčinskemu svetu SZDL za Gorenjsko, da o tem vprašanju skliče sestanek vseh prizadetih.

Zaradi zelo enotne opredelitve borčevskih organizacij Gorenjske, da se v Begunjah osnuje gorenjski muzej delavskega gibanja in narodnoosvobodilne borbe, so sklenili, da skličejo na Jesenicah razširjeni sestanek, na katerem se bo potrebno dokončno opredeliti, kaj bo s predvidenim muzejem delavskega gibanja na Jesenicah, oziroma s Kosovo graščino. Dejstvo je namreč, da bodo pri uresnitvi te zamisli morale sodelovati vse gorenjske občine in da zato ne bo smotno niti finančno vzdržljivo, da bi občine imele še svoje lastne muzeje, razen morda manjših oddelkov, kar pa imamo v naši občini v okviru tehničnega muzeja Železarne.

Ker se je na osnovi sedemmesečnega poročila nominalna vrednost programov neposrednih izvajalcev programa kulturne skupnosti povečala za 10%, so sklenili predlagati skupščini kulturne skupnosti, da se za enak odstotek povečajo dohodki vseh izvajalcev in da se formira tudi ustrezna rezerva. Po sedemmesečnem poročilu se je namreč prvotna realna vrednost, ki je bila predvidena v višini 4.435.000 din, povečala po nominalnem izračunu na 4 milijone 930.000 din. Ob tem so sklenili, kar bo dokončno potrdila skupščina, da amatersko gledališče Tone Čufar povečan dohodek v višini 79.600 din mora porabiti namensko za gostovanja poklicnih gledališč in da občinska knjižnica Jesenice mora svoj povečan dohodek v višini 89.000 porabiti za izboljšanje stanja v pionirski knjižnici in za nakup novih knjig.

Ko so ocenjevali porabo družbenih sredstev v prvih sedmih mesecih letošnjega leta so ugotovili, da so porabili manj, kot bi po družbenem dogovoru smeli. Vendar pa bodo z nekaterimi deli, predvsem na področju spomeniškega varstva morali pohiteti, da bo letni program uresničen.

V zvezi s predlogom družbenega dogovora o financiranju kulturnega centra Ivan Cankar v Ljubljani, ki bo veljal 600 milijonov dinarjev z vsakoletno valorizacijo, bodo prek svojih delegatov v republiški skupščini kulturne skupnosti predlagali, da se prispevek 35%, ki je v dogovoru naveden v alineji skupaj s Socialistično republiko Slovenija, mora razmejiti na kulturno skupnost SRS in republiko, da se bo vedelo, koliko kdo prispeva. Poleg tega pa so sprejeli tudi pripombo, da se dogovor lahko podpiše, ko bosta njegova sestavna dela tudi okvirni etapni načrt in arhitektonski načrt. Prispevek republiške skupnosti bo črpan iz sredstev rednega združevanja občinskih sredstev za investicije in ne gre za novo obremenitev občin, čeprav je nekoliko nelogično, da republiška kulturna skupnost združuje pomembna sredstva za investicije, medtem ko občine za večje investicijske posege nimajo denarja. Sicer pa je v dogovoru predvidena naslednja konstrukcija financiranja izgradnje centra: mesto Ljubljana in ljubljanske občine - 45%; Socialistična republika Slovenija in kulturna skupnost Slovenije - 35%; RTV Ljubljana 7%; Ljubljanska banka - 6%; združeno podjetje elektronske industrije Iskra - 4% in SOZD Emona Ljubljana - 3%.

Na seji so vzeli na znanje navodilo za rokovnik nalog na področju skupnih potreb v drugi polovici leta 1977 in v zvezi s tem sklenili, da morajo vsi izvajalci programa kulturne skupnosti predložiti svoje programe do 30. septembra, ker mora kulturna skupnost skupni program predložiti občinski skupščini zaradi nadaljnjega usklajevanja do 10. oktobra, pred tem pa ga mora obravnavati še skupščina kulturne skupnosti.

Precej časa so se na seji zadržali pri vprašanju formiranja delovne skupnosti kulturnega centra Jesenice, oziroma pri združevanju delavcev nekaterih kulturnih ustanov. Dejstvo je namreč, da se nobena od teh manjših ustanov s tremi do petimi zaposlenimi po zakonu o združenem delu ne more sama organizirati kot temeljna organizacija združenega dela ali kot delovna skupnost in da je združevanje edina možnost, da se oblikuje delovna skupnost, kar je po zakonu o združenem delu mogoče. V zvezi s tem so sklenili, da bodo do 10. septembra sklicali sestanek vseh delavcev, ki so zaposleni v teh ustanovah, da se dogovorijo za nadaljnjo akcijo, ki je bila sicer že začeta, vendar se ne premakne nikamor.

Ob sklepu seje so obravnavali več tekočih nalog, med drugim uresničevanje akcije za dograditev pretvornikov za drugi TV program v občini, ki jo nekoliko ovira nedisciplinirano plačevanje dogovorjenega prispevka s strani posameznih delovnih organizacij, oziroma organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti. Če se bo vplačevanje pospešilo, za kar je akcija v teku, predvidevajo, da bo do konca tega leta naloga uresničena. Govorili so tudi o združevanju sredstev za asfaltiranje prostora pred Titovim domom in o nekaterih drugih akcijah, ki so v teku.

PRIZADEVNI LOVCI LOVSKE DRUŽINE JESENICE

Lovišča lovske družine Jesenice se razprostirajo od Valvasorja do Rožce in od Save Dolinke do državne meje. Površina, ki meri približno šest tisoč hektarov, je razdeljena na štiri sektorje. Na tem prostoru je največ gamsov, katerim lovci tačas namenjajo največ pozornosti. Še vedno jih namreč ogroža nevarna bolezen garjavost, ki se je razpasla na avstrijski, posebno pa na italijanski strani. Zaradi tega imajo lovci organizirano stalno dežurstvo, da bi takoj odstranili obolele primerke, ki bi se eventualno pojavili v teh loviščih. Zaradi te velike nevarnosti so za letos predvideli večji odstrel gamsov, da bi razredčili trope in s tem zmanjšali nevarnost okužbe s to nevarno boleznijo.

Razen gamsov je v teh loviščih precej srnjadi, ruševcev, velikih petelinov, snežnih in gozdnih jerebov, manjše število zajcev in druge divjadi.

Lovska družina Jesenice ima tri svoje kočje, in sicer nad Fencem, na

Muzgovcu in na Stamarah. Poleg tega ima v oskrbi kočjo pašne skupnosti na Sečah.

Lovci prizadevno skrbijo za divjad, saj imajo v ta namen nad 50 krmišč s senom in na 100 solnic. Za krmišča so zadolženi posamezni člani, vodje sektorjev pa večkrat, posebno pa ob koncu leta, vse to pregledajo. Vsi člani opravijo letno nad tisoč ur prostovoljnega dela. Pri tem urejajo krmišča, solnice, vzdržujejo in gradijo nove lovske steze ter pota.

Sicer pa so lovci te družine zelo aktivni tudi na družbenopolitičnem področju. Udeležujejo se številnih spominskih slovesnosti, pohodov in manifestacij ter oskrbujejo nad deset spominskih obeležij NOB. Poleg tega pa stalno in aktivno sodelujejo z graničarji tega področja. Stalno so namreč skupaj na tem terenu in so drug drugemu v pomoč pri opravljanju nalog.

LIKOVNIKI ISKRE RAZSTAVLJAJO NA JESENICAH

Z otvoritvijo kolektivne razstave likovnih del članov likovnega društva ISKRA iz Kranja v soboto, 3. septembra, ob 18. uri v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah se bo letošnja razstavna dejavnost, ki jo organizira likovni klub DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, prevesila v jesensko-zimsko, bolj intenzivno razstavno obdobje. Do zaključka leta je namreč na sporedu še pet razstav na Jesenicah, poleg nekaterih gostovanj jeseniških slikarjev v drugih razstavnih prostorih v Sloveniji.

Likovniki združenega podjetja ISKRA Kranj, ki se tokrat prvič kolektivno predstavljajo na Jesenicah, sodijo med najmlajše, vendar pa med najbolj delovne in uspešne likovne skupine v SR Sloveniji. Njihovo društvo zajema širok krog likovnih ustvarjalcev, ki prihajajo iz številnih, po vsej Sloveniji raztresenih obratov Iskre. Na razstavi je s svojimi likovnimi sporočili zastopana le dobra polovica vpisanih članov, vendar še vedno 21. Prvič so se kolektivno letos predstavili spomladi v Ljubljani, nekateri člani pa s svojimi deli sodelujejo tudi na letošnji tretji republiški razstavi likovnih stvaritev članov likovnih skupin Slovenije.

Med razstavljenimi deli prevladuje krajina, čeprav slikarji segajo tudi na druga motivna področja. Tudi v izraznih tehnikah je zastopana izredna pestrost, pri čemer prevladujejo slikarji, zastopani pa so tudi trije kiparji.

Na Jesenicah se s svojimi likovnimi deli predstavljajo: Milan BENCIC, Alojz DULAR, Štefan HORVAT, Martin GORIČANEC, Helena GREBENC, Franc GUČEK-Avlin, Edvard INTIHAR, Izidor JALOVEC, Marko KAVČIČ, Milenko KLJAJIČ, Boris LAVRIČ, Jasna MIŠIČ-Malovrh, Rafko PRIMOŽIČ, Mladen RADOJČIČ, Bojan ŠAVER, Bernard ŠRAJ, Vojko TAVČAR, Zlata VOLARIČ, Jože VOLARIČ, Janez VOVK in Jože ZAJEC.

Razstava, ki jo bodo odprli s krajšim kulturnim programom, bo odprta do vključno 14. septembra vsak dan od 10. do 13. ure in od 16. do 19.30.

DOLIKOVCI V KRŠKEM

V okviru proslavljanja 500-letnice Krškega je domači klub likovnikov organiziral dvodnevno slikarsko kolonijo, katere so se udeležili tudi člani likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice: Janez Ambrožič, Rudolf Arh, Nika Hafnerjeva, Pavel Lužnik, Franc Berce, France Kreuzer, Branko Čušin in Tone Tomazin. Dva dni so v Krškem na svoja platna zajemali mestne vedute, ki jih bodo razstavili na posebni razstavi.

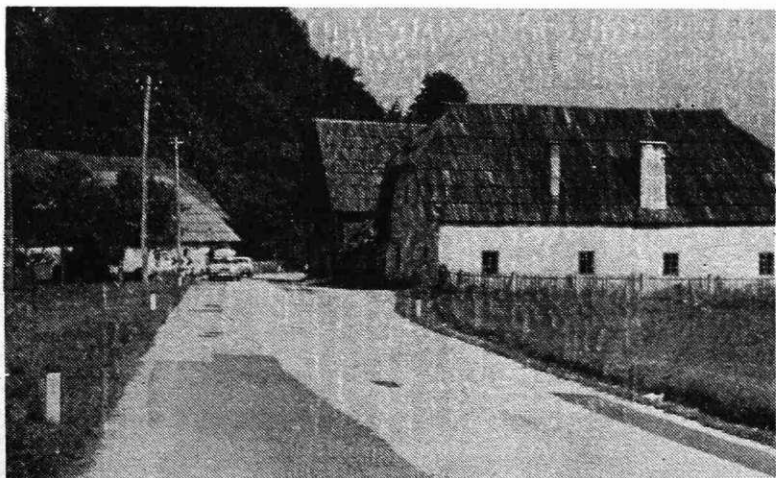
Poleg domačinov in Jesenčanov so se kolonije udeležili tudi slikarji - člani drugih likovnih skupin iz vse Slovenije.

IŠČEMO BORCE PRVE KRAJIŠKE PROLETARSKÉ BRIGADE

Občinski odbor ZZB NOV Jesenice ponovno prosi in poziva, da se borci prve krajiške proletarske brigade zglašijo na sedežu odbora, Cesta maršala Tita 86.

Prosimo krajevne organizacije ZB NOV, borce in občane Jesenic, če poznajo katerega od borcev navedene brigade, da ga na ta poziv opozorijo.

Občinski odbor ZZB NOV
Jesenice

Pri Zimah v Gozd Martuljku. Tu je naša Dolina najožja, kar je verjetno posledica, da v tej ravnini navadno pade največ snega. (B.)

GDE SI, MOJE STADO?

Naj naslov nikogar ne zamoti. Rad bi razložil tisto, kar se mi mota po glavi ob pouku srbohrvaškega jezika na naših osnovnih šolah. Na obéh jeseniških in na Koroški Beli.

V osnovni šoli Tone Čufar imamo po trideset, celo po štirideset odstotkov učencev v oddelku Hasanov, Muhamedov, Névenk — »ičev«. Njihov materinski jezik je hrvaški ali srbski, srbskohrvaški ali hrvaško-srbski. Matere so doma iz Sanskega Broda, s Kosova in Metohije, iz Črne gore, iz Sumadije, iz Slavonije. Starši so prišli na Jesenice s Korduna, iz Slavonije, iz Zagorja, izpod Grmeča, iz Negotina, iz Titovega Velesa. Rodili so se na Bije-lom polju, na Žablaku, v Osijeku.

Z vseh koncev naše samoupravne socialistične federativne republike jih je veter znesel v naš kraj.

K nam so torej prišli Hrvatje, Srbi, Muslimani, Makedonci, Črnogorci. Nekateri so pripeljali otroke že s seboj. Drugim so se rodili otroci na Jesenicah.

V vsakem primeru pa je materinski jezik teh otrok hrvaškosrbski ali srbskohrvaški. V nobenem primeru ne slovenski.

Naša ustava jim daje pravico do pouka v materinem jeziku.

Na Jesenicah od vrtca pa od male šole do konca četrtega razreda v šoli ne slišijo drugačne besede kakor slovenske. Slovence nas ne briga, da ti otroci govorijo doma drugačen jezik.

V petem razredu osnovne šole jim privoščimo po dve uri na teden rodne jezika, v šestem in sedmem — ker smo velikodušni — še po eno uro. Na teden.

Letos naj bi uvedli po eno učno uro srbohrvaščine še v osmem razredu. Ampak ne tedensko. Na vsakih štirinajst dni eno. To bi bilo osemnajst učnih ur v enem šolskem letu.

Na zadnjem aktivu slavistk (edini moški sem bil jaz) pa se je pokazalo, da najbrž niti temu ne bomo kos. Ni denarja. Ni ljudi. Učiteljic namreč.

Gledal sem televizijsko oddajo o slovenski šoli v Beogradu. Za sedemnajst otrok slovenskih politikov in gospodarstvenikov, ki so se morali po nujni preseliti v Beograd, so beograjske občine organizirale slovensko osnovno šolo. S slovensko učiteljico, slovenskim učnim jezikom in slovenskim učnim programom. Seveda so prevzele tudi vse stroške za to šolo.

Gledal sem oddaje o slovenskih šolah za otroke naših zdomcev v Zvezni republiki Nemčiji. Te šole so slovenskim učnim jezikom v zdaj že malo manj kot pobrateni Nemčiji financirajo v glavnem vlade nemških zveznih dežel. Naš strošek so učiteljice, pa še tje ne zmerom.

Zenemo hrup okrog šolanja naših otrok na Koroškem, manj okrog tistega na Tržaškem in Gorškem, ker je tam položaj zares boljši. Pa Benečija? Kanalska dolina? Prepustili smo jo samotnemu župniku.

Tale vložek sem si privoščil zaradi tega, da bi si končno pogledali iz oči v oči.

Ko bom v 8. a odprl svojo žepno redovalnico, bom lahko po abecedi bral:

Bajraktarević
Blagojević
Brdić
Cvetković
Čeranić
Čosić

Potem pride šele prvi slovenski priimek, za njim pa spet množica »ičev«. In v vseh oddelkih je podobno. Zdaj se sprašujem:

Za naše slovenske otroke, kjerkoli so že raztreseni po svetu, si na vse pretege prizadevamo, da bi bili vendarle deležni pouka v svojem, materinem, slovenskem jeziku. Celo z mednarodnimi sporazumi urejamo tak pouk. Od tujih vlad terjamo, da z denarjem podpro takšno šolo, pa čeprav je otrok včasih manj kot deset. Za celo osnovno šolo, za osem razredov manj kot deset.

Mi, Slovenci, ki se dajemo za to, bi da bi otroci slovenskih staršev spoznali svojo materinščino in jo obdržali, naj si bodo že kjerkoli v tej Evropi, mi si na Jesenicah ne upamo privoščiti izdatka, da bi otrokom s hrvaškosrbskim ali srbskohrvaškim materinskim jezikom v zadnjem letu šolanja privoščili eno uro pouka v njihovem jeziku...

Poznam ugovor:

Srbi in Hrvatje nimajo slovenščine na programu v šolah.

Pač. Kdor pozna učbenike iz republik pod Sotlo, bo vedel, da so v

njih tiskani odlomki iz del slovenskih umetnikov. Ali jih berejo ali ne, o tem odloča pač učitelj. Toda slovenski teksti v njihovih učbenikih so!

Pa še tole:

Čemu srbohrvaščina? Čemu cirilica?

Cirilica zaradi tega, da boš znal po Srbiji prebrati, kaj kje piše. Zna biti, da bi prišla prav celo v Sovjetski zvezi ali v Bolgariji. Seveda z rahlimi odtenki.

Srbohrvaščina za Slovence?

Kar zadeva jezik, da bi ga spoznali. Premalo je, če obvladaš besedišče. Poglaviten je akcent. Téga Slovenec praviloma ne ujame. Ko Vida Tomšičeva, Lidija Sentjurčeva ali dr. Anton Vratuša spregovorijo po srbsko, uživam. Govoré, kot bi govorili pravi Srbi. Če pa se kak drug beograjski Slovenec znajde na ekranu, moram v kopalno kad, da se rešim revme. Slovenska srbsčina me vsakokrat potre.

In Gorski vijenac? Dački rastanak? Smrt Smail-age Čengijića? Preradovićev Putnik? Pa vse delo Vuka Karadžića? In njegov mentor — Slovenec Jernej Kopitar?

To je le nekaj klasike. Pa če o tem ničesar ne vemo, kaj se potem bahamo z vso zahodno in drugo literaturo?

Svojim srbskim, hrvaškim, črnogorskim, bosanskim učencem smo dolžni dati vsaj nekaj ur pouka v njihovem jeziku. Dolžni smo jim odkriti vsaj delček iz zakladnice njihove besedne umetnosti.

Odrekamó jim tisto, kar jim gre.

Naj bom pošten:

Sami so krivi, da je stanje takšno. Ne učenci. Starši. Na vse kriplje si prizadevajo za asimilacijo s Slovenci. Nočejo zaostajati za nami. Zanje smo tisto, kar je Zahodna Nemčija za naše zdomce.

Od petega razreda si moram prizadevati, da učenci, katerih starši so doma iz bratskih republik, ne pišejo več svojega priimka s trdim »č« na koncu. S silo jim moram vzbujati narodno zavest. Naj bodo ponosni na to, da so Srbi, da so doma iz Bosne. Je pač tako naneslo, da jih je mati rodila na Jesenicah.

Mati s Korduna je na Jesenicah povila dvojčka.

Ob istem času je mati s Korduna v Ingolstadt povila dvojčka.

Kakšne narodnosti bodo ti otroci? Kakšen jezik bodo govorili, ko se bodo srečali čez dvajset let?

Freistadt Bayern bo poskrbela, da bosta dvojčka kordunske matere prišla v hrvaško šolo.

Ko sta kordunska dvojčka, rojena na jugoslovanskih Jesenicah, prvič slišala hrvaško besedo v šoli, bosta stara enajst let. In takrat bo komajda še kak otrok slovenskih staršev, ki bi ju prekosil v spisih. Pa najsigre za slovenski besedni zaklad, za naš pravopis in slovnico.

»IČi« so v slovenščini neprekosljivi. Najboljše pisne izdelke dobim iz njihovih rok.

V srbohrvaščini pa z redkimi izjemami odpovedo.

»Kako pa doma govorite?«

»Ja... hm...«

»Kako govorita oče in mati med seboj?«

»Srbsko.«

»Kako pa govorita s tabo?«

»Ja... Ja... Hm... Jaz govorim slovensko.«

»Pa oče? Mati?«

»Oče... tako... malo slovensko, malo srbsko.«

»In mati?«

»Mati samo srbsko.«

Njun otrok pa mi čudovito pesem Alekse Šantića Predpraznično večje deklamira po slovensko... Otroci slovenskih staršev so še nekam ujeti naglas. Njemu je sfrfotal mimo ušes.

Hočemo, naj bi Slovenci v tujini ostali vendarle Slovenci. Za zamejske Slovence smo pripravljene zdaj dati roko v ogenj. Za njihove otroke še posebej.

In kaj smo storili, da bi Srbi na Jesenicah ostali Srbi, Hrvatje Hrvatji, Muslimani Muslimani? Makedonci Makedonci?

Sicer ni preveč očitna prizadevnost, da bi jih hoteli posloveniti. Ker pa se sami v to silijo, jih ne skušamo ovirati.

Moderno temu pravimo »bratstvo in enotnost«.

Sam bi raje rekel:

V Ratečah so pred nedavnim začeli obnavljati in preurejati bivšo osnovno šolo. V nekdanji šoli bodo uredili otroški vrtec, ki bo že z novim šolskim letom sprejel prve predšolske otroke. Denar za vrtec so prispevali krajanji Podkorena in Rateč, krajevni skupnosti Rateče in Kranjska gora ter temeljna skupnost otroškega varstva, v akciji pa je sodelovalo tudi društvo prijateljev mladine Rateče. V otroški vrtci, ki bo imel tudi igrišče na prostem, z vsemi potrebnimi igralnimi rekviziti, bodo hodili predšolski otroci iz Rateč in Podkorena. Otroški vrtci je velika pridobitev za samo vas Rateče in bližnji Podkoren, obenem pa bo velika razbremenitev vrtca v Kranjski gori. (A. Kerštan)

Lokalni šovinizem.

Vem, da je beseda huda. Pričakujem, da bo kje zavrelo. Ampak je skrajni čas, da kje vzkipi.

Rad bi dočakal čas, ko bo prišla mati v šolo in na vprašanje:

»Gde si, moje stado?« dobila od učiteljice ali učitelja na Jesenicah odgovor:

»Evo, majko! Tu je. Zdrav i živ.«

Strašansko smo vzvišeni. Samoupravnost nam je kar naprej na jeziku.

Pri tem smo pa, nekako mimogrede, pohodili deklaracijo o človeških pravicah. Pri nas. Na Jesenicah. Kar tako. Šta se to mene tiče?

Meni pa ni vseeno. Na stotine je družin po Jesenicah in na Koroški Beli, ki jim to ni vseeno. Vsaj žvižgati bi se jim ne smelo.

Svojo tedensko uro srbohrvaščine v oddelkih osmega razreda, ki mi bodo zaupani, bom opravil, pa če bo na urniku ali pa ne.

Za vsako traparijo najdemo denar.

Za pouk srbohrvaščine v šoli ga pa zmanjka.

Krivec je očiten:

Šola?

Učitelj.

Da ni denarja? Moja ravnateljica trdi, da ga je dovolj.

Janez Svolfšak

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

zgodbi predvsem vrsto drobnih, ne povsem dosledno izpeljanih intrig; m če gledamo kako drugače, smo predvsem oamamljeni od lepote, ki kdove od kod sije na ta umetni svet. Tem dvem pogledom nekako ustreza dvojce osrednjih oseb: Ana — ki bo zgubila moža — je upraviteljica rožnega nasada; in Ema, starka, ki si je zastavila za cilj, da bo s pomočjo svoje lepe družabnice speljala Aninega moža, je po poklicu ... pisateljica detektivskih romanov.

Morda se bo kdo vseeno vprašal, kakšni so pri tem avtoričini osebni nazori? Kakšna so njena posebna nagnjenja, kakšna je njena individualna morala? Glede na to, da ta roman ni hladna in objektivna slika družbe, bi pisateljico hotenje moralo tako ali drugače priti na dan. Seveda pa je pisateljica preveč pretkana, da bi se nam pustila kar tako spregledati. V zgodbi sami dobimo, tako se nam zdi, tu in tam kak rahel namig. Včasih se dozdeva, da tu v odnosu med moškim in žensko vedno on potegne krajši konec; pisateljica vselej naredi tako, da se ženska maščuje moškemu, to maščevanje pa nikoli ni kruto in dokončno... Ja, tako se zdi. Če pa pogledamo še bolj natančno in karseda nepristransko, niti ne moremo ugotoviti, katere osebe so avtorici pri srcu in katere so ji zoprne. Eno je gotovo: moške opisuje z rahlim pomilovanjem.

Sicer pa tudi to ni povsem jasno, kakšno je to tkivo, iz katerega je skan ta roman. Čigavi nazori so to, čigavo obzorje se razgrinja pred nami: pisateljico ali katere izmed

oseb? Murdochovi niti malo ni mar očitka o »vsevednem avtorju«. Pisateljica vselej natančno ve, kaj misli in čuti oseba, ki je v ospredju pripovedi. In zakaj tudi ne bi vedela, ko pa ne gre za resničnost, ampak za domišljijski svet? Dejstvo je, da njene vsevednosti ne občutimo kot nekaj motečega. Avtorica pred nami tke neko hibridno zavest, nekaj, kar je vmes med resnico literarne osebe, ki je trenutno v ospredju, in med resnico nevidnega, povsod prisotnega pripovedovalca.

Vzemimo stavek iz te knjige, ne morda poljuben stavek, ampak enega izmed tistih, ki mečejo svetlobo na celotno delo. Neki na začetku je v ospredju stari Hugh (oče in ljubimec prej omenjenih ženskih oseb); ko torej ta možakar premišljuje o svojem minulem življenju, pisateljica zapiše: »Da, lahko se je šel za odličnega človeka, ... Ali groza in sijaj življenja sta šla mimo njega.« Tu lahko jasno vidimo, kako resnico tega romana soustvarjata dva: avtorica in njen lik. Avtorica je zavest starega Hughja o sebi, s tem kako jo je zapisala, takorekoč zavila v nevidni pajčolan rahle ironije, dobrohotnega razumevanja in otožnosti. Konec koncev iz tega mogoče izhaja, da je ta roman nastal iz razočaranja: nekaj se je pričakovalo, pa ni prišlo. Velikih strasti ni, tragične ljubezni ni, ljubezen sploh ni absolutna vrednota. Pač pa, kot vse kaže, avtorica ni obupala nad lepoto in nad poezijo, se pravi nad tkanjem takih čudežnih preprog, na katerih cvete »nepriznana roža«.

OB 40-LETNICI MLADINSKEGA ODSEKA DKD ENAKOST NA JAVORNIKU

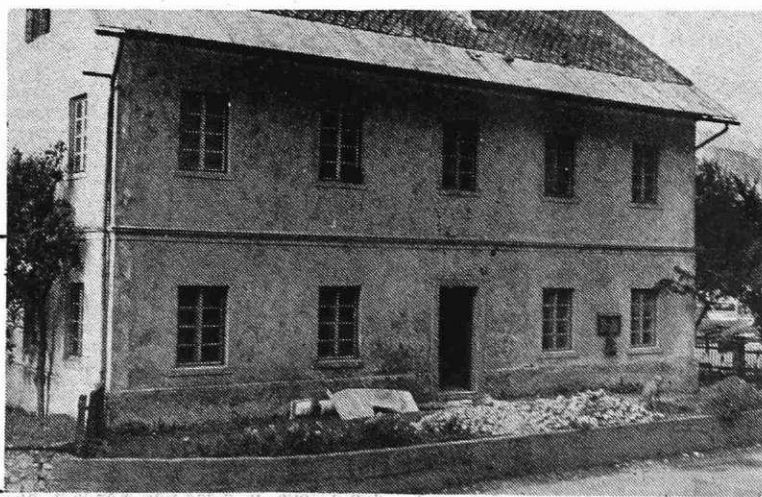
Danes poteka 40 let, odkar so pri delavskem kulturnem društvu Enakost na Javorniku ustanovili mladinski odsek. Sestavljali so ga v glavnem otroci članov razpuščenega društva Svoboda, oziroma na novo ustanovljenega delavsko kulturnega društva Enakost. Mladinski odsek so ustanovili z namenom, da bi v okviru društva zbrali čim več mladih ljudi, ki bi pozneje lahko postali člani pevskega zbora, dramskega odseka ter sekcije, ki je organizirala predavanja. Seveda je zaradi precejšnjega števila mladih ljudi, ki so se zbrali v dvorani pri Koniču, kmalu postala pozorna tudi takratna policija, na čelu s komisarjem Jesihom.

Program mladinskega odseka je bil zanimiv in tudi poučen. Skupino so vodili predvojni komunist in taj-

nik društva Edi Giorgioni, prav tako pa tudi Franjo Federle ter France Mencinger, Marjan Kavalari in Francka Trtnik. Takoj po ustanovitvi so imenovali odbor, ki ga je vodil Ivan Tušar, sedanjí predsednik odbora DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela. Kljub nasprotovanju oblastnih organov in policije so prirejali predavanja in kulturno prosvetne večere. Da bi se bolje med seboj spoznali, so imeli rdeče pikapolonice, kar pa so kmalu opazili tudi policisti in si prizadevali, da bi skupino mladih, ki se je sestajala dvakrat tedensko, po potrebi tudi večkrat, onemogočili. To jim je uspelo šele leta 1939, ko so prav zaradi mladinskega odseka celotno društvo razpustili in prostore tako v delavskem domu pri Jeleni in pri Koniču na Javorniku zapečatili.

V dvorano h Koniču je na sestanek mladinskega odseka hodilo okrog 40 mladih ljudi. Drugo svetovno vojno je preživelo 25 članov tega odseka, medtem ko je po doslej zbranih podatkih življenje izgubilo trinajst mladincev. Med drugo svetovno vojno so številni člani tega odseka odšli v partizane, medtem ko so bili Edi Giorgioni, France Mencinger, Mimi Zupanova in Marjan Kavalari ustreljeni kot talci.

V spomin na 40-letnico mladinskega odseka bodo v nedeljo zvečer v delavskem domu Julke in Albina Pibernik organizirali srečanje mladinskih aktivistov, kratek kulturni program pa bodo izvedli člani dramskega odseka javorške Svobode.

IZHODIŠČA ZA KONSTITUIRANJE LJUBLJANSKE BANKE – PODRUŽNICE KRANJ V TEMELJNO BANKO

Na drugi konferenci upravljalcev Ljubljanske banke sta bila sprejeta osnuta samoupravnega sporazuma o združitvi v temeljno banko in o združitvi v združeno Ljubljansko banko. Po sklepu konference sta oba osnuta dana v javno razpravo (posebna publikacija), poleg njih pa tudi izhodišča za konstituiranje Ljubljanske banke – podružnice Kranj v temeljno banko, ki jih v nadaljevanju v celoti objavljamo. Konferenca upravljalcev in izvršilni odbor vabita in pozivata delavce, da v razpravi sodelujejo in tudi na področju denarnega, kreditnega in bančnega sistema uveljavijo svoje neodtujljive pravice, ki izhajajo iz dela in rezultatov dela v vseh oblikah združevanja dela in sredstev. Strokovno pomoč pri javni razpravi, ki bo trajala do 30. septembra, bo na željo dala Ljubljanska banka – poslovna enota Jesenice.

Akcijski program, katerega je sprejel 19. zbor Ljubljanske banke v decembru 1976, opredeljuje naloge in cilje za usklajevanje in konstituiranje bančne organizacije določilom novega zakona o temeljnih kreditnih in bančnega sistema. Izvršen pa mora biti do 15. januarja 1978.

Za izvedbo začrtanih nalog tega akcijskega programa, ki predstavlja nadaljevanje prizadevanj v preobrazbi bančne institucije in samoupravno finančno skupnost združenega dela, je bil na nivoju banke imenovan poseben koordinacijski odbor, zbor Ljubljanske banke, podružnice Kranj pa je za pripravo konkretnih predlogov in izhodišč budoče organiziranosti podružnice kot temeljne banke imenoval iz vrst članov podružnice in družbenopolitičnih delavcev iniciativni odbor.

Odbor je na dveh sejah obravnaval izhodišča in osnutke samoupravnih sporazumov o združitvi v temeljno banko in o osnutku samoupravnega sporazuma o združitvi v združeno banko ter na osnovi tega izoblikoval stališča za budočo organiziranost bančništva na Gorenjskem.

Stališča iniciativnega odbora in osnutke samoupravnih sporazumov o združitvi v temeljno banko in združeno banko je obravnaval izvršilni odbor podružnice na razširjeni seji z delegacijo za konferenco upravljalcev Ljubljanske banke in izvršilnim odborom za stanovanjsko komunalne zadeve, ki je stališča in gradivo ugodno ocenil in jih z nekaterimi pripombami v celoti osvojil. Dokončno obliko osnutkov pa je obravnavala in sprejela konferenca upravljalcev Ljubljanske banke in jih posredovala v javno razpravo.

POGOJI IN ČLANSTVO ZA USTANOVITEV TEMELJNE BANKE

Osnovni pogoj za ustanovitev temeljne banke je predvsem sposobnost budoče temeljne banke, da omogoča združevanje dela in sredstev, s katerimi bo omogočeno uresničevanje srednjeročnih planov njenih članic, kakor tudi uresničevanje srednjeročnih planov družbeno političnih skupnosti, kjer te članice delujejo.

Nadalje mora izpolnjevati samoupravni sporazum in družbene dogovore o usmerjanju sredstev, zbranih v banki, izpolnjevati določila kreditno monetarne politike, izpolnjevati obveznosti po zakonu, s svojim dohodkom mora biti sposobna pokrivati stroške poslovanja – vključno s sredstvi za delovno skupnost, in dosegaati takšen skupen dohodek, ki omogoča formiranje skladov temeljne banke in zagotovi udeležbo članic v delitvi skupnega dohodka. In ne nazadnje, podani morajo biti tehnični, organizacijski, kadrovi in drugi pogoji za kvalitetno, strokovno in tekoče opravljanje bančnih poslov.

Članstvo v temeljni banki je odprto vsem temeljnem in drugim organizacijam združenega dela, samoupravnim interesnim skupnostim ter drugim družbeno pravnim osebam, ki jih povezujejo medsebojni skupni interesi, dohodkovno načelo ali uresničitev skupnih ciljev na določenem območju. Skratka, članstvo je odprto vsakomur, ki izpolnjuje pogoje, ki so določeni v samoupravnem sporazumu o združitvi v temeljno banko.

Osnutek samoupravnega sporazuma o združitvi v temeljno banko,

ki je dan v javno razpravo, je splošen pregled temeljnih razmerij in institucionalnih vprašanj, ki jih sporazum mora vsebovati. Zato je prav, da osnutek sporazuma konkretiziramo s predlogi in izhodišči, katere so sprejeli samoupravni organi podružnice in iniciativni odbor.

DOSEDANJA ORGANIZIRANOST IN UPRAVLJANJE V LJUBLJANSKI BANKI, PODRUŽNICI KRANJ

Ljubljanska banka, podružnica Kranj posluje pod tem nazivom od 1.1. 1972. leta, ko se je Gorenjska kreditna banka Kranj priključila k Ljubljanski banki Ljubljana. Posluje kot samostojna podružnica z lastnostjo pravne osebe in po kreditnem potencialu zaseda v Ljubljanski banki tretje mesto. Podružnica ima zelo razvejeno mrežo poslovnih enot na Gorenjskem. Tako ima poleg osrednjih poslovnih enot na Jesenicah, v Kranju, v Radovljici, v Škofji Loki in v Trzinu še vrsto ekspozitur, agencij in izplačilnih mest.

Razvoj bančništva na Gorenjskem se odraža tudi v načinu poslovanja in v prilagajanju časa poslovanja. Podružnica si je vsa leta prizadevala, da je sledila razvoju bančne tehnologije in na ta način poslovanje banke prilagodila potrebam družbeno pravnih oseb in prebivalstva. V vseh enotah je vpeljano dvoimensko delo, oziroma je delovni čas prilagojen krajevnim potrebam. V zadnjih letih je bil dan velik poudarek tudi načrtni vzgoji kadra preko lastnega izobraževalnega centra. Zato lahko trdimo, da je podružnica kadrovske in tehnično opremljena za hitro in kvalitetno opravljanje vseh bančnih storitev.

Sistem upravljanja in odločanja se je v Ljubljanski banki, podružnici Kranj sproti dopolnjeval tako, kot so to narekovali zakonski predpisi, interesi upravljalcev, predvsem pa nova ustava in zakon o združenem delu.

V procesu prilagajanja in preoblikovanja Ljubljanske banke in podružnice v samoupravno finančno skupnost združenega dela je bančna organiziranost na Gorenjskem korak pred ostalimi podružnicami, ker je bila njena organiziranost v Ljubljanski banki specifična. Podružnica Kranj je imela v vsaki od petih občin na Gorenjskem poslovno enoto, v okviru katere so poslovale ekspoziture, poslovna mesta in izplačilna mesta. Tako organiziranost pa je omogočila tudi približati upravljanje podružnice bolj neposredno združenemu delu. Najvišji organ upravljanja v podružnici je bil zbor podružnice, v katerem so bili po delegatskem načelu zastopani člani vseh poslovnih enot. Neposredno so člani uveljavljali svoje upravljalke pravice na zboru poslovne enote, katerega so sestavljali vsi člani poslovne enote.

Izvršilni organ zbora podružnice je izvršilni odbor podružnice. Le-ta pa je del svojih pristojnosti prenesel na poslovne odbore po poslovnih enotah – zlasti odobravanje kreditov, izdaja garancij in avalov. Za stanovanjsko komunalno področje pa je bil v podružnici izvoljen poseben izvršilni odbor, ki je pristojen za odobravanje kreditov in izvrševanje sklepov zbora banke in podružnice s stanovanjsko-komunalnega področja.

Uveljavljanje delegatskih odnosov poslovnih enot na nivoju podružnice

in enakopravnost delegacij, ne glede na obseg združenih sredstev in števila članov poslovne enote, je omogočalo v podružnici enakopravno uveljavljanje interesov vseh članov podružnice in članov posamezne poslovne enote. Na zboru podružnice, kot najvišjemu organu upravljanja v podružnici, so se interesi vseh članov podružnice usklajevali.

V podružnici je bil izvoljen tudi odbor varčevalcev, ki je imel nalogo sooblikovati politiko podružnice na področju sredstev prebivalstva, s svojo delegacijo pa se je aktivno vključeval v delo zbora podružnice. Svojega predstavnika je odbor varčevalcev imel tudi v izvršilnem odboru podružnice.

Zbor podružnice je izvolil tudi nadzorni odbor, ki je spremljal poslovanje podružnice in nadziral izvajanje sklepov organov upravljanja.

KONSTITUIRANJE TEMELJNE BANKE

Z osnutkom samoupravnega sporazuma o združitvi v temeljno banko predlaga iniciativni in izvršilni odbor podružnice, da se na Gorenjskem ustanovi temeljna banka po regionalnem principu. Ta temeljna banka naj bi povezovala, oziroma bi v njej združevala sredstva in delo temeljne in druge organizacije združenega dela, interne banke, samoupravne interesne skupnosti in druge družbeno pravne osebe.

V dosedajni razpravi se je izoblikovalo stališče, da bi bila le regijska temeljna banka, ki bi se teritorialno skladala s sedanjo podružnico, sposobna zagotavljati uresničevanje razvojnih programov članov budoče banke, kakor tudi razvoj regije. Članstvo v budoči temeljni banki Gorenjske pa bo odprto tudi drugim organizacijam združenega dela in drugim organizacijam izven Gorenjske, ki želijo v tej temeljni banki združevati sredstva in delo, oziroma uresničevati svoje interese v okviru dohodkovne povezanosti združenega dela.

Kolikor bi se delovne organizacije, ki so že doslej združevale sredstva in delo pri podružnici Kranj, oziroma poslovale preko podružnice, odločile, da podpišejo samoupravni sporazum o združitvi v temeljno banko Gorenjske, bi temeljna banka Gorenjske razpolagala s preko šest milijard dinarjev potenciala. Izpolnjevala bi vse pogoje, ki jih postavlja zakon za konstituiranje temeljne banke. Sklad solidarnosti odgovornosti bi se v zadostni višini fimal že iz sklada upravljalcev članic Ljubljanske banke, podružnice Kranj; banka bi bila primerno opremljena za poslovanje z osnovnimi sredstvi, razpolagala bi s potrebnimi strokovnim kadrom, ustvarjeni dohodek pa bi zadoščal za pokrivanje stroškov poslovanja in formiranja potrebnih skladov in zagotavljal potrebno likvidnost.

Temeljna banka ima podružnice, posebno poslovno enoto za stanovanjsko in komunalno kreditiranje (stanovanjska enota) in poslovno organizacijske dele. Iz stališč, izoblikovanih na sejah iniciativnega in izvršilnega odbora, izhaja, da bi bilo v budoči temeljni banki pet podružnic, in sicer: Jesenice, Radovljica, Kranj, Škofja Loka in Trzin ter posebna poslovna enota za kreditiranje stanovanjsko-komunalne dejavnosti. Na posamezne podružnice pa so vezani poslovno-organizacijski deli (ekspoziture, poslovna mesta, izplačilna mesta).

Predlog za ustanovitev poslovne enote za stanovanjsko komunalno gospodarstvo v budoči temeljni banki izhaja iz določil zakona o temeljnih kreditnega in bančnega sistema, upošteva pa tudi določila družbenega dogovora o upravljanju in gospodarjenju s sredstvi za kreditiranje graditve stanovanj.

Enota za stanovanjsko-komunalno gospodarstvo bo omogočila združevanje dela in sredstev vseh članic

temeljne banke, ki imajo poslovne in dohodkovne interese, vezane na stanovanjsko komunalno področje ter neposredno upravljanje s temi sredstvi. S tem bo na razpolago za te namene več sredstev, podani pa bodo tudi pogoji za enotno politiko na tem področju.

Organizacija in upravljanje pa sta postavljena tako, da bo možno usklajevati plane poslovne enote s plani družbeno-političnih skupnosti, angažiranje sredstev poslovne enote pa bo v skladu z razpoložljivimi sredstvi po teritoriju in planu temeljne banke.

Z osnutkom samoupravnega sporazuma naj bi se upravljanje v budoči temeljni banki v skladu z zakonom o združenem delu in zakonom o temeljnih kreditnega in bančnega sistema v celoti približal delavcem v združenem delu. Tako naj bi bil najvišji organ upravljanja temeljne banke zbor banke, sestavljen po delegatskem načelu.

V podružnici in stanovanjski enoti bi bil najvišji organ upravljanja konferenca članov banke, ki posluje preko podružnice, oziroma poslovne enote.

Osnutek samoupravnega sporazuma predvideva tudi organe samoupravljanja, in sicer na nivoju banke: zbor deponentov, svet varčevalcev in zbor udeležencev samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za določene namene; na ravni podružnice pa: odbor varčevalcev in svet deponentov.

Organ soupravljanja je zbor varčevalcev.

Izvršilni organi zbora banke so: izvršilni odbor, kreditni odbor in drugi izvršilni organi; izvršilni organ konference članov podružnice, oziroma konference članov stanovanjske enote je poslovni odbor, konferenca pa lahko izvoli tudi kreditni odbor.

V osnutku samoupravnega sporazuma ima posebno mesto samoupravna delavska kontrola, ki se uveljavlja po vseh organih upravljanja banke, še posebej pa po odboru za samoupravno delavsko kontrolo, tako imenovanem nadzornem odboru.

Sodimo, da bo predlagana organizacija zagotovila enovitost banke, usklajeno in učinkovito izpolnjevanje srednjeročnih in letnih planov ter zagotavljala usklajen razvoj regije.

Upravljanje v budoči temeljni banki naj bi bilo naslednje:

Najvišji organ upravljanja je zbor temeljne banke, kakor je predlagan v osnutku samoupravnega sporazuma.

Zbor banke izvoli izmed svojih članic izvršilni in kreditni odbor banke.

Organ upravljanja v podružnici in poslovni enoti je konferenca članov. Izvršilni organ konference članov, ki opravlja tudi kreditne funkcije, je poslovni odbor. Poslovni odbor izvoli konferenca članov, določeno število članov poslovnega odbora pa imenuje izmed svojih članov izvršilni odbor temeljne banke. Poslovni odbor skrbi za izvajanje sklepov konference članov in odobrava kredite, izdaja garancije in avale ter opravlja druge bančne posle v okviru srednjeročnih in letnih planov ter sredstev podružnice, oziroma poslovne enote.

Vse ostale kredite, garancije in avale, ki zahtevajo združevanje sredstev podružnic ali najemanje kreditov pri drugih temeljnih bankah ali niso zajete v planih, obravnava kreditni odbor temeljne banke.

Konferenca članic poslovne enote za stanovanjsko-komunalno gospodarstvo izvoli poleg poslovnega odbora, katerega pristojnost je opredeljena analogno poslovnemu odboru podružnic, še kreditne komisije za območje vsake občine. Pristojnost kreditnih komisij je opredeljena s tem, da razpolagajo s sredstvi, evidentiranimi na območju določene občine, v skladu s planom banke in drugimi akti banke.

Iniciativni in izvršilni odbor podružnice dajeta v javno razpravo tudi predlog firme budoče temeljne banke na Gorenjskem in predlagata, da bi banka poslovala z imenom »Ljubljanska banka – temeljna banka Gorenjske«, s sedežem v Kranju.

Za poslovodni organ temeljne banke je v osnutku samoupravnega sporazuma o združitvi v temeljno banko podan variantni predlog kolegijskega, oziroma individualnega poslovodnega organa. V dosedajni razpravi na izvršilnem in iniciativnem odboru je prevladovalo mnenje, da bi bil tudi v budoči temeljni banki individualni poslovodni organ.

Že osnutek samoupravnega sporazuma o združitvi v temeljno banko predvideva, da se temeljna banka združi v združeno banko. Iz osnutka samoupravnega sporazuma o združitvi v združeno banko izhaja, da bo združena banka opravljala tiste posle, za katere se bodo temeljne banke dogovorile, predvsem to velja za poslovanje s tujino in za tiste posle, ki se na nivoju združene banke racionalneje in smotrneje opravljajo.

Predsednik IO:

Matevž Malej l.r.

Direktor

Ljubljanske banke,
podružnice Kranj

Anton Kern l.r.

SLIKARSKA RAZSTAVA V KRANJSKI GORI

Likovno razstavna dejavnost in sploh likovna tvornost v jeseniški občini dobivata iz leta v leto večjo razsežnost. Poleg že četrto stoletja trajajoče kontinuirne likovne razstavne dejavnosti, ki vedno bolj sega tudi izven Jesenic, sta se v občini uveljavili tudi dve slikarski koloniji, in sicer planinska, ki jo prireja planinsko društvo Jesenice v sodelovanju z likovnim klubom DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar, in slikarska kolonija, ki jo prireja hotelsko podjetje Gorenjka z Jesenic v Podkorenju. Seveda moramo to bogato likovno tvornost v občini povezoovati z enaintridesletnim delovanjem likovnega kluba DOLIK, ki je pri vsej tej likovni tvornosti vseskozi aktivno prisoten.

Rezultati letošnje, že sedme planinske slikarske kolonije, ki je bila meseca maja na Vršiču, so te dni na ogled v hotelu Prisank v Kranjski gori. Razstavo slik, ki so jih udeleženci kolonije ustvarjali na Vršiču, v Trenti in dolini Pišnice, je v četrtek, 25. avgusta, odprl predsednik planinskega društva Jesenice Janez Košnik, ob prisotnosti nekaterih avtorjev, članov planinskega društva in drugih gostov. Navzoče je pozdravil in se zahvalil slikarjem in

planinskemu društvu ter DOLIKU za dragoceno likovno obogatitev jeseniške občine predstavnik kulturne skupnosti Jesenice Joža Varl. Žal so na otvoritvi pogrešali predstavnike krajevnih skupnosti Kranjska gora, turistične organizacije in hotelskega podjetja Gorenjka, saj razstava nedvomno pomeni pomembno kulturno obogatitev za kraj, kakor tudi prispevek k dovolj borni skrbi za kulturno prireditveno dejavnost, namenjeno tistim, ki preživljajo svoje počitnice v Kranjski gori. Seveda pa razstava konec koncev pomeni tudi prispevek k turistično-planinski propagandi, saj so slikarji na svoja platna zajeli vse tisto, kar je najlepšega v našem planinskem svetu.

Od 16 udeležencev planinske slikarske kolonije se s svojimi deli v jedilnici hotela Prisank v Kranjski gori predstavlja 14 slikarjev, in sicer: Peter Adamič, Janez Ambrožič, Branko Čušin, Nika Hafnerjeva, Helca Krasnikova, France Kreuzer, Tine Markež, Pavel Lužnik, Adolf Pen, Tomaž Perko, Marjan Pliberšek, Ernest Špiler, Tone Tomazin in Jože Trpin.

Slikarska razstava v Kranjski gori bo odprta do 25. septembra.

SEZONA POD VPRAŠAJEM

Kot je že bilo objavljeno v dnevnem časopisu, je stekla, čeprav se še ne ve, za kako dolgo, tudi letošnja priprava ledenih ploskev v športni dvorani v športnem parku v Podmežaklju. V ponedeljek, 29. avgusta, ob 19. uri sta pričela obratovati oba, že leta 1965 dobavljena Lindijeva kompresorja. Predpriprave za to so stekle že 11. avgusta, ko se je pod vodstvom dolgoletnega sodelavca in entuziasta Alojza Komica pričelo z urejanjem ograde, oziroma bande okoli drsališča, ki je bila skoraj v celoti obnovljena.

Ledeni ploskev drsališča bo pripravljena za uporabo v soboto, 3. septembra, dopoldan, saj bo ob 14. uri že prvo rekreacijsko drsanje, ob 20. uri pa bodo že trenirali igralci novega avstrijskega prvoligaša VSV Villach-Beljak. Prva hokejska tekma

pa bo odigrana v sredo, 7. septembra ob 18.30 med moštvom HK Kranjska gora in VSV Villach-Beljak.

Kot je že omenjeno, se še ne ve, kako bo z ledeno ploskvijo vnaprej, saj bo samo do konca letošnjega leta potrebno za električno energijo, ogrevanje vode in prostorov ter bencin za vrolo zagotovitvi dodatnih 450.000,00 din, v rabi sredstev pa trenutno še niso znani. Resnica je le ta, da kolikor vodstvu hokejskega društva do konca septembra s pomočjo družbenopolitičnih dejavnikov in delovnih ljudi ter občanov Jesenic, oziroma samoupravne interesne skupnosti ne bo uspelo zagotoviti prvega obroka potrebnih finančnih sredstev, to je, okoli 115.000,00 din, bosta kompresorja hladilnega sistema drsališča gledale na trenutno veljavne finančne predpise o plačilu medsebojnih terjatev TAKOJ USTAVLJENA. Tu ni možnih nobenih kompromisov, saj bo enomesečno porabo električne energije, to je, okrog 80.000 kWh, treba plačati v roku 14 dni po prejemu računa. Situacija je kritična, toda kot že omenjeno, jo je ob razumevanju in pomoči širše družbene skupnosti možno rešiti, prvi koraki v tej smeri pa so že tudi storjeni.

Zakaj tako rigorozen sklep o takojšnjem prenehanju obratovanja umetnega drsališča, če ne bodo zagotovljena manjkajoča finančna sredstva, ki za vso sezono znašajo okrog 850.000,00 din? To predvsem zato, ker so izkušnje iz pretekle sezone 1976/77 pokazale, da so bila zaradi ledenih ploskev, oziroma zaradi izredno visokih obratovalnih stroškov in nezagotovljenih finančnih sredstev osiromašena, oziroma odvzeta finančna sredstva, namenjena za redno dejavnost klubov športnega društva Jesenice.

Ledeni ploskev umetnega drsališča v športni dvorani v Podmežaklju ne omogoča delovnim ljudem in občanom Jesenic in širše okolice samo gledanja tekmovalni okviru borbenega in atraktivnega hokejskega športa, temveč omogoča tudi umetnostno in rekreacijsko drsanje, od katerih je predvsem zadnje med mladino zelo priljubljeno in obiskano, ne smemo pa pozabiti še veliko aktivnost kegljačev na ledu. Zato velja o vsem tem premisliti in hitro ukrepati.

MALA ZLOGOVNA KRIŽANKA

1				2			3
			4				
5	6				7		
				8			
9			10				11
12	13						
		14			15		
16				17			18
			19				
20							21

UPOKOJENCI JAVORNIKA IN KOROŠKE BELE NA GROSSGLOCKNERJU

Prihodnje leto bo minilo 200 let od prvega pristopa na našega očaka Triglava. Mladi, vneti planinci ga bodo pozdravljali z vzponom na vrh, starejši pa bodo hoteli še enkrat preizkusiti svoje moči. Za letošnji pohod na vrh so se člani društva upokojencev Javornik - Koroška Bela odločili zavzeti pred 177 leti osvojen, 3797 m visok vrh Grossglocknerja. Sicer pa imata oba vrhova nekaj skupnega. Triglav so osvojili štirje pogumni iz njegovega podnožja Bohinja 1778. leta, Grossglockner pa tudi štirje iz njegove izhodiščne točke Heiligenblut leta 1800.

Pogum velja, smo rekli in se 6. avgusta odpeljali z avtobusom, zapuščeni spodobnemu in previdnemu soferju Tončku Pikonu, na dolgo pot. V Savski dolini nas je pozdravila slikovita Martuljkova skupina s Špikom, mi pa smo zavili po novi cesti na Koroško sedlo. Kljub lepoti okolice stoji tam grd, siv mejnik: SFRJ XXVII-227 St. Germain 10. september 1949. Kako nasilne, krivične in okrutne so včasih za zeleno mizo postavljene meje! Odločajo samovoljno, kot da so ljudje, živeči stoletja na lastni zemlji, brez narodnosti, brez ljubezni do materinega jezika, brez srca do prave domovine. Krivica, napravljena njim in nam!

Ker je bila sobota in čas dopustov, je pred carino stala skoraj dva km dolga kolona osebnih vozil s tujimi registracijami za prestop v Jugoslavijo. Kako lepa je naša dežela, mi pa silimo ven! A svet je velik, treba si ga je ogledati.

Vozili smo se mimo Vrbe ob Vrbskem jezeru, kjer je poznana igralnica za petičneže, Cassino, videli smo Gerlitzen Landskron, kjer je menda najvišja smučarska točka v Avstriji in kamor hodijo smučati tudi naši smučarji, ko pri nas že ni več snega, nato pa zavili proti Spitalu. Tako smo se vozili sprva po dolini Drave, kasneje pa po dolini reke Bebe.

V naselju Heiligenblut (Sveta kri), znanem po višinskih smučiščih in izhodišču za Grossglockner, je bil krajši postanek. Zato smo si hoteli ogledati znamenito starejšo cerkev s kriptjo (prostor pred cerkvijo) ter pokopališče, na katerem je spomenik ponesrečenim planincem okoliških gor in knjiga s kovinskimi listi, na katerih so vtisnjena imena ponesrečenih gornikov. Tudi (neki) Tržičan, ki se je ubil leta 1968, je dobil v žalostni knjigi svoj prostor.

Na nadaljnji poti do cilja so bili najzanimivejši zbiralniki za vodo, ki priteka izpod snežnikov in se steka v zbiralno postajo, ter veliki betonski železniški mostovi. Sicer pa je dolina ozka in strma. Zato so tudi na najnevarnejšem kraju zaradi možnosti trčenja letal v skalnate vrhove napeljeni kot signal nevarnosti veliki rdeči baloni, ki prosto plavajo - pritrtjeni na žico, od vznožja do vrha stene.

Cesta, ki vodi od Brucka na cesto Grossglockner in za katero je bilo treba odšteti cestnino, je last privatne delniške družbe in že od Heiligenbluta dolga 47,9 km s 26 zavoji. Moderno visokogorsko cesto z dvema odcepoma so odprli za promet leta 1935, gradili pa so jo pet let. Pri Fuschertorlu se odcepi na Edelweissstrasse (planiška cesta), pri Guttalu pa za Gletscherstrasse (ledeniška cesta) in tako smo si lahko ogledali zanimivosti okolice ene in druge. Obe cesti sta prevozni od sredine maja, po odstranitvi okrog 800.000 kub metrov starega snega, do začetka novembra. Vsako leto pa obišče

ti cesti nad 1.200.000 gostov, ki iščejo v visokogorskem svetu Visokih Tur naravnih lepote, saj vodijo po pokrajinsko zaščitenem ozemlju (narodni park), zato ni dovoljeno trgati cvetja in grmičkov.

Najprej smo se odpeljali po razgledni cesti Edelweissstrasse na Edelweisspitze, ki doseže višino 2571 m in je najvišja točka te ceste. Z avtobusom smo se pripeljali le do 2500 m višine, potem pa zapeščili do najvišje točke, kjer je bilo že veliko drugih izletnikov. Na vrhu je razgledni stolp, s katerega je prekrasen razgled na venec tritisočakov (37) in mnogo ledeniških polj (19). Sončno vreme nam je omogočilo, da smo imeli čudovit razgled na vse strani, tudi višinska razlika nam ni delala preglavic.

Druga Gletscherstrasse je prav tako razgledna cesta, ki vodi k Franz-Joseph-Höhe, ki leži nasproti Grossglocknerja na ledeniku Pasterze (s površino 30 kv. km), od tam pa vodi široka peš pot do slapa. Ob poti smo videli svizce, ljubke glodalce s črnorjavimi volnatimi kožuški, ki živijo zadržno v Alpah, Pirenejih in Karpatih, blizu ločnice živega snega, v jamah, v katerih prespijo dolgo zimsko spanje dve tretjini leta. Veselo so glodali, sedeč na zadnjih nožicah, sladkarije, ki so jim jih metali izletniki. Družbo so jim delali krokariji, ki so se elegantno prepeljavali po višini ali iskali hrane po planinski travi. Seveda je bil zanimiv tudi pogled na dvonadstropno garažo, na trgovine s spominki in kičem, kjer vam dobro postrežejo, le (precej) šilingov morate imeti.

Res, precej smo se nahodili in dosti lepega videli, kar dovolj je bilo za en dan. Za zaključek pa še slikanje zadovoljnih »gornikov«, ki so se kar z avtobusom povzpeli do višine našega Stenarja v Julijcih, peš pa potem presegli še celo sam Prisojnik za 21 m, z željo in namenom, naj bo tudi ta planinski dosežek upokojencev Javornika in Koroške Bele v počastitev triglavskega jubileja. T.

Gobarska sreča se je v soboto, 27. avgusta, posebno nasmehnila Mojci Škrl, ki je v bližini Planine pod Golico našla izredno velikega jurčka, ki je tehtal kilogram in četr. (B.)

GOBARSKI PIKNIK

Gobarska družina Jesenice prireja v nedeljo, 4. septembra, v Bazi na Plavžu gobarski piknik z gobjim golašem. Ob tej priliki bo tudi tekmovanje v balinanju med gobarji in balinarji z začetkom ob 8. uri.

Vabimo vse prijatelje gob, da se piknika udeležijo.

Gobarska družina
Jesenice

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 3. septembra, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta ZARJA - KAŠTA 2 NA TRŽNICI.

OBVESTILO

TVD Partizan Blejska Dobrava prireja v nedeljo, 4. septembra, na prostoru za osnovno šolo VESELO S SREČOLOVOM in KEGLJANJEM ZA JARCA. Za ples bo igral ansambel CARAVELE z Jesenic. Poskrbljeno bo tudi za jedajo in pijačo.

Gorenjci,

GLAS
je vaš časopis

ZAHVALA

Odboru osnovne organizacije sindikata TOZD Hladna valjarna Jesenice se zahvaljujem za brezplačno letovanje v počitniškem domu v Crikvenici.

Milan Zajc

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata nabavnega oddelka se iskreno zahvaljujem za brezplačno letovanje v Biogradu na moru.

Milan Grgurič

ZAHVALA

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za prejšnjo čestitko ob življenjskem prazniku.

Jernej Intihar, st.

ZAHVALA

Sodelavcem kadrovskega sektorja se iskreno zahvaljujem za čestitko in darilo, ki sem ga prejel ob 50. letnici in odhodu na drugo delovno mesto. Vsem sodelavcem želim v bodoče obilo uspehov na delovnem mestu ter osebne sreče.

Franci Pirc

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

3. in 4. septembra amer. CS barvni film NEKOČ JE BIL DIVJI ZAHOD, režija Sergio Leone, v gl. vlogi Henry Fonda, ob 17. in 19.30.

5. in 6. septembra italij. barvni CS film ZADNJI DNEVI POMPEJEV, režija Mario Bonnard, v gl. vlogi Steve Reeves, ob 17. in 19. uri.

7. septembra danski barvni film REKTOR V POSTELJI, režija John Hilbard, v gl. vlogi Ole Soltoft, Birte Tove, ob 17. in 19. uri. Ogled filma ni dovoljen mladini do dopolnjenega 15. leta starosti.

8. septembra ni predstav.

9. septembra franc. VV barvni film UGRABITEV MICHELLE JANSON, režija René Clement, v gl. vlogi Maria Schneider, ob 17. in 19. uri.

10. in 11. septembra amer. barvni film TRIJE KONDORJEVI DNEVI, režija Sydney Pollack, v gl. vlogi Robert Redford, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

3. in 4. septembra italij. barvni CS film ZADNJI DNEVI POMPEJEV, ob 18. in 20. uri.

5. in 6. septembra amer. CS barvni film NEKOČ JE BIL DIVJI ZAHOD, ob 17.30 in 20. uri.

7. septembra ni predstav.

8. septembra italij. barvni film TUDI ANGELI NORO VOZIJO, ob 18. in 20. uri.

9. septembra danski VV barvni film REKTOR V POSTELJI, ob 18. in 20. uri.

10. in 11. septembra amer. CS barvni film NEUSTRASHNI WALDO PEPPER, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

3. septembra nem. barvni film LORD IZ PREDMESTJA, ob 20. uri.

4. septembra amer. film SVETLOSTI VELEMESTA, ob 20. uri.

7. septembra italij. barvni film ZADNJI DNEVI POMPEJEV, ob 20. uri.

10. septembra amer. CS barvni film NEKOČ JE BIL DIVJI ZAHOD, ob 20. uri.

11. septembra italij. barvni film TUDI ANGELI NORO VOZIJO, ob 20. uri.

Kino DOVJE-MOJSTRANA

3. septembra italij. barvni film IGRA Z OGNJEM, ob 19. uri.

4. septembra nem. barvni film LORD IZ PREDMESTJA, ob 19. uri.

10. septembra italij. barvni film ZADNJI DNEVI POMPEJEV, ob 19. uri.

11. septembra amer. CS barvni film NEKOČ JE BIL DIVJI ZAHOD, ob 19. uri.

PROGRAM DRSANJA IN DRŠALNIH PRIREDITEV V ŠPORTNI HALI V PODMEŽAKLJI DO 7. SEPTEMBRA

REKREACIJSKO DRSANJE:

sobota, 3. septembra, od 14. do 18. ure in 17. do 19. ure,
nedelja, 4. septembra, od 14. do 18. ure in 17. do 19. ure.

VSTOPNINA

- odrasli: do 20. ure: za 1 x dve uri drsanja 15,00 din, za 2 x dve uri drsanja 20,00 din, po 20. uri: za dve uri drsanja 15,00 din.
- osnovnošolska mladina: do 20. ure: za 1 x dve uri drsanja 8,00 din, za 2 x dve uri drsanja 12,00 din, po 20. uri: za dve uri drsanja 15,00 din.

HOKEJSKE PRIREDITVE:

- sredo, 7. septembra, HK Kranjska gora: VSV Villach - Beljak, Avstrija, ob 18.30, vstopnina 10,00 din.

VSTOPNINA ZA SEZONO 1977/78:

1. abonma	350,00 din
- splošno	200,00 din
- upokojenci	
2. državno prvenstvo, mednarodne tekme	20,00 din za HK Jesenice 10,00 din za HK Kr. gora
3. prijateljske tekme	10,00 din za HK Jesenice 10,00 din za HK Kr. gora
4. popusti - vojaki, mladina do 16. leta	50 %
upokojenci: drž. prvenstvo	25 %
mednarodne tekme	25 %
ostale tekme	50 %
5. mladinske in pionirske tekme	vstop prost

ODPRTO AVTOMATSKO KEGLJIŠČE

Od ponedeljka, 5. septembra, naprej bo odprto štiristezno avtomatsko kegljišče v športnem parku v Podmežaklju. Kegljšče bo odprto vsak dan, razen ob nedeljah, od 15. do 22. ure, in sicer do nadaljnjega samo za prosto kegljanje, oziroma za posamezne skupine na podlagi predhodnega dogovora.

Iz pisarne ŠD Jesenice

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE RAZPISUJE

prosto delovno mesto:
skrbnika rekreacijskih prostorov ŽIC
v času izvenšolske uporabe.

Delo je pogodbeno do 15 ur na teden. Primerno je predvsem za upokojence. Vloge poslati na tajništvo ŽIC do 19. 9. 1977.

VELIKA JAVNA TOMBOLA

Hokejski klub Jesenice prireja v nedeljo, 18. septembra, ob 14.30 v športnem parku v Podmežaklju

VELIKO JAVNO TOMBOLO

z bogatimi dobitki: osebni avtomobil Zastava 101, osebni avtomobil 126 P, hladilna skrinja, televizor, črno-beli, pralni stroj in še deset glavnih dobitkov ter preko 400 večjih in manjših dobitkov.

Tombolske tablice se dobijo v predprodaji v vseh kioskih »Tobak« že v teh dneh.

HUMORESKA

RIBIŠKI TIPI

Na ljubiteljske ribiče gledam pač iz svoje topogledne, zaplankane perspektive laika. Tako mi je zabrusilo ribiško omizje jasno da samih »naje ribolovcev, ko me je na njihovi brezmejno bahaški ribji razpravi prišlo, da za sam ljudi hec rečem nekaj protiribiških, a po mojem globokem prepričanju še kako resničoljubnih besedi. Zdaj mi je jasno, da prav vsak ne more biti ribič, da je takorekoč ta vrsta ljubiteljske strasti ljudem, izbrancem, že ob rojstvu dana, neke preprosti prirojeni nagib, talent, ki v najboljših primerih meji na genialnost. O, ljuba pomaška ali nekaterih ribičev ribja pamet!

Zasledovani, ogroženi subjekti, ribice, po ribiški pameti slišijo, vidijo, čutijo vsak namig in zvok, so skrajno prebrisane živalice, zato je daleč najbolj pomembna prav taktika ofenzive cele armade ribičev, teh krvoločnih ribomorilcev ob naših rekah in potočkih. Jaz osebno mislim, da se ribe med seboj tudi pogovarjajo, ko se v jatah sprehajajo gor in dol pred namočenimi vabami in kajpada tudi prešerno nakazujejo prijeme s tem, da švigajo proti njim, a - mimo njih!

Izhajajoč iz izkušenj, iz realnih razmer si amaterske ribiče upam razdeliti v naslednje kategorije, upoštevajoč njihove osnovne, bistvene značilnosti:

Ribič - kastrolar je tisti ljubitelj, ki si vedno nabavi dovolilnico, nikakor pa ne upošteva napisanih navodil. Pobere vse, kar se mu na vabo obesi; male ribice, še ribje dojenčke, odpane, pokonča s kamnom, ki ga takoj nato preventivno vrže v vodo. Njegova kastrolarska zavest ima globok smisel za varnostne ukrepe: v grmu oprezačji čuvaj naj si pač domišlja, da je odvrzel malo ribico in je spet zaplaval. Stalno ve, kdo in odkod ga opazuje, ker je z enim očesom v gozdnem ambientu, z drugim pa na vodi. Navadno po dolgoletni praksi dobi nesimpatične trajne posledice na obeh: skuli.

Ribič - raubšic je nočni ribolovec, ki namaka v polnih prepovedanih revirjih na nedovoljene hlevske koblice, črve, muhe, kruh, sir in na druge živali in živila. S kastrolarjem imata več skupnih lastnosti, najbolj izrazite pa so: pobereta vse in sta z ekonomskega vidika ribiškim družinam najbolj nevarna, izpostavljena stalni nevarnosti, ki se z večjo čuvajevo budnostjo stopnjuje. Raubšic ima hitre in dolge noge, podnevi je razpoznan po več bunkah in buškah ter praskah, kar je razumljivo, saj lovi večinoma ponoči. Dobro vidi, voha in sliši. Najbolj vztrajen je ob ribji konjunkturi - ribe prodaja zasebnim in družbenim kuhinjam in pri tem služi. Odneha tedaj, ko je obstrljen ali ustrelen od čuvaja ali od njega kakorkoli drugače brezizhodno zasačen.

Ribič - občasn timeralec trnka je najbolj miroljubna vrsta, saj lovi iz čistega užitekstva, navadno zato, ker sicer nima kaj početi. Ne ve nič, ne zna nič, če kaj slučajno ujame, pač ujame in iz tega ne dela veselja. Uživa v bistrosti voda in

okolja, po dveh, treh urah odide, v skoraj blazno veselje in zadovoljstvo njegovega pravega nasprotja.

Ribič - vztrajnega natrknolovca, ki je najbolj obupni tip. Iz dna svoje z ribištvom zastrupljene in oslepljene duše souvraži vse njemu nasprotno tipe in je nad njimi kraljevsko uzvišen. Ima se za vsevednega, do smrti predanega ribam. Lovi le štiklice in komade, razpoči se od jeze, če se mu na trnek obesi majhna riba ali frk. Vztrajno preganja raubšica in kastrolarja in je v najboljšem odnosu s čuvajem. Občasne metalce sicer stočno prenaša, a jih taktično odganja na več njemu lastnih hudobnih načinov. Lovi le trofeje in se ob njih obupno razpihuje ter ga v teh redkih slučajih načeloma na poti domov v veseli družbi pozdravlja jutranji svet. Rib nikakor ne uživa, z gestami nenadkriljivosti jih velikodušno poklanja, v svoji prirojeni zlobi in škodoželjnosti najraje najbližjim prijateljem ribičev enakega tipa.

Zamislite si potlej, da si ribiču vseh ribičev upaš po njegovem nesposobnem ulovu reči, da se mu kot inventarju ob vodi že vsi njegovi preštetih komadi smejijo. Zamislite si, na kakšne vse mogoče načine lahko reagira v svoji prizadeti ribiški duši. Izredno strpnost in velikodušnost mu lahko pripisete, če vas tak tip brez hujših sankcij samo za vse večne čase izključi iz svojega ribiškega življenja...

Darinka Sedej

REKREACIJSKA TRIM LIGA V KOŠARKI

Razpored tekem:

TOREK, 6. SEPTEMBRA!

- 15.30 Partizan Javornik-Koroška Bela: Sava,
- 18.20 Mojstrana: Podmežaklja,
- 17.05 Kovin: Sportske novosti,
- 18.00 Trhle veje: Devetice.

ČETRTEK, 8. SEPTEMBRA:

- 15.30 Optimisti: Sportske novosti,
- 16.20 Pobjeda: Zaštreka,
- 17.05 Železar: Kovi.

PETEK, 9. SEPTEMBRA:

- 15.30 Sava: Mojstrana,
- 16.20 Partizan Javornik-Koroška Bela: Podmežaklja,
- 17.05 Trhle veje: Cike-Cake.

Vse tekme bodo na igrišču v Podmežaklju!

Ekipi HVŽ in Partizan Hrušica sta izključeni iz lige. S tem se je spremenila tudi lestvica, ker se razultati s tema ekipama ne upoštevajo.

Kovin	7	7	0	281:181	14
Trhle veje	6	5	1	310:137	10
Železar	7	5	2	276:162	10
Sava	6	5	1	217:170	10
Mojstrana	6	4	2	257:231	8
Sport. novosti	7	4	3	265:247	8
Partizan Javornik-Koroška Bela	5	3	2	208:157	6
Cike-Cake (-2)	7	4	3	217:248	6
Devetice	7	4	3	211:247	6
Kovi (-2)	8	3	5	153:215	4
Zaštreka	7	1	6	184:309	2
Podmežaklja	7	1	6	140:211	-2
Optimisti (-4)	7	1	6	140:211	-2
Pobjeda (-4)	8	1	6	167:292	-2

Ekipa z negativnim številom točk niso bile na igrišču in so izgubile z 20:0, propozicije pa določajo tudi kazni dveh negativnih točk.

BAJO

JESENICE: SLOVAN - LJUBLJANA (ČLANICE) 64:50 (35:26)

Začetek jesenskega dela prvenstva v prvi slovenski košarkarski ligi je jeseniške košarkarice presenetili, saj so tekmovalje priče iz majhnim številom skupnih treningov. Tako so zaostalo tekmo iz prvega dela SKL z ljubljanskim Slovanom pričakovale s precejšnjo mero negotovosti. Ljubljancem imajo namreč profesionalnega trenerja in so bile kar štirinajst dni na skupnih pripravah. Nasprotno pa so naše zaradi objektivnih težav večji del treninga individualno, na skupnih treningih pa se je zbral le teden dni pred pričetkom lige.

Začetek tekme je prinesel izenačeno košarko, toda le nekaj minut, dokler se Jeseničanke niso ogrele. Z ostro igro v obrambi (presingom) so si ustvarile prednost, ki so jo obdržale do konca tekme. V igri Jesenice je bilo še dosti napak, toda s tradicionalno borbenostjo so te napake popravile. Razveseljiv je tudi debi dveh mladih igralcev Kantarevičeve in Stražarjeve.

Šah

MARUŠIČEVA 22. DO 24. NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

Na državnem prvenstvu, ki se je igralo v Omišlju, je med 44 igralkami nastopila tudi Jeseničanka Nada Marušič, ki je osvojila 22. do 24. mesto. Prvenstvo se je igralo po švicarskem sistemu 13 kol. Marušičeva, ki je prvič nastopila na tako velikem tekmovanju, je osvojila 5,5 točke in pokazala zelo dobro igro. Premagala je nekaj zelo močnih igralcev, med njimi tudi Bukvičev, ki je mednarodni mojster. Ta uspeh Marušičeve ni prišel nepričakovano, saj se je njena forma v letošnji sezoni neprestano dvigala, višek pa je dosegla na slovenskem prvenstvu, kjer je osvojila naslov mojskega kandidata, in sedaj na državnem prvenstvu, ko je z 22.-24. mestom dosegla najvišji uspeh v svoji karieri.

SLOVENSKO ČLANSKO ŠAHOVSKO PRVENSTVO V LAŠKEM

V Laškem se je končalo 27. slovensko člansko prvenstvo v šahu. Na prvenstvu je nastopilo 44 šahistov, ki imajo naslednje naslove: en mednarodni mojster, dva mojstra, 29 mojskega kandidata in 12 prvokategorikov. V tej močni konkurenci

TEKMOVANJA BALINARSKEGA KLUBA V AVGUSTU

V nedeljo, 14. avgusta, je bil turnir za članske balinarske klube Jesenice. Prijavilo se je 24 članov, prijavina pa je znašala 20 din. Pred začetkom turnirja so na osnovi žreba sestavili šest ekip. Zanimivo pri tem je to, da do žreba nihče ne ve, s kom bo igral v ekipi. Tekmovanje je potekalo v prijateljskem in športnem duhu. Na turnirju so bili doseženi naslednji rezultati:

1. ekipa v sestavi: Baša, Lotrič, Kristel in Jurčan, 2. ekipa Dornik, ml., 3. ekipa Domevšek, 4. ekipa Kopitar, 5. ekipa Campa in 6. ekipa Trobec ml.

Turnir je trajal skoraj sedem ur, sodelujoči pa so izrazili željo, da bi podobna srečanja večkrat organizirali v okviru BK Jesenice.

V soboto, 20. avgusta, pa so jeseniški balinarji na željo balinarjev železarne šole organizirali prijateljsko srečanje. Na srečanju so nastopile štiri ekipe, in sicer dve iz Štor, ena ekipa železarne Jesenice in ena ekipa BK Jesenice. Srečanje je bilo prijateljsko in za mlade, neizkušene balinarje iz Štor zelo koristno. BK Jesenice so se najlepše zahvalili za organizacijo in pomoč pri pridobivanju tehnike in znanja v balinanju.

Že naslednji dan, v nedeljo, 21. avgusta, pa so se jeseniški balinarji udeležili mednarodnega turnirja za pokal Gorenjske v Radovljici. Na turnirju je nastopilo 12 ekip

Koš za Jesenice so dosegli: Malacko 23, Vrdoljak 23, Leskovar 4, Korbar 2, Crnovič 7, Vavpotič 5.

JESENICE: VRHNIKA (ČLANICE) 111:32 (61:15)

V prvem kolu jesenskega dela prvenstva v prvi slovenski ligi za ženske so se košarkarice Jesenice pomerile z ekipo Vrhnik. Kljub temu da so jeseniške dekleta nastopile brez Vrdoljakove, so dosegle visoko zmago. O sami tekmi pa bi lahko rekli, le toliko, da je bila to dober trening pred nadaljevanjem lige.

Koš za Jesenice so dosegli: Malacko 43, Kantarevič 4, Potočnik 20, Leskovar 6, Stražar 2, Korbar 13, Crnovič 22, Vavpotič 11.

V nadaljevanju prve slovenske lige košarkarice Jesenice odhajajo to soboto na težko gostovanje v Litijo. To je prav gotovo eno izmed najtežjih gostovanj jeseniških deklet. Toda upajmo na dobre vesti iz Litije.

12 UR KOŠARKE NA JESENICAH

Nedelja, 28. avgusta, bo ostala v analizi jeseniške košarkarice zapisana kot maratonska nedelja za košarko. Namreč tega dne so se v športni hali v Podmežaklju člani mladinske in kadetske ekipe Jesenice v dveh kombiniranih moštvih »belih« in »modrih« pomerili v pravem košarkarskem maratonu. Igrali so celih 12 ur. Prvo žogo je sodnik vrnil ob 8. uri jutraj, zadnji sodnikov žvižg pa se je oglašil natanko ob 20. uri zvečer. V izredno izenačeni tekmi so zmagali igralci »belih« z rezultatom 809:803. Kako izenačena je bil potek tekme, nam pove tudi rezultat ob polčasu 380:379. Obe ekipi sta bili sestavljeni iz le normalnega števila igralcev (po 12 v vsaki ekipi). Finančno so organizacijo te maratonske tekme omogočili mladinci in kadeti sami, kar je vsekakor vredno pohvale. Uspeh te tekme pa je košarkarje spodbudil k še resnejšemu delu v klubu. Vsem nastopajočim naše iskrene čestitke.

JESENICE: LOKAINVEST - ŠK. LOKA (ČLANI) 69:66

V polfinalu jugoslovanskega košarkarskega pokala za področje Gorenjske so košarkarji Jesenice gostovali v Škofi Loki, kjer so se pomerili z novim slovenskim ligašem Lokainvestom. Po ogorčeni borbi je Jeseničanom ponovno uspelo pripraviti presenečenje. Po dobri igri, predvsem v prvih desetih minutah drugega polčasa, so jeseniški košarkarji vodili celo s 24 koši razlike, toda v nadaljevanju so popustili, tako da je domačinom uspelo poraz umiliti. S to zmago so se jeseniški košarkarji uvrstili v finale pokala, ki je bil v sredo v Kranju, z moštvom Plamena iz Kroke. Čeprav je ekipa Plamena prav gotovo majhno presenečenje pokala, pa jeseniški ljubitelji košarke lahko upamo na uspešen nastop naših, s tem pa še četrto zaporedno osvojitve pokala na področju Gorenjske. To pa bo hkrati pomenilo ponovno uvrstitev med osem najkvalitetnejših slovenskih ekip.

sta nastopila tudi dva člana ŠD Jesenice, in sicer mojskega kandidata Branko Zorko, ki je dobil pravico do nastopa na podlagi lanskega leta, in prvokategorik Alojz Železnik, ki je dobil pravico do nastopa na gorenjskem prvenstvu.

Prvenstvo se je igralo po švicarskem sistemu, 13 kol. Zorko, ki je že vrsto let prvi igralec ŠD Jesenice, je s 6,5 točke delil 21. do 26. mesto, kar je majhno razočaranje, vendar moramo vedeti, da je nastopil bolan ter kondicijsko premalo pripravljen. Kar smo že po gorenjskem prvenstvu napovedali, se je tudi uresničilo, Alojz Železnik, je z odlično igro osvojil 7,5 točke, kar je zadostovalo, da je osvojil naslov mojskega kandidata. Na koncu turnirja je bil Železnik odličen, saj je osvojil 7. do 13. mesto.

Železnik je naslov mojskega kandidata osvojil zaslužen, saj mu je že nekajkrat zmanjkalo samo pol točke za osvojitve tega naslova. Izhaja iz šahovske šole Branka Zorka, njegovo igro pa krasi dobro poznavanje teorije, poleg tega pa je bil tudi kondicijsko zelo dobro pripravljen, kar je eden osnovnih pogojev za dobro igranje šaha. Železnik je zelo mlad igralec, star je 19 let in lahko pričakujemo, da se bo razvil v še močnejšega igralca, kot je že.

M. Jan

iz Slovenije, Hrvaške in Italije. BK Jesenice je zastopala prva ekipa v postavi Domevšek, Silič, Uran in Kozamernik. Ker vreme ni bilo naklonjeno, so se ekipe preselile na tristezno pokrito balinišče Zarje v Ljubljani. To ponovno opozarja, da bi ta del Gorenjske moral imeti lastno pokrito balinišče.

Jeseniška ekipa je v Ljubljani obe igri izgubila, in sicer z Litostrojem 12:13 in z Istro - Poreč 8:13 in izpadla iz nadaljnega tekmovanja.

S. Pulec

BALINARSKI TURNIR UPOKOJENCEV

V počastitev krajevnega praznika in 20-letnice delovanja KS Javornik - Koroška Bela bo v ponedeljek, 5. septembra, tradicionalni balinarski turnir upokojencev za prehodni pokal v balinanju KS Javornik - Koroška Bela. Na turnirju bodo sodelovali balinarske ekipe DU Radovljica, Jesenice, Žirovnica in Javornik. Prehodni pokal je bil dve leti v lasti ekipe DU Radovljica in eno leto ekipe DU Jesenice.

Turnir bo izveden na balinišču DU Javornik (ob domu) s pričetkom ob 8. uri jutraj.

Krajane vabimo, da si turnir ogledajo in bodrijo naše upokojence k čim boljši uvrstitvi.

Du Javornik - Kor. Bela

PIONIRJI USPEŠNI NA DRŽAVNEM PRVENSTVU V SKOKIH V VODO

V soboto, 27., in nedeljo, 28. avgusta, je bilo na Vrhnik letošnje državno prvenstvo v skokih v vodo za pionirje. Med dvainsedemdesetimi tekmovalci iz jugoslovanskih plavalnih klubov se je prvenstva udeležilo tudi deset pionirjev plavalnega kluba Jesenice. Mladi plavalci so se dobro uvrstili in to nam daje upanje, da se na Jesenicah morda uveljavlja nova generacija uspešnih plavalcev, oziroma skakalcev v vodo. Najuspešnejša na prvenstvu sta bila Alenka Bartelj in Boštjan Ramuš, ki sta v svojih skupinah zasedla šesto mesto. Tudi ostali mladi jeseniški plavalci niso razočarali. Veronika Bartelj, Mateja Kovač, Jelena Deretič, Jani Egart, Andreja Zupan, Henrika Zupan, Andraž Berlik in Roman Vidmar so se uvrstili med osmimi in sedemnajstim mestom v posameznih skupinah. Ob tem velja še poudariti, da so pionirji doma zelo malo trenirali, saj so šele teden dni prej dobili na kopališču v Ukovi odškodno desko. Vodja jeseniških pionirjev na državnem prvenstvu je bil Franci Žnidaršič, trener pa Beno Ramuš.

EKIPNA UVRSTITEV JUGOSLOVANSKIH KLUBOV: 1. KSV Beograd Cukarica; 2. PK Šibenik; 3. KSV Partizan Idrija; 4. KSV Jedinost Zadar; 5. KSV Vratar Beograd; 6. PK Jesenice; 7. PK Ljubljana; 8. KSV Bela Crkva; 9. KSV Medveščak Zagreb.

J.R.

Nogomet

JESENIČANI PONOVO V FINALU

V sredo, 24. avgusta, so jeseniški nogometaši sodelovali na tradicionalnem mednarodnem turnirju »TRI MEJE« v Beli peči (Italija). Na turnirju nastopajo štiri ekipe, in sicer: BSV Kelag (Avstrija), VS WEISENFELS (Italija), AC TARVISIO - TRBIZ (Italija) in NK Jesenice.

V prvi tekmi sta se sestali ekipe BSV Kelag in domači VS WEISENFELS. Po boljši igri so zmagali nogometaši iz Avstrije s 4:1 in se tako zasluženo uvrstili v finale.

V drugi tekmi so Jeseničani premagali AC TARVISIO s 3:1 (3:0). Treba je povedati, da so naši nogometaši igrali zelo dobro in navdušili prisotne gledalce na stadionu. Jeseničani so v prvem polčasu diktirali zelo oster tempo, ki pa ga nogometaši iz Italije niso vzdržali, in rezultat tega je bilo vodstvo naših nogometašev po prvem polčasu 3:0.

Gole na tej tekmi za moštvo Jesenice sta dosegli: Lajič 2 in Komič 1.

Za moštvo Jesenice so nastopili: Ilič, Radič, Mlakar, Rakovič E., Kuplenik, Komel, Kovačič (Cuznar), Samardija, Lajič, Komič (Jereb), Troha (Rakovič S.). Finalna tekma med obema zmagovalcema je bila včeraj, 31. avgusta.

R. Rade

NEODLOČENO V KRANJU

V nedeljo, 28. avgusta, so nogometaši Jesenice gostovali v Kranju in igrali s Triglavom neodločeno 0:0.

Na zelo težkem, blatnem igrišču so naši nogometaši imeli več od igre in so ustvarili nekaj priložnosti za doseg gola, ki pa jih napadalcem zaradi slabega igrišča niso izkoristili. Potrebno je reči, da so bili jeseniški nogometaši oslabiljeni, igrali so brez nekaterih standardnih igralcev, med njimi brez obeh vratarjev, tako da je moral braniti trener Žurman.

R. Rade

PRIJETNO ORGANIZIRAN DOPUST V BIOGRADU

Tudi dopustniki, ki smo preživljali svoj letni odih v izmeni od 10. do 20. avgusta v Biogradu na moru, bi radi dali vse priznanje organiziranemu letovanju, oziroma organizirani rekreaciji med letovanjem.

Mirko Klinar, ki je bil reaktor v naši izmeni, se je zelo potrudil, da nam res ni bilo dolgčas. Vsak dopustnik se je lahko udeleževal v različnih vrstah športne rekreacije, kot so: plavanje, namizni tenis, badminton, balinanje, odbojka, šah itd.

Reaktor je organiziral plavalno šolo, ki je bila izredno dobro obiskana. Plavalci se je naučilo 15 otrok in šest odraslih, kar je vsekakor lep uspeh. V vseh omenjenih rekreativnih panogah je bilo organizirano tudi tekmovalstvo.

NEKAJ REZULTATOV:

PLAVANJE: 35 tekmovalcev v štirih skupinah. Prvi so bili: 1. skupina: Matjaž Koman, 2. skupina: Roman Skumavec, 3. skupina: Dženad Grvala, 4. skupina: Robert Babič.

NAMIZNI TENIS: 20 tekmovalcev in 12 tekmovalk. Prvo mesto pri moških je dosegel Robert Babič, pri ženskah pa Romana Vidmar.

BADMINTON: 32 tekmovalcev in tekmovalk. Prvo mesto je dosegel Pagon.

BALINANJE: 24 tekmovalcev in tekmovalk. Prvo mesto je dosegla ekipa: Jamsček, Skumavec, Resman.

SAH: sedem tekmovalcev prvo mesto je dosegel Lužnik.

ODBOJKA: Odigrali smo dve tekmi z ekipo iz Raven. V prvi tekmi je zmagala naša ekipa s 3:0, v drugi tekmi pa ekipa železarne Ravne s 3:2.

Reaktor je organiziral tudi prijeten in zanimiv izlet z ladjo iz Solin, mimo Crvene Luke in Pakoštana na otoček Virgato ter nazaj v Biograd.

Rezultate športnih tekmovanj je reaktor slovesno razglasil na veseljem večeru, kjer so vsi otroci - udeleženci plavalne šole dobili pohvale in manjša praktična darila.

S tako obliko organiziranega letovanja smo bili dopustniki zelo zadovoljni in se še enkrat zahvaljujemo sindikatu ŽJ in seveda reaktorju Mirku Klinarju za prijetno popestritev oddiha.

MA - PR

OSMI TRADICIONALNI POHOD SLOVENSKIH ŽELEZARJEV NA TRIGLAV

Komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata Železarne bo letos organizirala že osmi tradicionalni pohod slovenskih železarjev na Triglav, ki bo letos v dneh od 10. in 11. septembra. Kot navadno bo pohod potekal po že ustaljenem programu, razen nekaterih novosti. Skupaj se bo pohoda udeležilo 300 delavcev iz vseh kolektivov SOZD Slovenske železarne, ki se bodo na naš najvišji vrh podali iz različnih smeri. Poudariti moramo, da je iz našega kolektiva število udeležencev omejeno na 120.

Odhod vseh udeležencev pohoda bo v SOBOTO, 10. septembra, ob 7. uri izpred parkirnega prostora pred Železarno. Prva skupina pohodnikov bo vodila skozi Kot do Staničeve koče, druga po Tomiškovih poti na Kredarico, oziroma na Staničovo kočo, tretja pa čez Prago do Kredarice.

Ze napovedana novost v letošnjem pohodu pa je ta, da bo četrta skupina pohodnikov odšla na Skrlatico in ne na Triglav. Število v tej skupini je omejeno na petdeset, udeležbo na tem pohodu, ki prav tako sodi v okvir tradicionalnega pohoda, pa priporočajo le izkušenim planincem z dobro kondicijo. Odhod te skupine bo prav tako v soboto, 10. septembra, ob 7. uri izpred parkirnega prostora.

Pohodniki bodo krenili v smeri Sovatne do Pogačnikovega doma, kjer bodo prenočili. Naslednji dan bodo nadaljevali pot prek Križa, Rdeče skrbine na Skrlatico. Vodja te skupine bo Janez Krusič.

Prijave za osmi tradicionalni pohod slovenskih železarjev na Triglav sprejemajo referenti za rekreacijo v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih. Vse prijave morajo biti poslane na sindikat Železarne najkasneje do torka, 6. septembra. Vsak udeleženec plača 50 dinarjev za prenočišče in enolončnico. Vodja celotnega pohoda bo Pavel Dimitrov, z ostalimi podrobnostmi pa bomo udeležence seznanili v prihodnji številki Železarja.

J. R.

TVD PARTIZAN JESENICE OBVEŠČA VSE SVOJE ČLANE, DA SE BO REDNA VADBA VSEH ODDELKOV PRIČELA V PONEDELJEK, 5. SEPTEMBRA, PO LANSKEM URNIKU

TRETJE KOLO REGIJSKEGA TEKMOVANJA V PLAVANJU

V soboto, 27. avgusta, je bilo na Jesenicah zadnje, tretje kolo regijskega tekmovanja v plavanju. Organizacijo tekmovanja je kljub slabemu vremenu dobro izvedel plavalni klub Jesenice. Ob tej priliki velja tudi zahvala železnim Jesenicam - obratu PIV, ki skrbi, da je v bazenu vedno topla voda, tako da treningi PK Jesenice in vsa tekmovanja potekajo normalno.

REZULTATI TEKMOVANJA:

50 m delfin - pionirke, rojene leta 1967 in mlajše: 1. Zdenka Maček, Radovljica - 0,48,2.

50 m delfin - pionirji, letnik 1965 in 1966: 1. Aleš Ježek, Radovljica - 0,49,1, 2. Blaž Vavpotič, Jesenice - 1,04,8.

100 m delfin članice: 1. Renata Ambrožič, Radovljica - 1,39,0.

100 m delfin člani: 1. Matej Žbontar, Radovljica - 1,17,2.

100 m kravl - pionirke, rojene leta 1967 in mlajše: 1. Zdenka Maček, Radovljica - 1,30,4.

PRVENSTVO ŽELEZARNE V PLAVANJU ZA LETO 1977

V petek, 26. avgusta, je bilo v letnem kopališču na Ukovi prvenstvo železarne Jesenice v plavanju za leto 1977. Organizator prvenstva je bila komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata, izvajalec pa plavalni klub Jesenice. Tekmovalci iz posameznih temeljnih organizacij in delovnih skupnosti so se v tej športni panogi pomerili v štirih starostnih kategorijah, in sicer v prsnem in prostem slogu ter v štafeti.

REZULTATI:

50 m prosto - moški do 25 let: 1. Bojan Ravnikar 28,8, 2. Sašo Čuček 30,2, 3. Rudi Čuček 31,0.

moški 25 - 35 let: 1. Marjan Milotović 30,0, 2. Božo Černe 30,9, 3. Ivo Šubič 32,0.

moški 35 - 45 let: 1. Beno Ramuš 34,2, 2. Pavel Poljanšek 36,3, 3. Franc Polak 37,0.

moški nad 45 let: 1. Anton Muhar 37,0, 2. Anton Majcen 50,6, 3. Franci Biček 52,1.

50 m prsno - moški do 25 let: 1. Bojan Ravnikar 36,9, 2. Sašo Gruskovnjak 42,2, 3. Rudi Trošt 42,5.

moški 25 - 35 let: 1. Božo Černe 41,5, 2. Rado Tolar 41,9, 3. Tone Konobelj 43,9.

moški 35 - 45 let: 1. Beno Ramuš 45,0, 2. Alojz Leban 45,1, 3. Janez Vovk 47,0.

moški nad 45 let: 1. Vinko Čebulj 44,2, 2. Silvo Jeklar 51,8, 3. Anton Majcen 53,8.

Štafeta 4x50 m prosto: 1. SEO TKR Novogr. (Tolar, Koprivce, Ropret, Ramuš) 2,14,2, 2. Remontne delavnice (Muhar, Šubič, Glas, Milotović), 2,14,5, 3. Strojne delavnice (Ravnikar, Vahčić, Zakrajšek, Čuček) 2,16,6.

Ekipna uvrstitev: 1. SEO TKR Novogr. 7,58,3, 2. Strojne delavnice 9,13,4, 3. Remontne delavnice 6,15,6 (nepopolna ekipa).

J.R.

SLOVENSKO PRVENSTVO ZA PIONIRJE V SKOKIH V VODO

V nedeljo, 4. septembra, bo v letnem kopališču na Ukovi slovensko prvenstvo v skokih v vodo za pionirje, ki ga organizira plavalni klub Jesenice. Začetek tekmovanja bo ob 10. uri dopoldan.

Odbojka

ODBOJKARJI TVD PARTIZAN ŽIROVNICA OBČINSKI PRVAKI V TEKMOVANJU ZA JUGOSLOVANSKI POKAL

Prejšnji teden je v jeseniški občini teklo občinsko tekmovanje v odbojki za jugoslovanski pokal. Prijavilo se je šest ekip, kar je za občinsko povprečje več kot zadovoljivo.

Ekipa so igrane v dveh skupinah z naslednjimi izidi:

1. skupina:

OK Jesenice: Železarne 0:3 b.b. Železarne: Gradis 3:2 Gradis: OK Jesenice 3:0 b.b.

2. skupina:

TVD Partizan Žirovnica: TVD Partizan Jesenice 3:0 TVD